Львівський державний університет внутрішніх справ

Судовий розгляд у кримінальному провадженні

Альбом схем

Львів
2026

УДК 343.13:343.8

Т 12

Рекомендовано до розміщення в електронних сервісах ЛьвДУВС
Вченою радою Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол від 24 червня 2026 року № 14)

Рецензенти:

Ігор ФЕДЧАК, доктор юридичних наук, доцент
(Львівський державний університет внутрішніх справ)

Вікторія РОГАЛЬСЬКА, кандидат юридичних наук, доцент
(Дніпровський державний університет внутрішніх справ)

Татарин І. І., Хитра А. Я.

Т 12 Судовий розгляд у кримінальному провадженні : альбом схем. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2026. 220 с.

Розроблено з урахуванням специфіки викладання навчальної дисципліни «Кримінальний процес» у відомчих закладах вищої освіти. Охоплено теоретичні питання, які опрацьовуються під час практичних та семінарських занять з кримінального процесуального права і пов'язані зі судовими стадіями кримінального процесу та виконанням судових рішень. За допомогою деталізованих схем наочно висвітлено основні теми з метою якісної підготовки здобувачів до теоретичного опитування та опанування вмінням логічно правильно будувати відповіді.

Для курсантів, студентів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів і викладачів вишів та факультетів юридичного спрямування всіх форм навчання, а також працівників судових і правоохоронних органів.

Developed with considration for the specific requirements of teaching the academic discipline «Criminal Procedure» within departmental higher education institutions. It covers theoretical issues addressed during practical and seminar sessions on criminal procedural law, specifically those relating to the judicial stages of criminal proceedings and the execution of court decisions. Through the use of detailed diagrams, key topics are presented visually to help students prepare effectively for theoretical assessments and develop the ability to construct logically sound responses.

Intended for cadets, students, trainees, postgraduate students, doctoral candidates, and faculty members at higher education institutions and law faculties (across all modes of study), as well as for professionals working in judicial and law enforcement agencies.

УДК 343.13:343.8

© Татарин І. І., Хитра А. Я., 2026
© Львівський державний університет внутрішніх справ, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....4

Тема 1. ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ.....6

Тема 2. СУДОВИЙ РОЗГЛЯД.....15

Тема 3. ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ.....107

Тема 4. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....119

Тема 5. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....159

Тема 6. ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ.....185

Тема 7. ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ.....198

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....217

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Кримінальний процес» є однією з обов'язкових для вивчення у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку фахівців у галузі знань «Право» за спеціальністю «Право». Особливе значення в структурі цієї дисципліни займають стадії судового провадження, які регламентовані положеннями Кримінального процесуального кодексу України та забезпечують реалізацію завдань кримінального провадження на судових етапах.

Потреба у підготовці цього навчального матеріалу зумовлена необхідністю поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо таких ключових інститутів кримінального процесуального права, як підготовче провадження, судовий розгляд, особливі порядки судового розгляду, апеляційне та касаційне провадження, провадження за нововиявленими та виключними обставинами, а також виконання судових рішень. Вивчення зазначених тем сприяє формуванню цілісного уявлення про логіку та послідовність судових стадій кримінального провадження, їх взаємозв'язок та функціональне призначення.

Метою викладання відповідних тем навчальної дисципліни «Кримінальний процес» є формування у здобувачів вищої освіти ґрунтовних теоретичних знань щодо порядку здійснення судового контролю та правосуддя у кримінальному провадженні, набуття практичних навичок застосування норм кримінального процесуального законодавства під час підготовчого провадження, безпосереднього судового розгляду, перегляду судових рішень в апеляційному та касаційному порядку, а також у зв'язку з нововиявленими чи виключними обставинами і на стадії виконання судових рішень.

Під час підготовки матеріалів враховано системний підхід до викладання навчальної дисципліни, що передбачає

поєднання теоретичних положень із практичними аспектами їх реалізації. Особливу увагу приділено структурованому викладенню матеріалу у вигляді схем та логічних конструкцій, які відображають зміст і послідовність відповідних процесуальних стадій. Завдяки цьому здобувачі освіти можуть краще засвоїти складні правові категорії, зрозуміти механізми прийняття процесуальних рішень та підготуватися до практичної діяльності.

Опрацювання тем передбачає їх активну самостійну роботу, зокрема аналіз норм Кримінального процесуального кодексу України, відповіді на контрольні запитання та використання рекомендованих джерел. Такий підхід сприяє розвитку аналітичного мислення, формуванню вміння правильно тлумачити та застосовувати норми права.

Запропонований матеріал спрямований на поглиблення знань щодо судових стадій кримінального процесу, без належного розуміння яких неможливе формування висококваліфікованого фахівця у сфері правозастосування – дізнавача, слідчого, прокурора, адвоката чи судді.

Тема 1

ПІДГОТОВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Зміст освітнього матеріалу

Підготовче судове засідання. Складання досудової доповіді. Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду. Закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду. Матеріали кримінального провадження (кримінальна справа) та право на ознайомлення з ними.

Схема 1.1

Схема 1.2

Схема 1.3

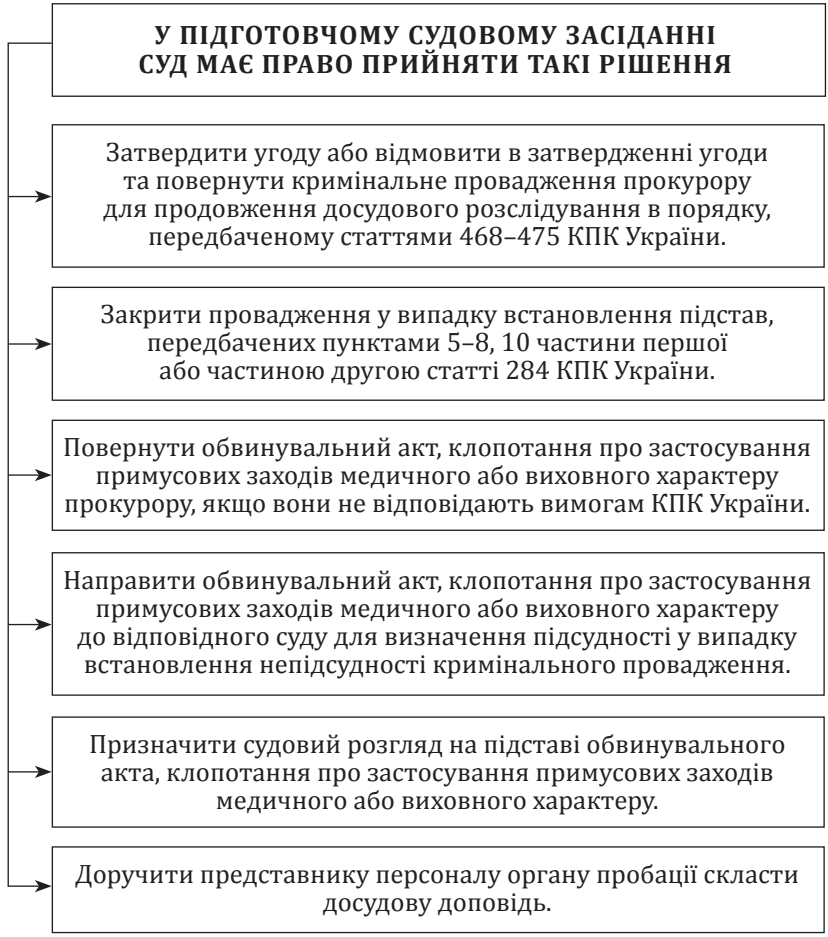

У ПІДГОТОВЧОМУ СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ
СУД МАЄ ПРАВО ПРИЙНЯТИ ТАКІ РІШЕННЯ
Затвердити угоду або відмовити в затвердженні угоди та повернути кримінальне провадження прокурору для продовження досудового розслідування в порядку, передбаченому статтями 468–475 КПК України.
Закрити провадження у випадку встановлення підстав, передбачених пунктами 5–8, 10 частини першої або частиною другою статті 284 КПК України.
Повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору, якщо вони не відповідають вимогам КПК України.
Направити обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру до відповідного суду для визначення підсудності у випадку встановлення непідсудності кримінального провадження.
Призначити судовий розгляд на підставі обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.
Доручити представнику персоналу органу пробації скласти досудову доповідь.

Схема 1.4

В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ НА СТАДІЇ ПІДГОТОВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ МОЖУТЬ БУТИ ОСКАРЖЕНІ

ухвала про повернення обвинувального акта	клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру

У підготовчому судовому засіданні суд у випадках, передбачених КПК України, за власною ініціативою або за клопотанням обвинуваченого, його захисника чи законного представника, чи за клопотанням прокурора і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини вирішує питання щодо складання досудової доповіді, про що постановляє ухвалу із зазначенням строку підготовки такої доповіді.

Схема 1.5

СКЛАДАННЯ ДОСУДОВОЇ ДОПОВІДІ

З метою забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого, а також прийняття судового рішення про міру покарання представник уповноваженого органу з питань пробації складає досудову доповідь за ухвалою суду.

Досудова доповідь складається щодо особи, обвинуваченої у вчиненні нетяжкого або тяжкого злочину, нижня межа санкції якого не перевищує п'яти років позбавлення волі.	Досудова доповідь щодо неповнолітнього обвинуваченого віком від 14 до 18 років складається незалежно від тяжкості вчиненого злочину, крім випадків, передбачених КПК України.

Форма, зміст та порядок складання досудової доповіді про обвинуваченого визначаються законодавством.

Схема 1.6

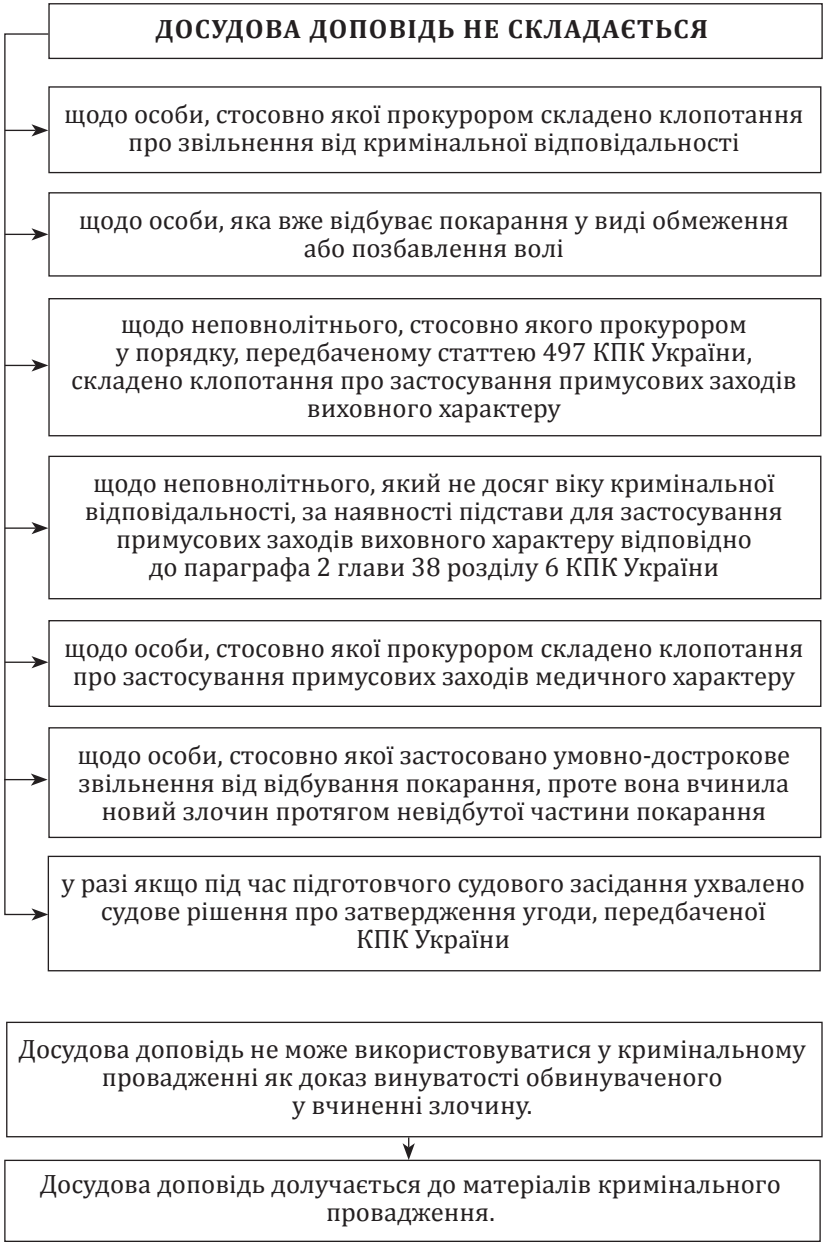

ДОСУДОВА ДОПОВІДЬ НЕ СКЛАДАЄТЬСЯ
щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності
щодо особи, яка вже відбуває покарання у виді обмеження або позбавлення волі
щодо неповнолітнього, стосовно якого прокурором у порядку, передбаченому статтею 497 КПК України, складено клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру
щодо неповнолітнього, який не досяг віку кримінальної відповідальності, за наявності підстави для застосування примусових заходів виховного характеру відповідно до параграфа 2 глави 38 розділу 6 КПК України
щодо особи, стосовно якої прокурором складено клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру
щодо особи, стосовно якої застосовано умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, проте вона вчинила новий злочин протягом невідбутої частини покарання
у разі якщо під час підготовчого судового засідання ухвалено судове рішення про затвердження угоди, передбаченої КПК України
Досудова доповідь не може використовуватися у кримінальному провадженні як доказ винуватості обвинуваченого у вчиненні злочину.
Досудова доповідь долучається до матеріалів кримінального провадження.

Схема 1.7

**ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ,
ПОВ'ЯЗАНИХ З ПІДГОТОВКОЮ ДО СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ**

↓

Якщо під час підготовчого судового засідання не будуть встановлені підстави для прийняття рішень, передбачених пунктами 1–4 частини третьої статті 314 КПК України, суд проводить підготовку до судового розгляду.

Схема 1.8

Схема 1.9

Схема 1.10

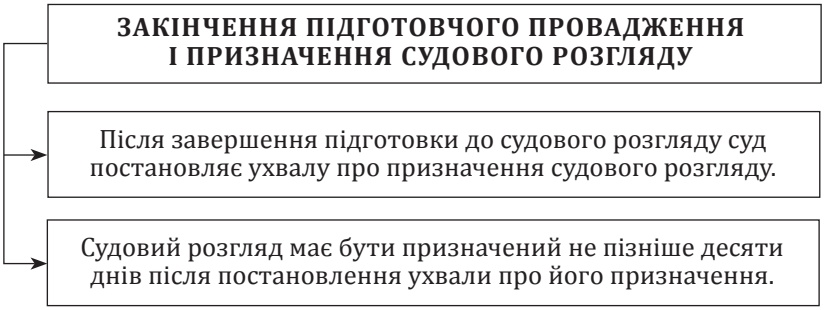

Схема 1.11

Схема 1.12

Схема 1.13

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняття та змісту стадії підготовчого провадження.
2. Назвіть учасників, процедуру, рішення, які приймаються під час підготовчого судового засідання.
3. Які питання вирішуються під час підготовчого судового засідання у зв'язку з підготовкою до судового розгляду?
4. Які є підстави і порядок повернення обвинувального акта прокурору?
5. В яких випадках досудова доповідь не складається?
6. Які підстави і порядок обрання, зміни і скасування запобіжного заходу під час підготовчого судового провадження?
7. Назвіть права й обов'язки обвинуваченого у підготовчому судовому провадженні.
8. Який порядок закінчення підготовчого провадження і призначення судового розгляду?
9. З якими документами можна ознайомлюватися на стадії підготовчого провадження?
10. Який порядок оскарження рішень, ухвалених під час підготовчого судового провадження?

Тема 2
СУДОВИЙ РОЗГЛЯД

Зміст освітнього матеріалу

Строки і загальний порядок судового розгляду. Незмінність складу суду. Запасний суддя. Головуючий у судовому засіданні. Безперервність судового розгляду. Наслідки неприбуття обвинуваченого. Наслідки неприбуття прокурора і захисника. Наслідки неприбуття потерпілого. Наслідки неприбуття цивільного позивача, цивільного відповідача, їх представників, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження. Наслідки неприбуття свідка, спеціаліста, перекладача, представника уповноваженого органу з питань пробації і експерта. Право перебувати в залі судового засідання. Обов'язки присутніх у залі судового засідання. Заходи до порушників порядку судового засідання. Обрання, скасування, зміна або продовження запобіжного заходу в суді. Проведення експертизи за ухвалою суду. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження. Об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження. Зупинення судового провадження. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження. Визначення меж судового розгляду. Зміна обвинувачення в суді. Висунення додаткового обвинувачення, початок провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду. Відмова від підтримання державного обвинувачення. Погодження зміни обвинувачення, висунення нового обвинувачення, відмови від підтримання державного обвинувачення та початку провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду. Відкриття судового засідання. Повідомлення про повне фіксування судового розгляду технічними засобами. Оголошення складу суду і роз'яснення права відводу. Повідомлення про права і обов'язки. Зупинення судового провадження. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження. Визначення меж судового розгляду. Зміна обвинувачення

в суді. Висунення додаткового обвинувачення, початок провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду. Відмова від підтримання державного обвинувачення. Погодження зміни обвинувачення, висунення нового обвинувачення, відмови від підтримання державного обвинувачення та початку провадження щодо юридичної особи під час судового розгляду. Відкриття судового засідання. Повідомлення про повне фіксування судового розгляду технічними засобами. Оголошення складу суду і роз'яснення права відводу. Повідомлення про права і обов'язки. Заборона присутності свідків у залі судового засідання. Початок судового розгляду. Роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення. Визначення обсягу доказів, що підлягають дослідженню, та порядку їх дослідження. Розгляд судом клопотань учасників судового провадження. Допит обвинуваченого. Допит свідка. Допит потерпілого. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого. Пред'явлення для впізнання. Допит експерта в суді. Дослідження речових доказів. Дослідження документів. Дослідження звуко- і відеозаписів. Консультації та роз'яснення спеціаліста. Огляд на місці. Дії суду при встановленні в судовому засіданні неосудності обвинуваченого. Закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами. Судові дебати. Останнє слово обвинуваченого. Вихід суду для ухвалення вироку. Таємниця наради суддів. Питання, що вирішуються судом при ухваленні вироку. Види судових рішень. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення. Порядок ухвалення судових рішень, їх форма. Зміст ухвали. Види вироків. Зміст вироку. Ухвалення судового рішення і окрема думка судді. Проголошення судового рішення. Звільнення обвинуваченого з-під варти. Заходи піклування про неповнолітніх, непрацездатних і збереження майна обвинуваченого. Виправлення описок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні. Роз'яснення судового рішення.

СУДОВИЙ РОЗГЛЯД
це стадія кримінального провадження, в якій суд першої інстанції в умовах змагального процесу проводить дослідження доказів за участю сторін, вирішує в межах його повноважень завдання кримінального провадження, визначені у ст. 2 КПК України

↓

Судовий розгляд відбувається на судовому засіданні суду першої інстанції і складається з п'яти взаємопов'язаних частин, що послідовно змінюють одна одну:

- підготовчої частини судового засідання
- судового розгляду (судового слідства)
- судових дебатів
- останнього слова обвинуваченого
- постановлення і проголошення вироку

Предмет судового розгляду в кримінальному провадженні традиційно розкривається як правовий спір, головною в якому є держава як сторона обвинувачення та обвинуваченого, стосовно винності або невинності останнього у вчиненні інкримінованого йому кримінального правопорушення та обсягу відшкодування спричиненої моральної та матеріальної шкоди.

Схема 2.1

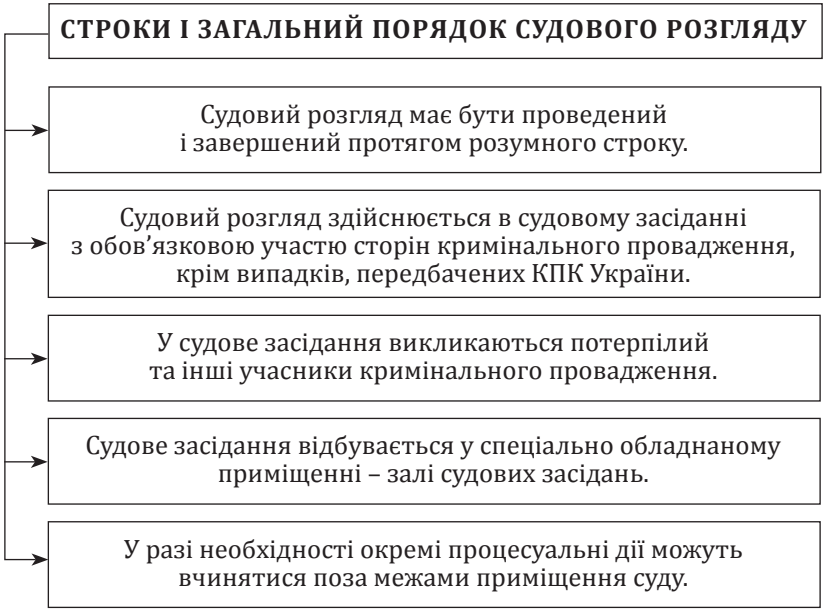

Схема 2.2

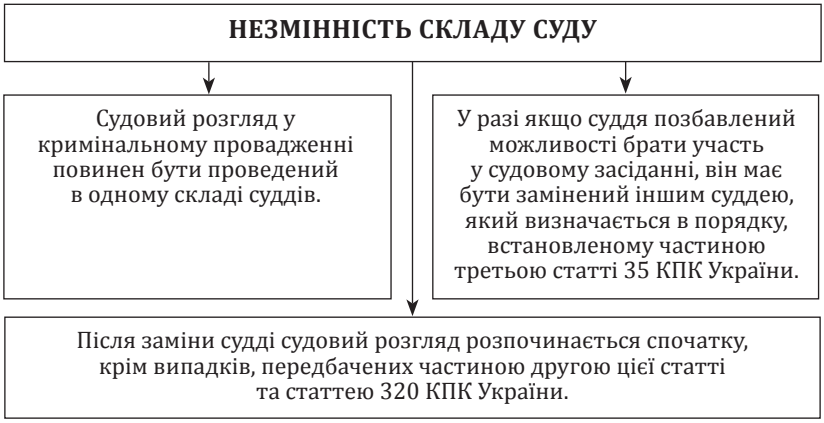

Схема 2.3

Суд вмотивованою ухвалою може прийняти рішення про відсутність необхідності розпочинати судовий розгляд з початку та здійснювати повторно всі або частину процесуальних дій, які вже здійснювалися під час судового розгляду до заміни судді, якщо таке рішення не може негативно вплинути на судовий розгляд та за умови дотримання таких вимог.

Сторони кримінального провадження, потерпілий не наполягають на новому проведенні процесуальних дій, які вже були здійснені судом до заміни судді.

Суддя, що замінив суддю, який вибув, ознайомився з ходом судового провадження та матеріалами кримінального провадження, наявними в розпорядженні суду, згоден з прийнятими судом процесуальними рішеннями і вважає недоцільним нове проведення процесуальних дій, що вже були проведені до заміни судді.

Схема 2.4

У випадку, передбаченому цією частиною, докази, що були досліджені під час судового розгляду до заміни судді, зберігають доказове значення та можуть бути використані для обґрунтування судових рішень

У разі переведення судді до суду, юрисдикція якого поширюється на територію, на яку поширювалася юрисдикція суду, з якого суддя був переведений, такий суддя продовжує розгляд справ, що перебували в його провадженні на момент переведення.

Передача справи з одного суду до іншого у зв'язку з ліквідацією суду не потребує заміни присяжних, які беруть участь у розгляді цієї справи, крім випадків, коли справа передається до суду, юрисдикція якого не поширюється на територію, на якій постійно проживає присяжний.

Схема 2.5

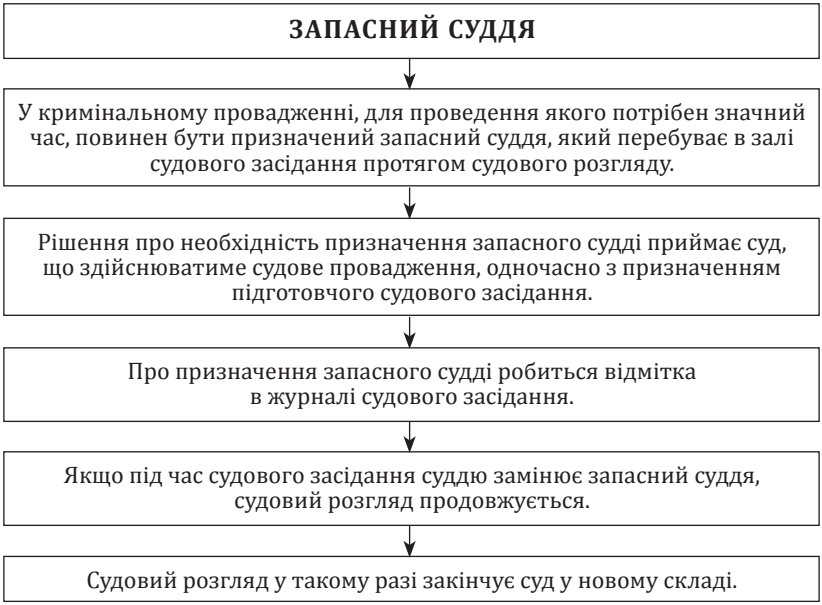

Схема 2.6

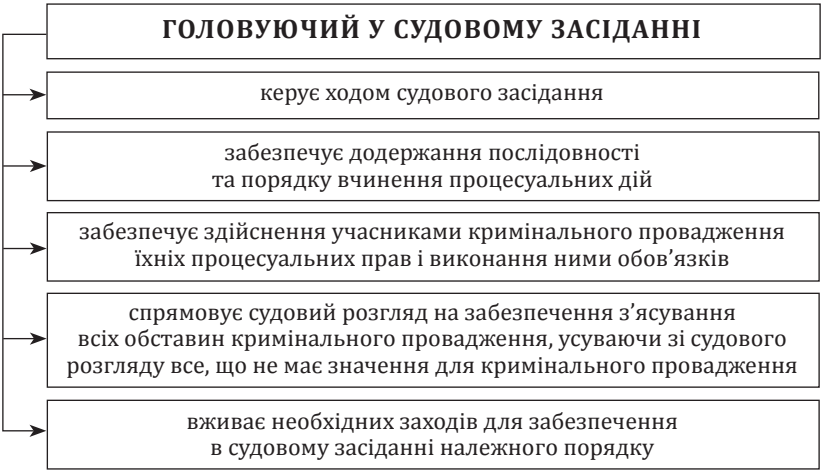

Схема 2.7

БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ
Судовий розгляд відбувається безперервно, крім часу, призначеного для відпочинку.
Не вважаються порушеннями безперервності судового розгляду випадки відкладення судового засідання внаслідок:
неприбуття сторони або інших учасників кримінального провадження;
складення та погодження прокурором процесуальних документів щодо відмови від підтримання державного обвинувачення, зміни обвинувачення або висунення додаткового обвинувачення;
підготовки захисту обвинуваченого від зміненого чи додаткового обвинувачення;
підготовки потерпілого для підтримання обвинувачення в суді, якщо прокурор відмовився від підтримання державного обвинувачення;
проведення дослідження речових доказів за місцем їх знаходження, огляду на місці;
проведення експертизи у випадках та порядку, передбачених статтею 332 КПК України;
надання доступу до речей чи документів або доручення проведення слідчих (розшукових) дій у випадках та порядку, передбачених статтею 333 КПК України.

Схема 2.8

НАСЛІДКИ НЕПРИБУТТЯ ОБВИНУВАЧЕНОГО

Якщо обвинувачений, до якого не застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, не прибув за викликом у судове засідання, суд відкладає судовий розгляд, призначає дату нового засідання і вживає заходів до забезпечення його прибуття до суду.

Суд також має право постановити ухвалу про привід обвинуваченого та/або ухвалу про накладення на нього грошового стягнення в порядку, передбаченому главами 11 та 12 КПК України.

Схема 2.9

Судовий розгляд у кримінальному провадженні щодо злочинів, зазначених у частині другій статті 297-1 КПК України, може здійснюватися за відсутності обвинуваченого (in absentia), крім:

неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності (спеціальне судове провадження) та/або оголошений в міжнародний розшук.

Схема 2.10

Судовий розгляд у кримінальному провадженні щодо злочинів, зазначених у частині другій статті 297-1 КПК України, може здійснюватися за відсутності обвинуваченого (in absentia), якщо стосовно нього уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

↓

За наявності таких обставин за клопотанням прокурора, до якого додаються матеріали про те, що обвинувачений знав або повинен був знати про розпочате кримінальне провадження, суд постановляє ухвалу про здійснення спеціального судового провадження стосовно такого обвинуваченого.

↓

Якщо у справі декілька обвинувачених, суд постановляє ухвалу лише стосовно тих обвинувачених, щодо яких існують обставини для спеціального судового провадження.

↓

Участь захисника у спеціальному судовому провадженні є обов'язковою.

Схема 2.11

ПОВІСТКИ ПРО ВИКЛИК ОБВИНУВАЧЕНОГО У РАЗІ ЗДІЙСНЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ НАДСИЛАЮТЬСЯ ЗА ОСТАННІМ ВІДОМИМ МІСЦЕМ ЙОГО ПРОЖИВАННЯ ЧИ ПЕРЕБУВАННЯ, А ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВРУЧЕННЮ ОБВИНУВАЧЕНОМУ, НАДСИЛАЮТЬСЯ ЗАХИСНИКУ.

↓

Інформація про такі документи та повістки про виклик обвинуваченого обов'язково публікуються у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження згідно з положеннями статті 297-5 КПК України та на офіційному вебсайті суду. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному вебсайті суду обвинувачений вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

↓

Повістки про виклик обвинуваченого у разі здійснення спеціального досудового розслідування у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу обвинуваченого для обміну як військовополоненого публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження згідно з положеннями статті 297-5 КПК України та на офіційному вебсайті суду, а процесуальні документи, що підлягають врученню обвинуваченому, надсилаються захиснику.

↓

За наявності у такому провадженні інших обвинувачених за клопотанням прокурора судовий розгляд здійснюється у судовому засіданні в одному кримінальному провадженні.

Схема 2.12

ЯКЩО ПІСЛЯ ПОСТАНОВЛЕННЯ УХВАЛИ ПРО СПЕЦІАЛЬНЕ СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ ОБВИНУВАЧЕНИЙ З'ЯВИВСЯ АБО БУВ ДОСТАВЛЕНИЙ ДО СУДУ

↓

судовий розгляд продовжується з моменту постановлення такої ухвали згідно зі загальними правилами, передбаченими КПК України.

↓

за клопотанням сторони захисту суд продовжує судовий розгляд з моменту з'явлення обвинуваченого в судовому засіданні та повторно досліджує окремі докази, які досліджувалися за відсутності обвинуваченого (якщо про таке дослідження доказів просить сторона захисту).

Схема 2.13

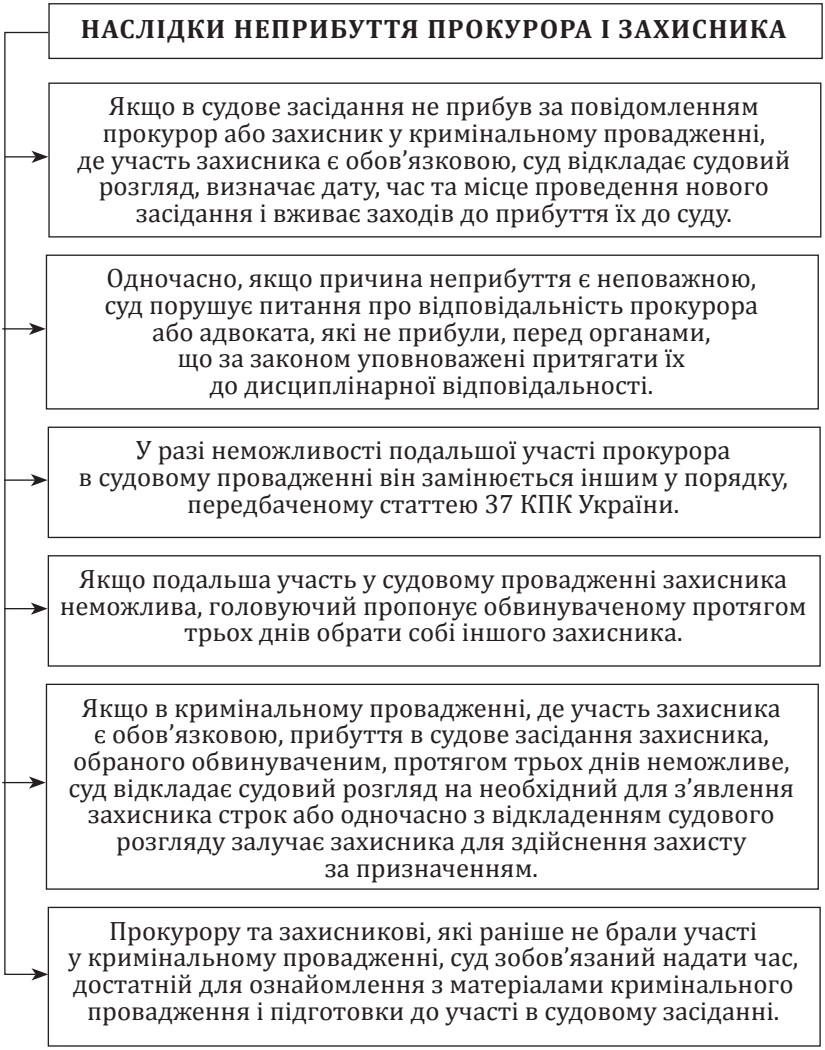

НАСЛІДКИ НЕПРИБУТТЯ ПРОКУРОРА І ЗАХИСНИКА
Якщо в судове засідання не прибув за повідомленням прокурор або захисник у кримінальному провадженні, де участь захисника є обов'язковою, суд відкладає судовий розгляд, визначає дату, час та місце проведення нового засідання і вживає заходів до прибуття їх до суду.
Одночасно, якщо причина неприбуття є неповажною, суд порушує питання про відповідальність прокурора або адвоката, які не прибули, перед органами, що за законом уповноважені притягати їх до дисциплінарної відповідальності.
У разі неможливості подальшої участі прокурора в судовому провадженні він замінюється іншим у порядку, передбаченому статтею 37 КПК України.
Якщо подальша участь у судовому провадженні захисника неможлива, головуючий пропонує обвинуваченому протягом трьох днів обрати собі іншого захисника.
Якщо в кримінальному провадженні, де участь захисника є обов'язковою, прибуття в судове засідання захисника, обраного обвинуваченим, протягом трьох днів неможливе, суд відкладає судовий розгляд на необхідний для з'явлення захисника строк або одночасно з відкладенням судового розгляду залучає захисника для здійснення захисту за призначенням.
Прокурору та захисникові, які раніше не брали участі у кримінальному провадженні, суд зобов'язаний надати час, достатній для ознайомлення з матеріалами кримінального провадження і підготовки до участі в судовому засіданні.

Схема 2.14

НАСЛІДКИ НЕПРИБУТТЯ ПОТЕРПІЛОГО

Якщо в судове засідання не прибув за викликом потерпілий, який належним чином повідомлений про дату, час і місце судового засідання, суд, заслухавши думку учасників судового провадження, залежно від того, чи можливо за його відсутності з'ясувати всі обставини під час судового розгляду, вирішує питання про проведення судового розгляду без потерпілого або про відкладення судового розгляду.

Суд має право накласти грошове стягнення на потерпілого у випадках та порядку, передбачених главою 12 КПК України.

Схема 2.15

НАСЛІДКИ НЕПРИБУТТЯ ЦИВІЛЬНОГО ПОЗИВАЧА, ЦИВІЛЬНОГО ВІДПОВІДАЧА, ЇХ ПРЕДСТАВНИКІВ, ПРЕДСТАВНИКА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ, ЩОДО ЯКОЇ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПРОВАДЖЕННЯ

Якщо в судове засідання не прибув цивільний позивач, його представник чи законний представник, суд залишає цивільний позов без розгляду, крім випадків, встановлених цією статтею.

Цивільний позов може бути розглянутий за відсутності цивільного позивача, його представника чи законного представника, якщо від нього надійшло клопотання про розгляд позову за його відсутності або якщо обвинувачений чи цивільний відповідач повністю визнав пред'явлений позов.

Схема 2.16

ЯКЩО В СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ НЕ ПРИБУВ ЗА ВИКЛИКОМ ЦИВІЛЬНИЙ ВІДПОВІДАЧ, ЯКИЙ НЕ Є ОБВИНУВАЧЕНИМ, АБО ЙОГО ПРЕДСТАВНИК

→ суд, заслухавши думку учасників судового провадження, залежно від того, чи можливо за відсутності зазначених осіб з'ясувати обставини, що стосуються цивільного позову, вирішує питання про проведення судового розгляду без них або про відкладення судового розгляду

→ суд має право накласти грошове стягнення на цивільного відповідача в порядку, передбаченому главою 12 КПК України.

Схема 2.17

ЯКЩО В СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ НЕ ПРИБУВ ЗА ВИКЛИКОМ ПРЕДСТАВНИК ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ, ЩОДО ЯКОЇ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПРОВАДЖЕННЯ

→ суд, заслухавши думку учасників судового провадження, залежно від того, чи можливо за його відсутності з'ясувати обставини, що стосуються застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру, вирішує питання про проведення судового розгляду без нього або про відкладення судового розгляду.

→ суд має право накласти грошове стягнення на представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, в порядку, передбаченому главою 12 КПК України.

Схема 2.18

НАСЛІДКИ НЕПРИБУТТЯ СВІДКА, СПЕЦІАЛІСТА, ПЕРЕКЛАДАЧА, ПРЕДСТАВНИКА УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ З ПИТАНЬ ПРОБАЦІЇ І ЕКСПЕРТА

Якщо в судове засідання не прибув за викликом свідок, спеціаліст, перекладач або експерт, заслухавши думку учасників судового провадження, суд після допиту інших присутніх свідків призначає нове судове засідання і вживає заходів для його прибуття.

Суд також має право постановити ухвалу про привід свідка та/або ухвалу про накладення на нього грошового стягнення у випадках та в порядку, передбачених главами 11 та 12 КПК України.

Прибуття в суд перекладача (за винятком залучення його судом), свідка, спеціаліста або експерта забезпечується стороною кримінального провадження, яка заявила клопотання про його виклик. Суд сприяє сторонам кримінального провадження у забезпеченні явки зазначених осіб шляхом здійснення судового виклику.

Неприбуття в судове засідання представника уповноваженого органу з питань пробації, належним чином повідомленого про час і місце судового засідання, не перешкоджає судовому розгляду.

Схема 2.19

ПРАВО ПЕРЕБУВАТИ В ЗАЛІ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ

Кількість присутніх у залі судового засідання може бути обмежена головуючим лише у разі недостатності місць у залі судового засідання.

Близькі родичі та члени сім'ї обвинуваченого і потерпілого, а також представники засобів масової інформації мають пріоритетне право бути присутніми під час судового засідання.

Схема 2.20

ОБОВ'ЯЗКИ ПРИСУТНІХ У ЗАЛІ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ

Особи, присутні в залі судового засідання, при вході до нього суду та при виході суду повинні встати.

Сторони кримінального провадження допитують свідків та заявляють клопотання, подають заперечення стоячи і лише після надання їм слова головуючим у судовому засіданні.

Свідки, експерти, спеціалісти дають показання, стоячи на місці, призначеному для свідків.

Особи, присутні в залі, заслуховують вирок суду стоячи. Відхилення від цих правил допускається з дозволу головуючого в судовому засіданні.

Схема 2.21

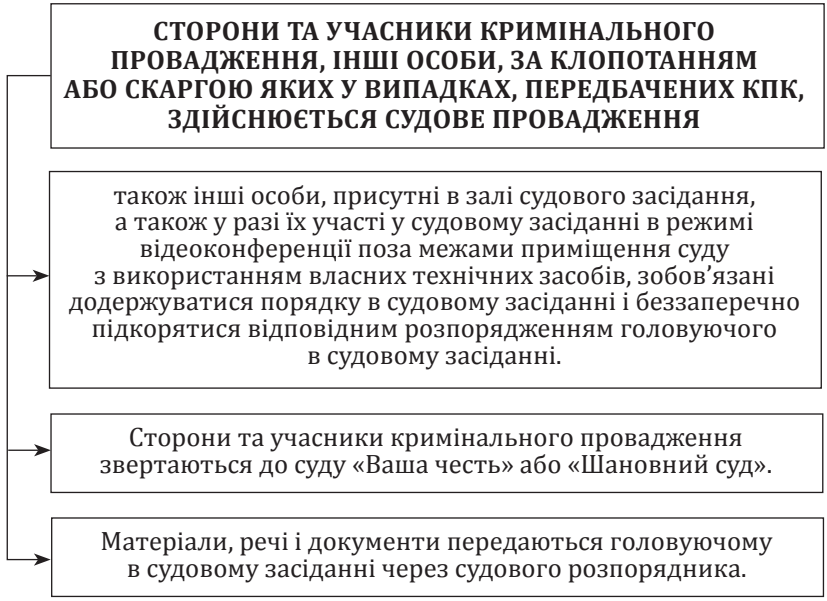

СТОРОНИ ТА УЧАСНИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ, ІНШІ ОСОБИ, ЗА КЛОПОТАННЯМ АБО СКАРГОЮ ЯКИХ У ВИПАДКАХ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ КПК, ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ
також інші особи, присутні в залі судового засідання, а також у разі їх участі у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, зобов'язані додержуватися порядку в судовому засіданні і беззаперечно підкорятися відповідним розпорядженням головуючого в судовому засіданні.
Сторони та учасники кримінального провадження звертаються до суду «Ваша честь» або «Шановний суд».
Матеріали, речі і документи передаються головуючому в судовому засіданні через судового розпорядника.

Схема 2.22

ЗАХОДИ ДО ПОРУШНИКІВ ПОРЯДКУ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ

Якщо обвинувачений порушує порядок у залі судового засідання або не підкоряється розпорядженням головуючого у судовому засіданні, останній попереджає обвинуваченого про те, що в разі повторення ним зазначених дій його буде видалено з зали судового засідання.

При повторному порушенні обвинуваченим порядку судового засідання він може бути видалений за ухвалою суду з зали засідання тимчасово або на весь час судового розгляду.

Якщо такий обвинувачений не представлений захисником, суд зобов'язаний залучити захисника для здійснення захисту за призначенням і відкласти судовий розгляд на строк, необхідний для його підготовки до захисту.

Після повернення до зали засідання обвинуваченому надається можливість ознайомитися з доказами, які були досліджені, а також з рішеннями, які були ухвалені за його відсутності, та дати пояснення щодо них.

У разі видалення обвинуваченого на весь час судового розгляду судове рішення, яким закінчено провадження в суді, негайно оголошується обвинуваченому після його ухвалення.

У разі невиконання розпорядження головуючого прокурором чи захисником головуючий робить їм попередження про відповідальність за неповагу до суду. При повторному порушенні порядку в залі судового засідання їх може бути притягнуто до відповідальності, встановленої законом.

Схема 2.23

У РАЗІ НЕВИКОНАННЯ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ГОЛОВУЮЧОГО ІНШИМИ ОСОБАМИ, ПРИСУТНІМИ В СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ, ГОЛОВУЮЧИЙ РОБИТЬ ЇМ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕПОВАГУ ДО СУДУ

При повторному порушенні порядку в залі судового засідання їх за ухвалою суду може бути видалено зі зали судового засідання та притягнуто до відповідальності, встановленої законом.

За неповагу до суду винні особи притягуються до відповідальності, встановленої законом. Питання про притягнення особи до відповідальності за прояв неповаги до суду вирішується судом негайно після вчинення порушення, для чого в судовому засіданні оголошується перерва.

У разі порушення порядку або невиконання розпоряджень головуючого у судовому засіданні, яке здійснюється в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, до учасників кримінального провадження, інших осіб, за клопотанням або скаргою яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження, та інших осіб, присутніх у судовому засіданні, застосовується попередження, а в разі повторного вчинення таких дій суд має право постановити ухвалу про накладення грошового стягнення в порядку, передбаченому главою 12 КПК України.

Схема 2.24

ОБРАННЯ, СКАСУВАННЯ, ЗМІНА АБО ПРОДОВЖЕННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ В СУДІ

- Під час судового розгляду суд за клопотанням сторони обвинувачення або захисту має право своєю ухвалою змінити, скасувати, обрати або продовжити запобіжний захід щодо обвинуваченого.
- Рішення питання судом щодо запобіжного заходу відбувається в порядку, передбаченому главою 18 КПК України.
- За наявності клопотань суд під час судового розгляду зобов'язаний розглянути питання доцільності продовження запобіжного заходу до закінчення двомісячного строку з дня його застосування.
- За результатами розгляду питання суд своєю вмотивованою ухвалою скасовує, змінює запобіжний захід або продовжує його дію на строк, що не може перевищувати двох місяців. Копія ухвали вручається обвинуваченому, прокурору та надсилається уповноваженій службовій особі до місця ув'язнення.
- Під час здійснення судового провадження судом присяжних питання вирішує головуючий.
- У разі закінчення строку дії ухвали суду про тримання під вартою та неможливості розгляду судом питання про продовження строку тримання під вартою в умовах воєнного стану продовження строку тримання під вартою здійснюється у порядку, встановленому статтею 615 КПК України.
- Ухвала суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою або про продовження строку тримання під вартою, постановлена під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті, може бути оскаржена в апеляційному порядку.
- Подання апеляційної скарги на ухвалу суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою або про продовження строку тримання під вартою, постановлену під час судового провадження в суді першої інстанції, не зупиняє судовий розгляд у суді першої інстанції.

Схема 2.25

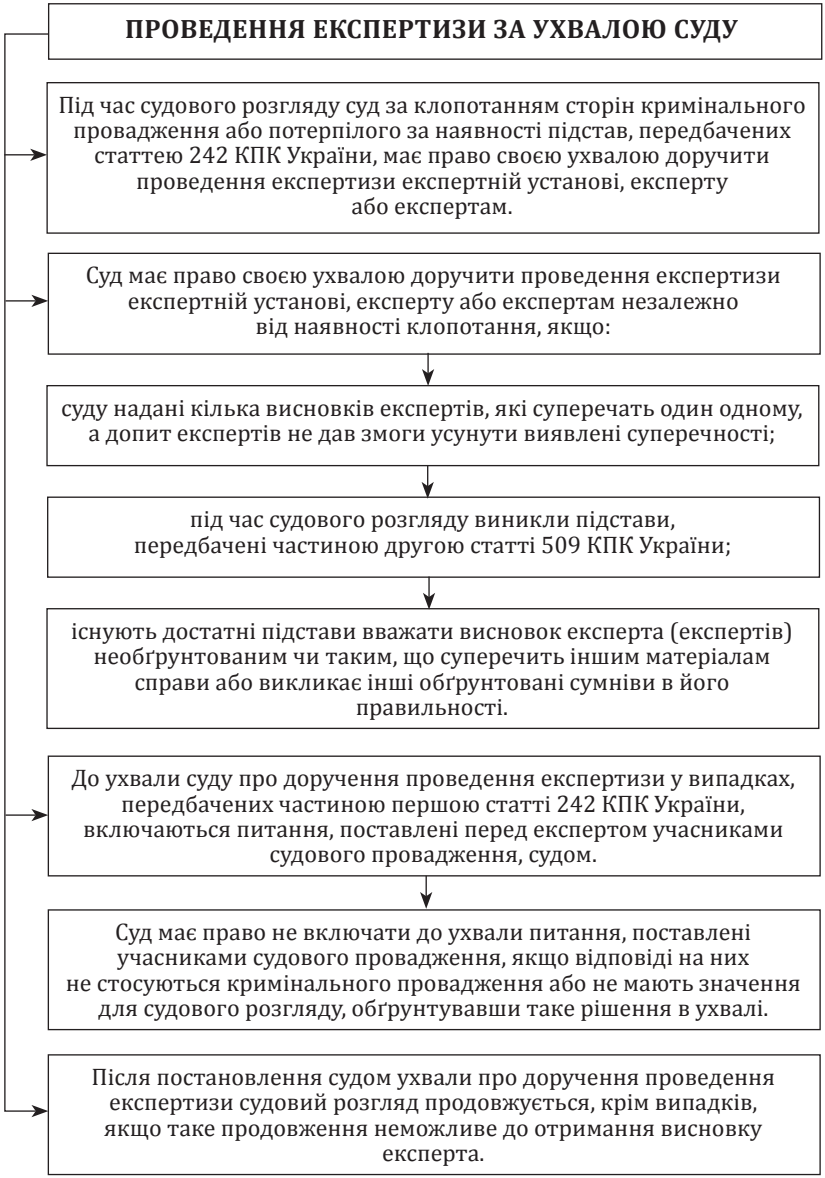

ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ЗА УХВАЛОЮ СУДУ
Під час судового розгляду суд за клопотанням сторін кримінального провадження або потерпілого за наявності підстав, передбачених статтею 242 КПК України, має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам.
Суд має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам незалежно від наявності клопотання, якщо:
суду надані кілька висновків експертів, які суперечать один одному, а допит експертів не дав змоги усунути виявлені суперечності;
під час судового розгляду виникли підстави, передбачені частиною другою статті 509 КПК України;
існують достатні підстави вважати висновок експерта (експертів) необґрунтованим чи таким, що суперечить іншим матеріалам справи або викликає інші обґрунтовані сумніви в його правильності.
До ухвали суду про доручення проведення експертизи у випадках, передбачених частиною першою статті 242 КПК України, включаються питання, поставлені перед експертом учасниками судового провадження, судом.
Суд має право не включати до ухвали питання, поставлені учасниками судового провадження, якщо відповіді на них не стосуються кримінального провадження або не мають значення для судового розгляду, обґрунтувавши таке рішення в ухвалі.
Після постановлення судом ухвали про доручення проведення експертизи судовий розгляд продовжується, крім випадків, якщо таке продовження неможливе до отримання висновку експерта.

Схема 2.26

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Заходи забезпечення кримінального провадження застосовуються під час судового провадження згідно з положеннями розділу ІІ КПК України з урахуванням особливостей, встановлених цим розділом.

Під час розгляду клопотання про надання тимчасового доступу до речей і документів суд також враховує причини, через які доступ не був здійснений під час досудового розслідування.

Якщо судом під час судового провадження прийнято рішення про надання доступу до речей і документів, суд відкладає судовий розгляд на строк, достатній для здійснення такого заходу забезпечення кримінального провадження та ознайомлення учасників судового провадження з його результатами.

Особа, яка під час судового провадження отримала речі і документи внаслідок здійснення тимчасового доступу до них, зобов'язана надати до них доступ у порядку, передбаченому статтею 290 КПК України.

У разі якщо під час судового розгляду виникне необхідність у встановленні обставин або перевірці обставин, які мають істотне значення для кримінального провадження, і вони не можуть бути встановлені або перевірені іншим шляхом, суд за клопотанням сторони кримінального провадження має право доручити органу досудового розслідування провести певні слідчі (розшукові) дії.

У разі прийняття такого рішення суд відкладає судовий розгляд на строк, достатній для проведення слідчої (розшукової) дії таознайомлення учасників судового провадження з її результатами.

Під час розгляду клопотання суд враховує значення обставин, про встановлення або перевірку яких просить особа, яка звернулася з ним, можливість їх встановлення або перевірки шляхом проведення слідчих (розшукових) дій та причини, з яких не були здійснені належні дії для їх встановлення чи перевірки на стадії досудового розслідування через те, що не були і не могли бути відомі обставини, які свідчать про необхідність їх проведення.

Схема 2.27

В УХВАЛІ СУДУ ПРО ДОРУЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОЇ (РОЗШУКОВОЇ) ДІЇ ЗАЗНАЧАЄТЬСЯ:
для з'ясування або перевірки яких обставин необхідно провести С(Р)Д
які саме слідчі (розшукові) дії необхідно провести
встановлюється строк виконання доручення
Слідчі (розшукові) дії, що проводяться на виконання доручення суду, здійснюються в порядку, передбаченому главами 20 та 21 КПК України
Прокурор забов'язаний
надати їх суду у встановлений строк
надати доступ до матеріалів, отриманих внаслідок проведення слідчих (розшукових) дій за дорученням суду, учасникам судового провадження в порядку, передбаченому статтею 290 КПК України
Суд відмовляє в задоволенні клопотання прокурора, якщо він не доведе, що слідчі (розшукові) дії, про проведення яких він просить, не могли бути проведені під час досудового розслідування через те, що не були і не могли бути відомі обставини, які свідчать про необхідність їх проведення.

Схема 2.28

ОБ'ЄДНАННЯ І ВИДІЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
Матеріали кримінального провадження, у тому числі матеріали щодо кримінального проступку та щодо злочину, можуть:
об'єднуватися в одне провадження ухвалою суду, на розгляді якого вони перебувають, згідно з правилами, передбаченими статтею 217 КПК України
виділятися в окреме провадження ухвалою суду, на розгляді якого вони перебувають, згідно з правилами, передбаченими статтею 217 КПК України
У разі якщо на розгляд суду першої інстанції надійшли матеріали кримінального провадження щодо особи, стосовно якої цим судом вже здійснюється судове провадження, воно передається складу суду, що його здійснює, для вирішення питання про їх об'єднання.

Схема 2.29

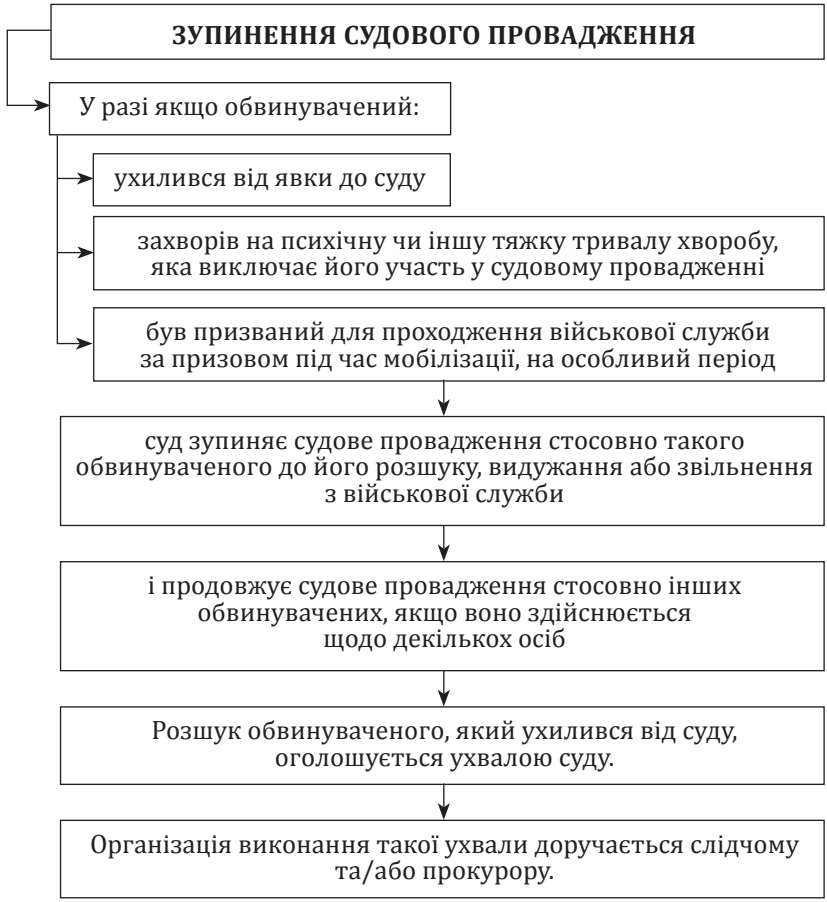

ЗУПИНЕННЯ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ
У разі якщо обвинувачений:
ухилився від явки до суду
захворів на психічну чи іншу тяжку тривалу хворобу, яка виключає його участь у судовому провадженні
був призваний для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період
суд зупиняє судове провадження стосовно такого обвинуваченого до його розшуку, видужання або звільнення з військової служби
і продовжує судове провадження стосовно інших обвинувачених, якщо воно здійснюється щодо декількох осіб
Розшук обвинуваченого, який ухилився від суду, оголошується ухвалою суду.
Організація виконання такої ухвали доручається слідчому та/або прокурору.

Схема 2.30

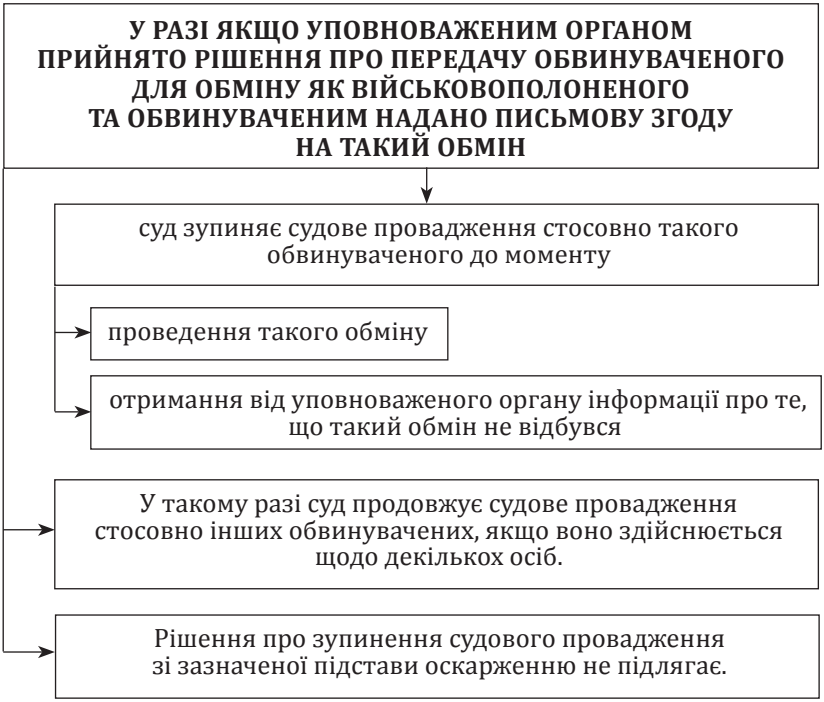

У РАЗІ ЯКЩО УПОВНОВАЖЕНИМ ОРГАНОМ ПРИЙНЯТО РІШЕННЯ ПРО ПЕРЕДАЧУ ОБВИНУВАЧЕНОГО ДЛЯ ОБМІНУ ЯК ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНОГО ТА ОБВИНУВАЧЕНИМ НАДАНО ПИСЬМОВУ ЗГОДУ НА ТАКИЙ ОБМІН
суд зупиняє судове провадження стосовно такого обвинуваченого до моменту
проведення такого обміну
отримання від уповноваженого органу інформації про те, що такий обмін не відбувся
У такому разі суд продовжує судове провадження стосовно інших обвинувачених, якщо воно здійснюється щодо декількох осіб.
Рішення про зупинення судового провадження зі зазначеної підстави оскарженню не підлягає.

Схема 2.31

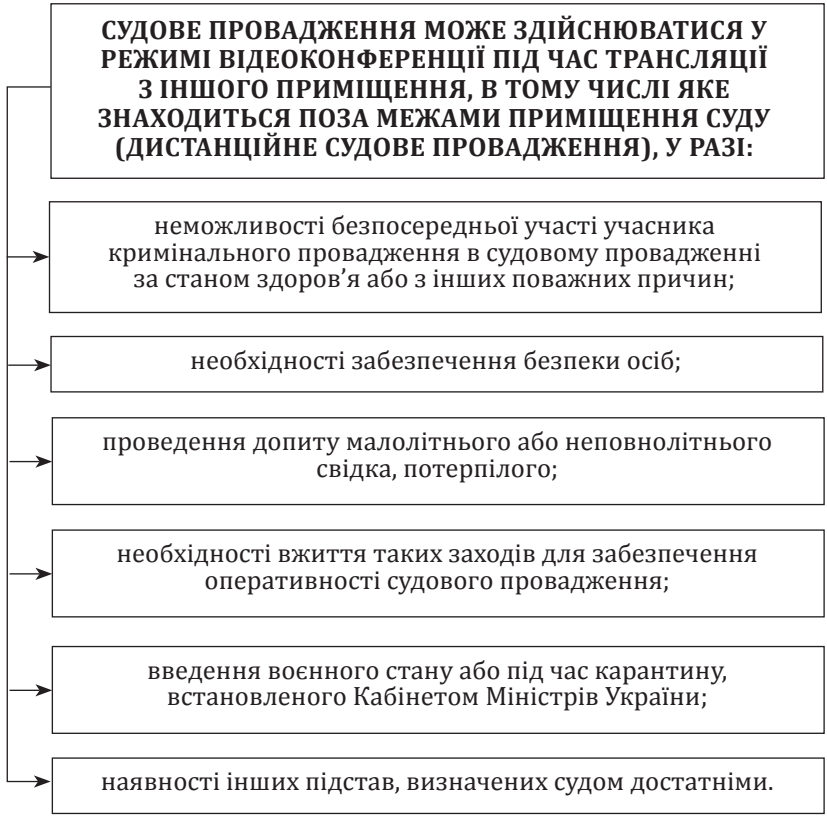

СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ МОЖЕ ЗДІЙСНЮВАТИСЯ У РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ ПІД ЧАС ТРАНСЛЯЦІЇ З ІНШОГО ПРИМІЩЕННЯ, В ТОМУ ЧИСЛІ ЯКЕ ЗНАХОДИТЬСЯ ПОЗА МЕЖАМИ ПРИМІЩЕННЯ СУДУ (ДИСТАНЦІЙНЕ СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ), У РАЗІ:
неможливості безпосередньої участі учасника кримінального провадження в судовому провадженні за станом здоров'я або з інших поважних причин;
необхідності забезпечення безпеки осіб;
проведення допиту малолітнього або неповнолітнього свідка, потерпілого;
необхідності вжиття таких заходів для забезпечення оперативності судового провадження;
введення воєнного стану або під час карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України;
наявності інших підстав, визначених судом достатніми.

Схема 2.32

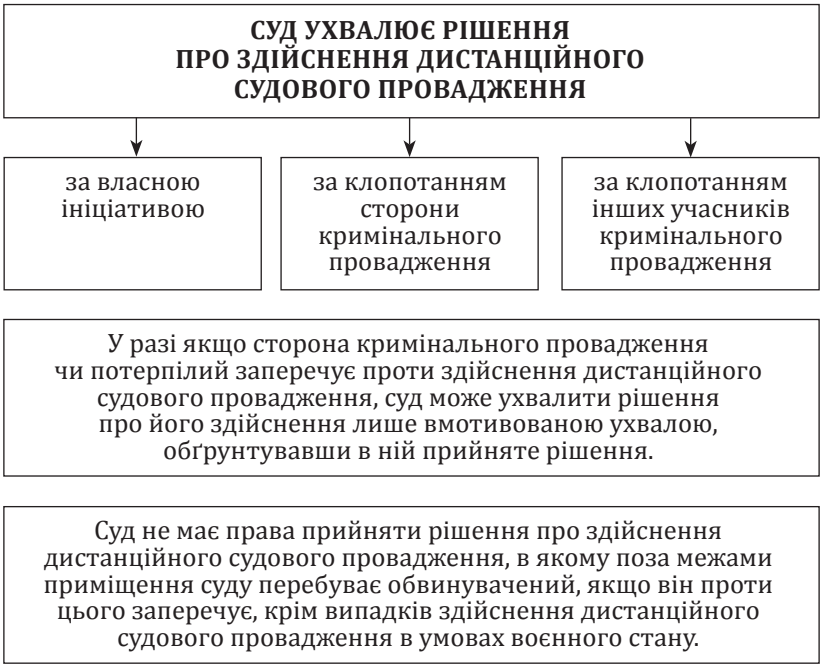

СУД УХВАЛЮЄ РІШЕННЯ
ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ
за власною ініціативою
за клопотанням сторони кримінального провадження
за клопотанням інших учасників кримінального провадження
У разі якщо сторона кримінального провадження чи потерпілий заперечує проти здійснення дистанційного судового провадження, суд може ухвалити рішення про його здійснення лише вмотивованою ухвалою, обґрунтувавши в ній прийняте рішення.
Суд не має права прийняти рішення про здійснення дистанційного судового провадження, в якому поза межами приміщення суду перебуває обвинувачений, якщо він проти цього заперечує, крім випадків здійснення дистанційного судового провадження в умовах воєнного стану.

Схема 2.33

ЗАСТОСОВУВАНІ В ДИСТАНЦІЙНОМУ СУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ І ТЕХНОЛОГІЇ МАЮТЬ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ НАЛЕЖНУ ЯКІСТЬ ЗОБРАЖЕННЯ І ЗВУКУ, ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ГЛАСНОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ, А ТАКОЖ ІНФОРМАЦІЙНУ БЕЗПЕКУ

- чути та бачити хід судового провадження
- ставити запитання і отримувати відповіді
- реалізовувати інші надані учасникам процесуальні права та виконувати процесуальні обов'язки, передбачені КПК України

Схема 2.34

УЧАСНИК КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ПОДАЄ КЛОПОТАННЯ ПРО УЧАСТЬ У СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ ПОЗА МЕЖАМИ ПРИМІЩЕННЯ СУДУ

- не пізніше ніж за п'ять днів до судового засідання
- копія клопотання в той самий строк надсилається іншим учасникам кримінального провадження

Учасники кримінального провадження беруть участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів та кваліфікованого електронного підпису згідно з вимогами Положення про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положень, що визначають порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи.

Схема 2.35

РИЗИКИ ТЕХНІЧНОЇ НЕМОЖЛИВОСТІ УЧАСТІ В ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ ПОЗА МЕЖАМИ ПРИМІЩЕННЯ СУДУ З ВИКОРИСТАННЯМ ВЛАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ, ПЕРЕРИВАННЯ ЗВ'ЯЗКУ ТОЩО НЕСЕ УЧАСНИК КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ, ЯКИЙ ПОДАВ ВІДПОВІДНЕ КЛОПОТАННЯ

↓

У разі технічної неможливості участі в відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, переривання зв'язку в учасника кримінального провадження, участь якого є обов'язковою, суд відкладає судовий розгляд.

↓

Якщо технічна неможливість участі в відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, переривання зв'язку мають ознаки зловживання правом з метою затягування судового розгляду, суд своєю вмотивованою ухвалою може позбавити учасника кримінального провадження права участі в відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів у цьому кримінальному провадженні.

Схема 2.36

СУД МОЖЕ ПОСТАНОВИТИ УХВАЛУ ПРО УЧАСТЬ УЧАСНИКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ У ПРИМІЩЕННІ СУДУ В ПОРЯДКУ, ПЕРЕДБАЧЕНОМУ ЧАСТИНОЮ ВОСЬМОЮ СТАТТІ 336 КПК УКРАЇНИ.

ДОПИТ СВІДКА, ПОТЕРПІЛОГО, СПЕЦІАЛІСТА МОЖЕ ЗДІЙСНЮВАТИСЯ У СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛЮЧНО У ПРИМІЩЕННІ СУДУ, ВИЗНАЧЕНОМУ СУДОМ

У виключних випадках в умовах воєнного або надзвичайного стану суд має право допитати свідка, потерпілого в судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів у порядку, передбаченому частинами четвертою–шостою статті 336 КПК.

Якщо особа, яка братиме участь у судовому провадженні дистанційно, знаходиться у приміщенні, розташованому на території, яка перебуває під юрисдикцією суду, або на території міста, в якому розташований суд, судовий розпорядник або секретар судового засідання цього суду зобов'язаний вручити такій особі пам'ятку про її процесуальні права, перевірити її документи, що посвідчують особу, та перебувати поряд з нею до закінчення судового засідання.

Якщо особа, яка братиме участь у судовому провадженні дистанційно, знаходиться у приміщенні, розташованому поза територією юрисдикції суду та поза територією міста, в якому розташований суд, суд своєю ухвалою може доручити суду, на території юрисдикції якого перебуває така особа, здійснити дії, передбачені частиною сьомою статі 336 КПК України.

Копія ухвали може бути надіслана електронною поштою, факсимільним або іншим засобом зв'язку. Суд, що отримав доручення, за погодженням зі судом, що надав доручення, зобов'язаний у визначений в ухвалі строк організувати виконання зазначеного доручення.

Схема 2.37

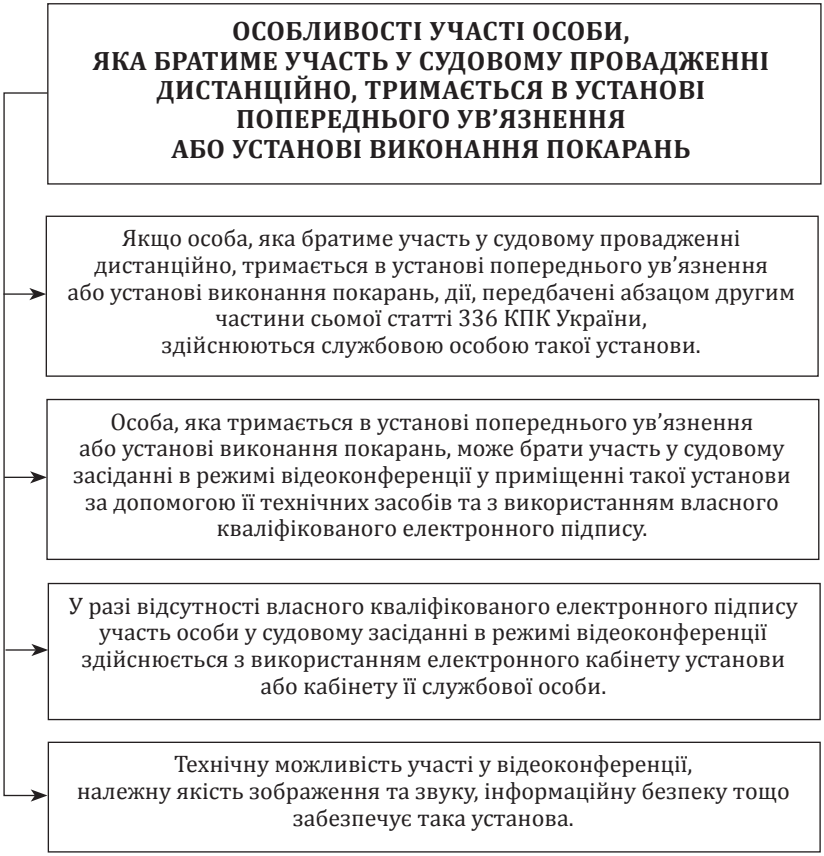

ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ ОСОБИ,
ЯКА БРАТИМЕ УЧАСТЬ У СУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ
ДИСТАНЦІЙНО, ТРИМАЄТЬСЯ В УСТАНОВІ
ПОПЕРЕДНЬОГО УВ'ЯЗНЕННЯ
АБО УСТАНОВІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ
Якщо особа, яка братиме участь у судовому провадженні дистанційно, тримається в установі попереднього ув'язнення або установі виконання покарань, дії, передбачені абзацом другим частини сьомої статті 336 КПК України, здійснюються службовою особою такої установи.
Особа, яка тримається в установі попереднього ув'язнення або установі виконання покарань, може брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції у приміщенні такої установи за допомогою її технічних засобів та з використанням власного кваліфікованого електронного підпису.
У разі відсутності власного кваліфікованого електронного підпису участь особи у судовому засіданні в режимі відеоконференції здійснюється з використанням електронного кабінету установи або кабінету її службової особи.
Технічну можливість участі у відеоконференції, належну якість зображення та звуку, інформаційну безпеку тощо забезпечує така установа.

Схема 2.38

ОСОБЛИВОСТІ ФІКСУВАННЯ ХОДУ І РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ, ПРОВЕДЕНИХ У РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ

Хід і результати процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції, фіксуються за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису.

Відео- та звукозапис відеоконференції зберігаються в матеріалах кримінального провадження в порядку, передбаченому Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи.

Особа, якій забезпечується захист, може бути допитана в режимі відеоконференції з такими змінами зовнішності і голосу, за якими її неможливо впізнати.

Дистанційне судове провадження згідно з правилами КПК України може здійснюватися в судах першої, апеляційної та касаційної інстанцій під час здійснення судового провадження з будь-яких питань, розгляд яких віднесено до компетенції суду.

Схема 2.39

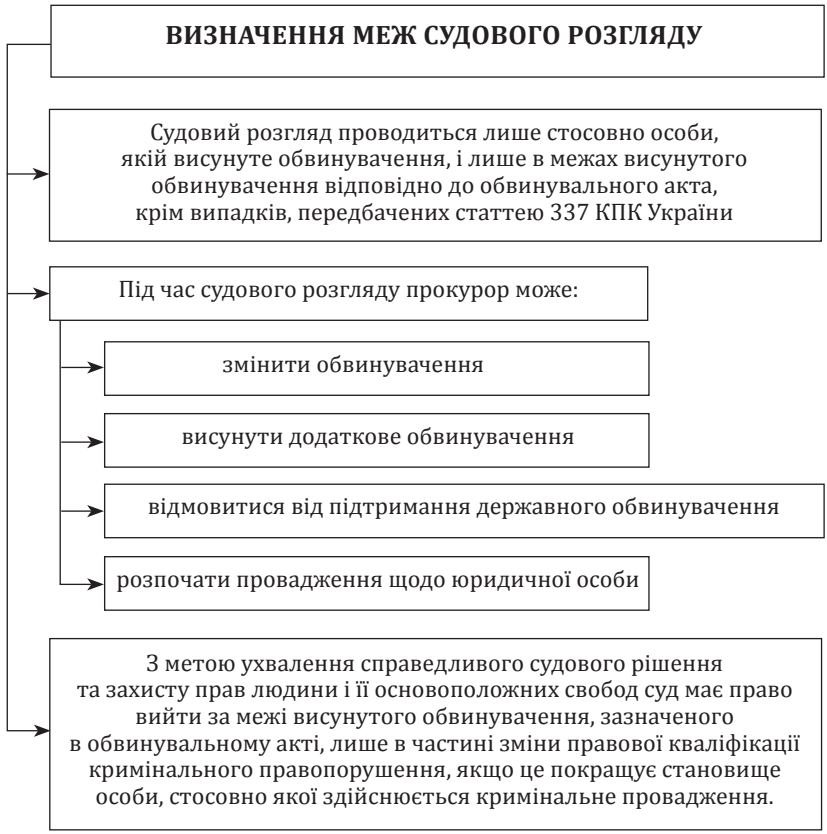

ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ
Судовий розгляд проводиться лише стосовно особи, якій висунуте обвинувачення, і лише в межах висунутого обвинувачення відповідно до обвинувального акта, крім випадків, передбачених статтею 337 КПК України
Під час судового розгляду прокурор може:
змінити обвинувачення
висунути додаткове обвинувачення
відмовитися від підтримання державного обвинувачення
розпочати провадження щодо юридичної особи
З метою ухвалення справедливого судового рішення та захисту прав людини і її основоположних свобод суд має право вийти за межі висунутого обвинувачення, зазначеного в обвинувальному акті, лише в частині зміни правової кваліфікації кримінального правопорушення, якщо це покращує становище особи, стосовно якої здійснюється кримінальне провадження.

Схема 2.40

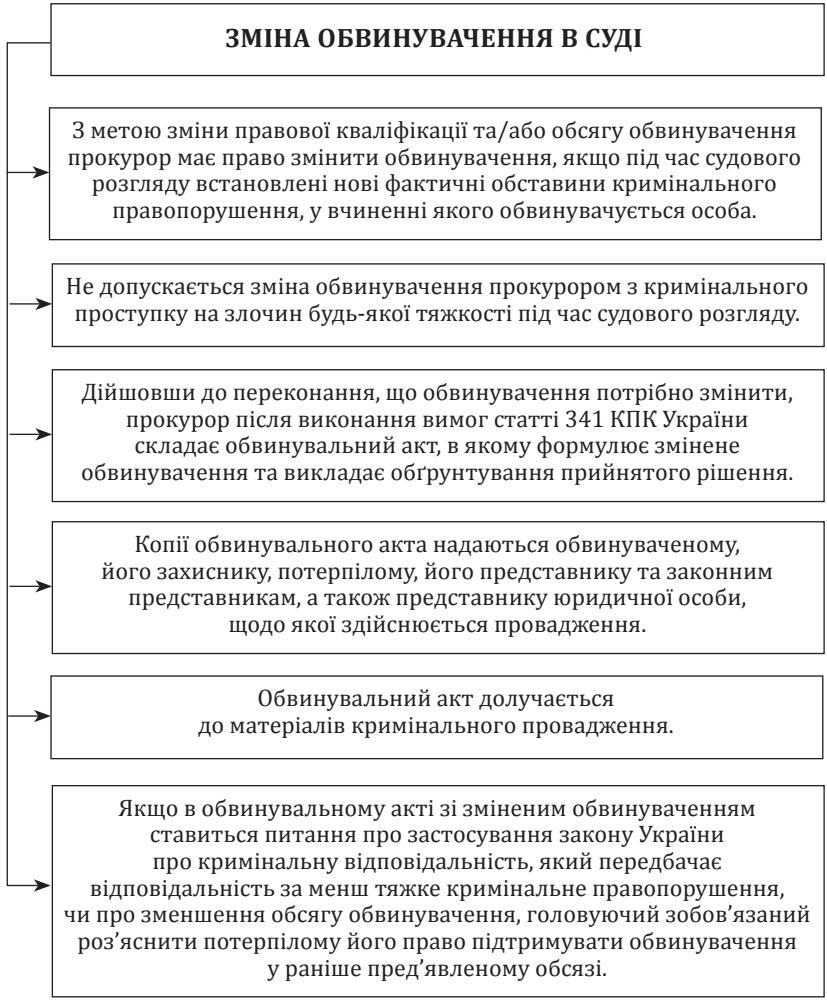

ЗМІНА ОБВИНУВАЧЕННЯ В СУДІ
З метою зміни правової кваліфікації та/або обсягу обвинувачення прокурор має право змінити обвинувачення, якщо під час судового розгляду встановлені нові фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого обвинувачується особа.
Не допускається зміна обвинувачення прокурором з кримінального проступку на злочин будь-якої тяжкості під час судового розгляду.
Дійшовши до переконання, що обвинувачення потрібно змінити, прокурор після виконання вимог статті 341 КПК України складає обвинувальний акт, в якому формулює змінене обвинувачення та викладає обґрунтування прийнятого рішення.
Копії обвинувального акта надаються обвинуваченому, його захиснику, потерпілому, його представнику та законним представникам, а також представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.
Обвинувальний акт долучається до матеріалів кримінального провадження.
Якщо в обвинувальному акті зі зміненим обвинуваченням ставиться питання про застосування закону України про кримінальну відповідальність, який передбачає відповідальність за менш тяжке кримінальне правопорушення, чи про зменшення обсягу обвинувачення, головуючий зобов'язаний роз'яснити потерпілому його право підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі.

Схема 2.41

ДІЇ, ЯКІ МАЮТЬ ВЧИНИТИСЯ ЩОДО ОБВИНУВАЧЕНОГО ПРИ ЗМІНІ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Суд роз'яснює обвинуваченому, що він буде захищатися в судовому засіданні від нового обвинувачення, після чого відкладає розгляд не менше ніж на сім днів для надання обвинуваченому, його захиснику можливості підготуватися до захисту проти нового обвинувачення.

За клопотанням сторони захисту цей строк може бути скорочений або продовжений. Після закінчення цього строку судовий розгляд продовжується.

У разі зміни ступеня тяжкості злочину з тяжкого чи особливо тяжкого на злочин, передбачений частиною другою статті 314-1 КПК України, суд за власною ініціативою або за клопотанням осіб, визначених частиною п'ятою статті 314 КПК України, постановляє ухвалу про складання досудової доповіді із зазначенням строку її підготовки та відкладає судовий розгляд.

Схема 2.42

ВИСУНЕННЯ ДОДАТКОВОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ, ПОЧАТОК ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

У разі отримання відомостей про можливе вчинення обвинуваченим іншого кримінального правопорушення, щодо якого обвинувачення не висувалось і яке тісно зв'язане з первісним, окремий розгляд таких правопорушень неможливий.

А так само встановлення наявності підстав для застосування кримінально-правових заходів до юридичної особи прокурор після виконання вимог статті 341 КПК України має право звернутися до суду з вмотивованим клопотанням про розгляд додаткового обвинувачення в одному провадженні з первісним обвинуваченням та/або про початок провадження щодо юридичної особи.

У разі задоволення такого клопотання прокурора суд зобов'язаний відкласти судовий розгляд на строк, необхідний для підготовки до захисту від додаткового обвинувачення або підготовки представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, до судового розгляду та виконання прокурором вимог, передбачених статтями 276-278, 290-293 КПК України, але не більше ніж на чотирнадцять днів.

Строк відкладення судового розгляду може бути продовжений судом за клопотанням сторони захисту або представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, у випадку, якщо обсяг або складність нового обвинувачення або провадження щодо юридичної особи вимагають більше часу для підготовки до захисту.

Після закінчення встановленого судом строку судове провадження повинно бути розпочате з підготовчого судового засідання. Нове дослідження доказів, які вже були досліджені судом до висунення додаткового обвинувачення, здійснюється тільки у разі визнання судом такої необхідності.

Нове дослідження доказів, які вже були досліджені судом до початку провадження щодо юридичної особи, здійснюється за клопотанням представника такої юридичної особи тільки у разі визнання судом такої необхідності.

Схема 2.43

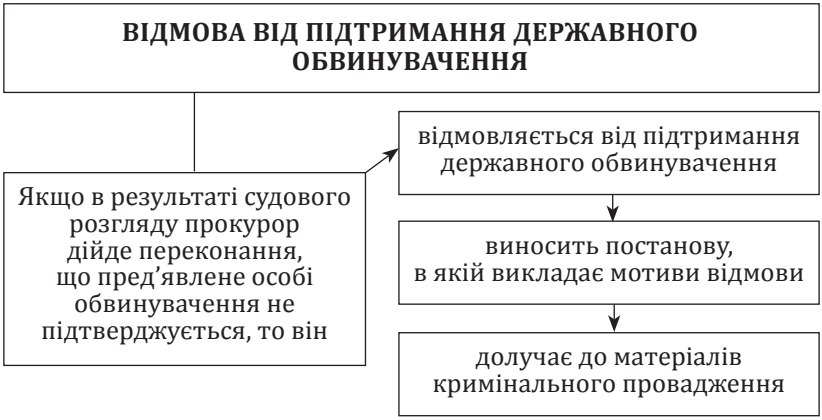

Схема 2.44

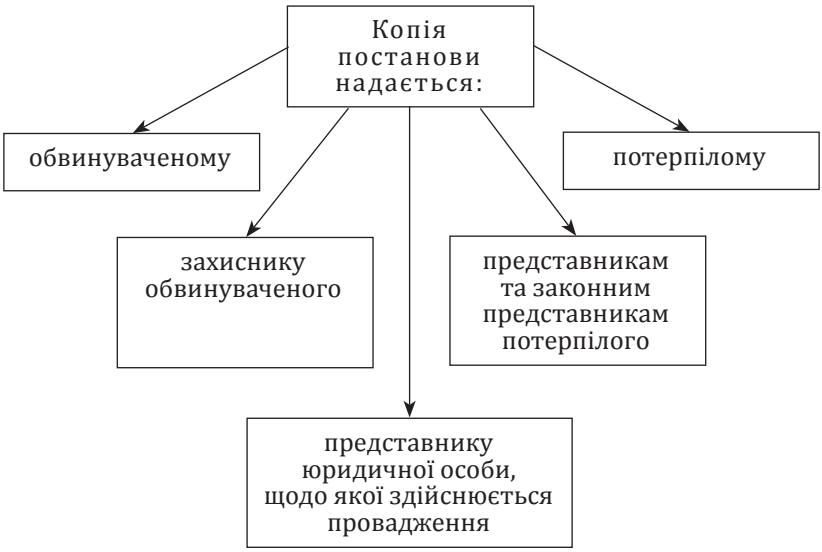

Схема 2.45

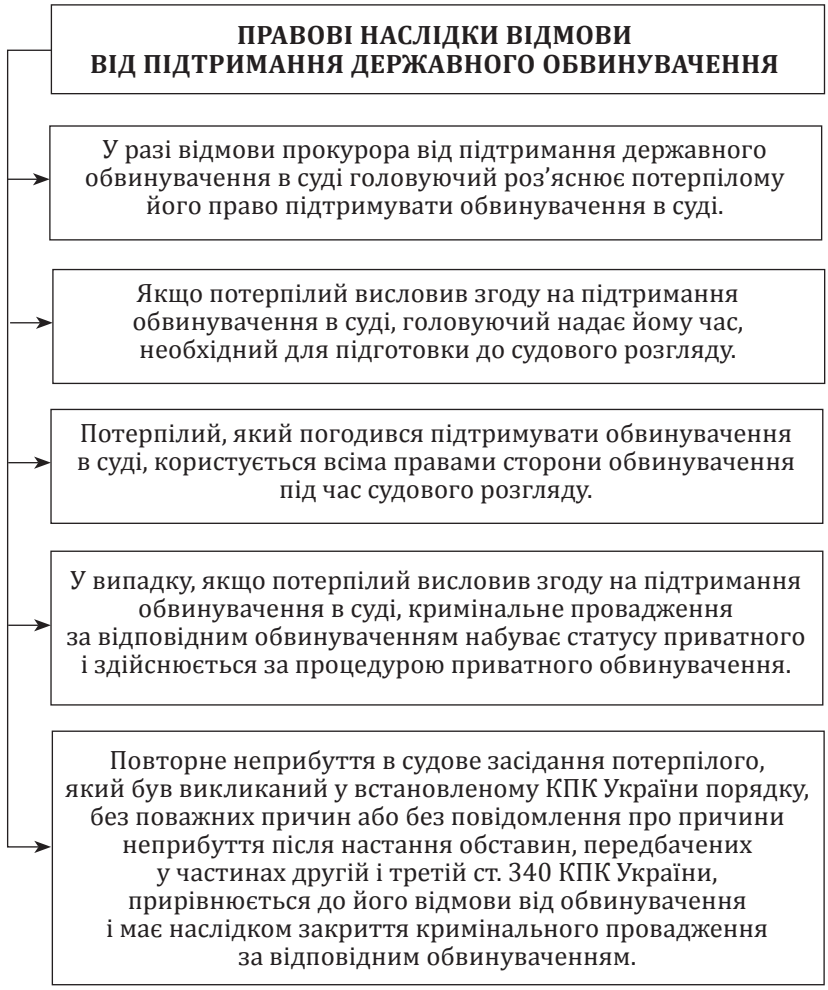

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ВІДМОВИ
ВІД ПІДТРИМАННЯ ДЕРЖАВНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ
У разі відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення в суді головуючий роз'яснює потерпілому його право підтримувати обвинувачення в суді.
Якщо потерпілий висловив згоду на підтримання обвинувачення в суді, головуючий надає йому час, необхідний для підготовки до судового розгляду.
Потерпілий, який погодився підтримувати обвинувачення в суді, користується всіма правами сторони обвинувачення під час судового розгляду.
У випадку, якщо потерпілий висловив згоду на підтримання обвинувачення в суді, кримінальне провадження за відповідним обвинуваченням набуває статусу приватного і здійснюється за процедурою приватного обвинувачення.
Повторне неприбуття в судове засідання потерпілого, який був викликаний у встановленому КПК України порядку, без поважних причин або без повідомлення про причини неприбуття після настання обставин, передбачених у частинах другій і третій ст. 340 КПК України, прирівнюється до його відмови від обвинувачення і має наслідком закриття кримінального провадження за відповідним обвинуваченням.

Схема 2.46

Схема 2.47

Схема 2.48

ЯКЩО ПРОКУРОР ВИЩОГО РІВНЯ ВІДМОВЛЯЄ
У ПОГОДЖЕННІ ЗМІНИ ОБВИНУВАЧЕННЯ,
ВИНЕСЕННЯ НОВОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ,
ВІДМОВИ ВІД ПІДТРИМАННЯ ДЕРЖАВНОГО
ОБВИНУВАЧЕННЯ ТА ПОЧАТКУ ПРОВАДЖЕННЯ
ЩОДО ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ
обвинувального акта зі зміненим обвинуваченням
клопотання про висунення додаткового обвинувачення
початку провадження щодо юридичної особи
постанови про відмову від підтримання державного обвинувачення
то він усуває від участі в судовому розгляді прокурора, який ініціював таке питання, та самостійно бере участь у ньому як прокурор або доручає участь іншому прокуророві
У такому разі судовий розгляд продовжується в загальному порядку

Схема 2.49

Схема 2.50

Схема 2.51

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОВНЕ ФІКСУВАННЯ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ ТЕХНІЧНИМИ ЗАСОБАМИ
Секретар судового засідання повідомляє про здійснення повного фіксування судового розгляду, а також про умови фіксування судового засідання.
ОГОЛОШЕННЯ СКЛАДУ СУДУ І РОЗ'ЯСНЕННЯ ПРАВА ВІДВОДУ
Після виконання зазначених у статтях 342 та 343 КПК України дій головуючий оголошує
склад суду
прізвище запасного судді, якщо він призначений
прізвище прокурора
перекладача
експерта
спеціаліста
секретаря судового засідання
прізвище потерпілого
цивільного позивача
обвинуваченого
захисника
цивільного відповідача
представників
законних представників
роз'яснює учасникам судового провадження право відводу і з'ясовує, чи заявляють вони кому-небудь відвід
питання про відвід вирішується судом згідно зі статтями 75-81 КПК України

Схема 2.52

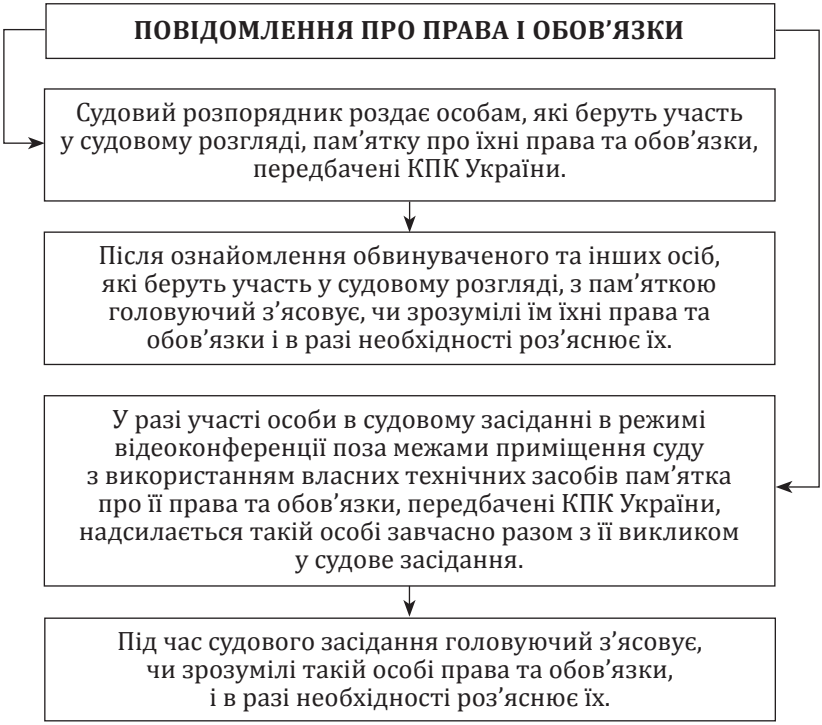

Схема 2.53

Схема 2.54

ПОЧАТОК СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ
Після закінчення підготовчих дій
головуючий оголошує про початок судового розгляду
прокурор оголошує короткий виклад обвинувального акта
дає розпорядження про видалення свідків зі залу судового засідання
якщо в кримінальному провадженні пред'явлено цивільний позов, цивільний позивач або його представник чи законний представник, а в разі їх відсутності – головуючий оголошує короткий виклад позовної заяви
вживає заходів, щоб допитані і недопитані свідки не спілкувалися між собою
Суд, з урахуванням розумних строків, може обмежити тривалість оголошення прокурором короткого викладу обвинувального акта, а також оголошення короткого викладу позовної заяви.

Схема 2.55

РОЗ'ЯСНЕННЯ ОБВИНУВАЧЕНОМУ СУТІ ОБВИНУВАЧЕННЯ
Після оголошення обвинувачення головуючий встановлює особу обвинуваченого, з'ясовуючи його
ПІБ
місце і дату народження
місце проживання
заняття та сімейний стан
роз'яснює йому суть обвинувачення і запитує, чи зрозуміле воно йому, чи визнає він себе винним і чи бажає давати показання
якщо обвинувачених декілька, головуючий здійснює зазначені дії щодо кожного з них
якщо у кримінальному проваджені пред'явлено цивільний позов, головуючий запитує обвинуваченого, цивільного відповідача, чи визнають вони позов

Схема 2.56

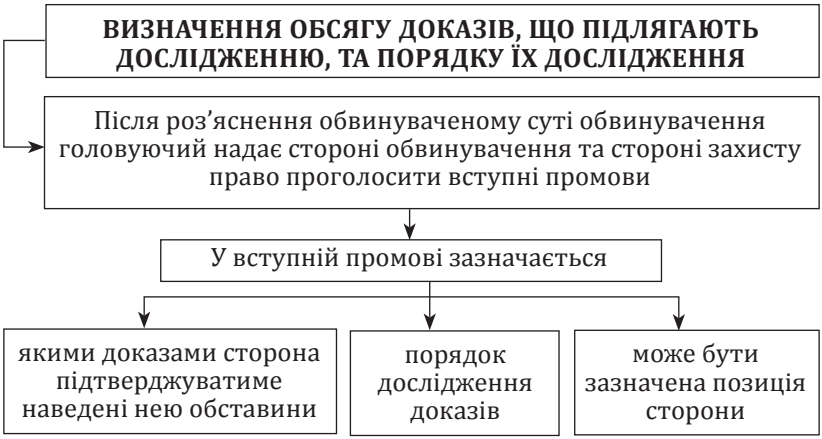

Схема 2.57

Схема 2.58

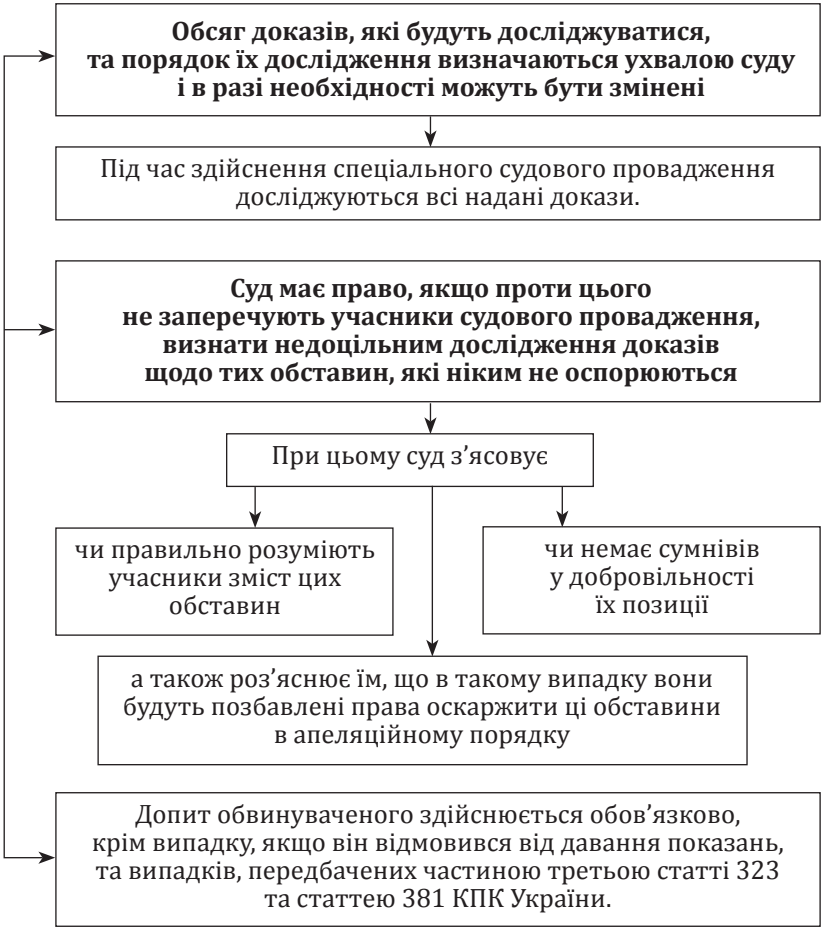

Обсяг доказів, які будуть досліджуватися, та порядок їх дослідження визначаються ухвалою суду і в разі необхідності можуть бути змінені
Під час здійснення спеціального судового провадження досліджуються всі надані докази.
Суд має право, якщо проти цього не заперечують учасники судового провадження, визнати недоцільним дослідження доказів щодо тих обставин, які ніким не оспорюються
При цьому суд з'ясовує
чи правильно розуміють учасники зміст цих обставин
чи немає сумнівів у добровільності їх позиції
а також роз'яснює їм, що в такому випадку вони будуть позбавлені права оскаржити ці обставини в апеляційному порядку
Допит обвинуваченого здійснюється обов'язково, крім випадку, якщо він відмовився від давання показань, та випадків, передбачених частиною третьою статті 323 та статтею 381 КПК України.

Схема 2.59

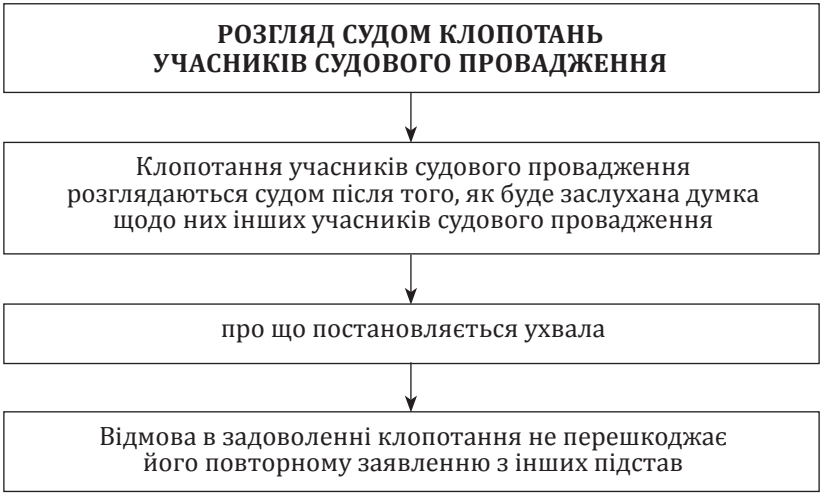

РОЗГЛЯД СУДОМ КЛОПОТАНЬ
УЧАСНИКІВ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ
Клопотання учасників судового провадження
розглядаються судом після того, як буде заслухана думка
щодо них інших учасників судового провадження
про що постановляється ухвала
Відмова в задоволенні клопотання не перешкоджає
його повторному заявленню з інших підстав

Схема 2.60

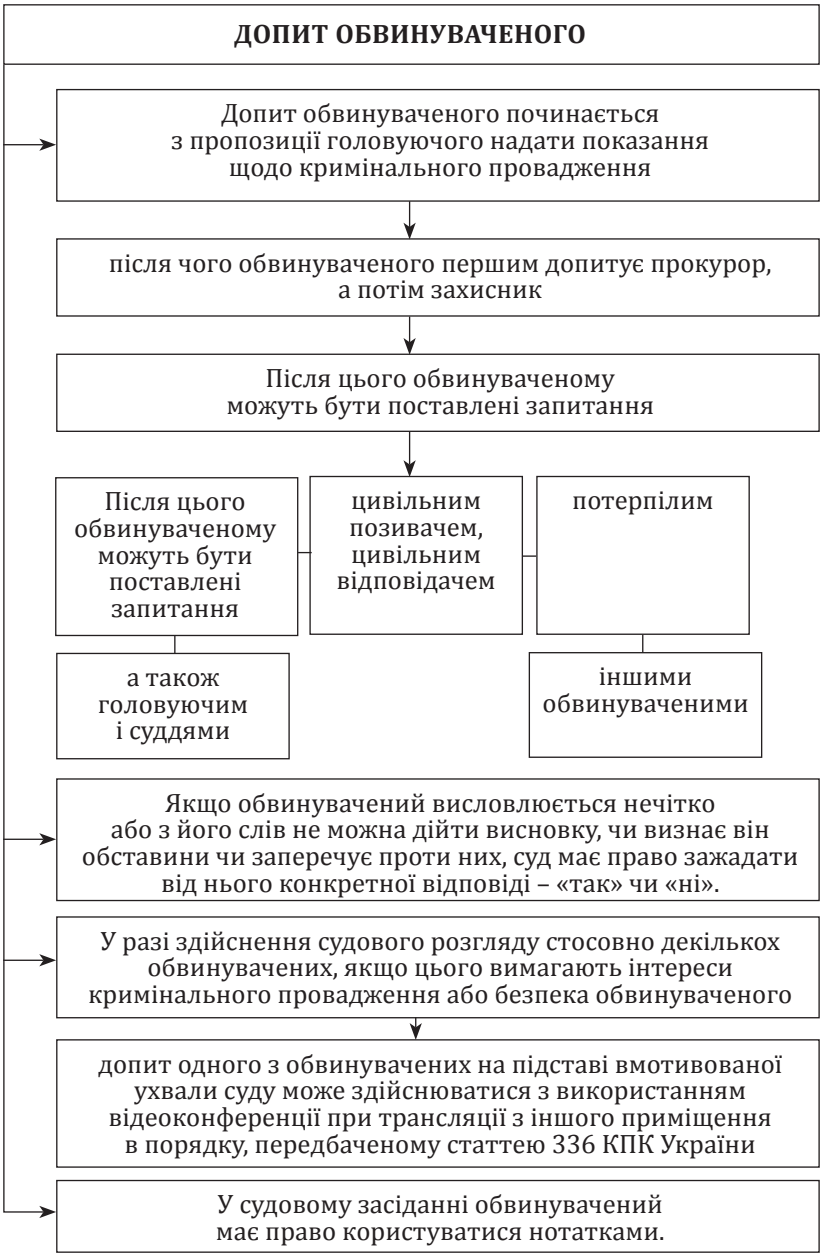

ДОПИТ ОБВИНУВАЧЕНОГО
Допит обвинуваченого починається з пропозиції головуючого надати показання щодо кримінального провадження
після чого обвинуваченого першим допитує прокурор, а потім захисник
Після цього обвинуваченому можуть бути поставлені запитання
Після цього обвинуваченому можуть бути поставлені запитання
цивільним позивачем, цивільним відповідачем
потерпілим
а також головуючим і суддями
іншими обвинуваченими
Якщо обвинувачений висловлюється нечітко або з його слів не можна дійти висновку, чи визнає він обставини чи заперечує проти них, суд має право зажадати від нього конкретної відповіді – «так» чи «ні».
У разі здійснення судового розгляду стосовно декількох обвинувачених, якщо цього вимагають інтереси кримінального провадження або безпека обвинуваченого
допит одного з обвинувачених на підставі вмотивованої ухвали суду може здійснюватися з використанням відеоконференції при трансляції з іншого приміщення в порядку, передбаченому статтею 336 КПК України
У судовому засіданні обвинувачений має право користуватися нотатками.

Схема 2.61

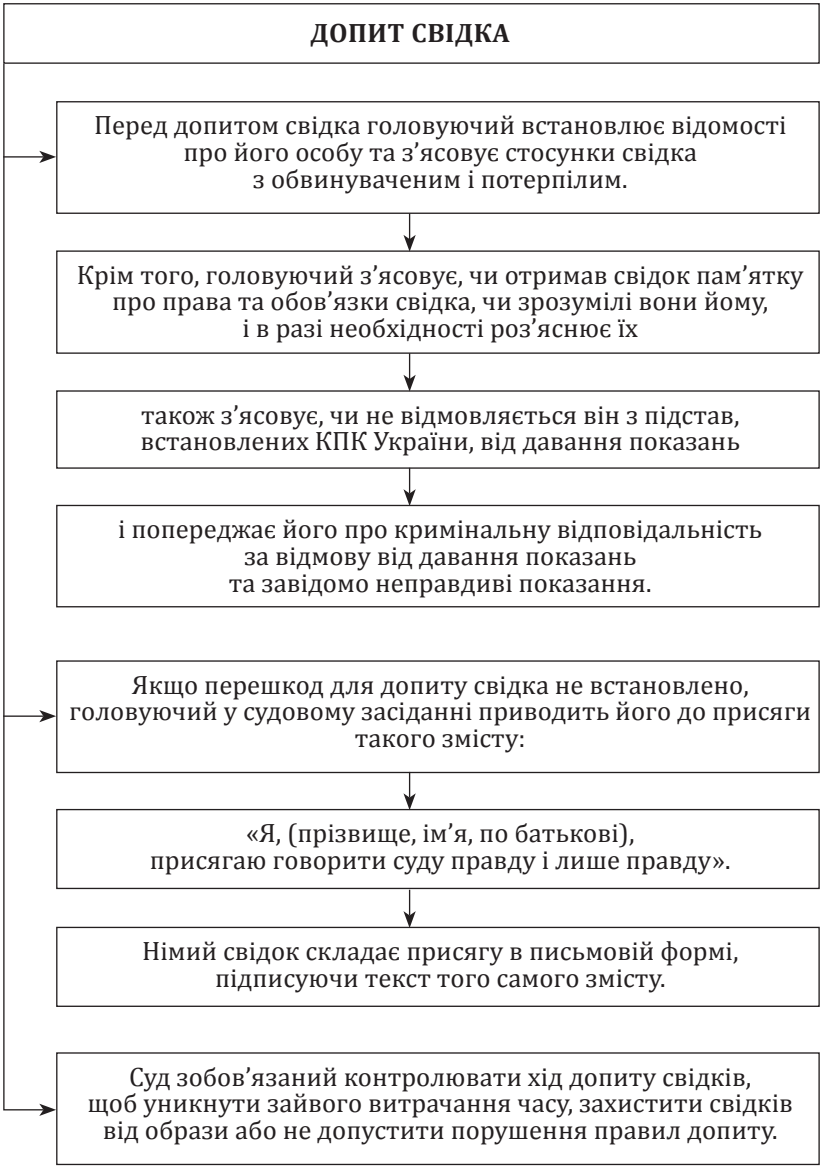

ДОПИТ СВІДКА
Перед допитом свідка головуючий встановлює відомості про його особу та з'ясовує стосунки свідка з обвинуваченим і потерпілим.
Крім того, головуючий з'ясовує, чи отримав свідок пам'ятку про права та обов'язки свідка, чи зрозумілі вони йому, і в разі необхідності роз'яснює їх
також з'ясовує, чи не відмовляється він з підстав, встановлених КПК України, від давання показань
і попереджає його про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань та завідомо неправдиві показання.
Якщо перешкод для допиту свідка не встановлено, головуючий у судовому засіданні приводить його до присяги такого змісту:
«Я, (прізвище, ім'я, по батькові), присягаю говорити суду правду і лише правду».
Німий свідок складає присягу в письмовій формі, підписуючи текст того самого змісту.
Суд зобов'язаний контролювати хід допиту свідків, щоб уникнути зайвого витрачання часу, захистити свідків від образи або не допустити порушення правил допиту.

Схема 2.62

ДОПИТ СВІДКА
Кожний свідок допитується окремо.
Свідки, які ще не дали показань, не мають права перебувати в залі судового засідання або брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції під час судового розгляду.
За клопотанням сторони кримінального провадження або самого свідка свідок допитується за відсутності певного допитаного свідка.
Свідка обвинувачення першим допитує прокурор, а свідка захисту – захисник, якщо обвинувачений взяв захист на себе – обвинувачений (прямий допит).
Під час прямого допиту не дозволяється ставити навідні запитання, тобто запитання, у формулюванні яких міститься відповідь, частина відповіді або підказка до неї.
Після прямого допиту протилежній стороні кримінального провадження надається можливість перехресного допиту свідка. Під час перехресного допиту дозволяється ставити навідні запитання.
Під час допиту свідка сторонами кримінального провадження головуючий за протестом сторони має право зняти питання, що не стосуються суті кримінального провадження.

Схема 2.63

У ВИНЯТКОВИХ ВИПАДКАХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ СВІДКА, ЯКИЙ ПІДЛЯГАЄ ДОПИТУ
суд за власною ініціативою
або за клопотанням сторін кримінального провадження чи самого свідка
постановляє вмотивовану ухвалу про проведення допиту свідка
з використанням технічних засобів з іншого приміщення, у тому числі за межами приміщення суду, або в інший спосіб, що унеможливлює його ідентифікацію та забезпечує сторонам кримінального провадження можливість ставити запитання і слухати відповіді на них.
У разі якщо існує загроза ідентифікації голосу свідка, допит може супроводжуватися створенням акустичних перешкод.
Перед постановленням відповідної ухвали суд зобов'язаний з'ясувати наявність заперечень сторін кримінального провадження проти проведення допиту свідка в умовах, що унеможливлюють його ідентифікацію, і в разі їх обґрунтованості відмовити у проведенні допиту свідка.
Для забезпечення безпеки викривача його допит як свідка проводиться з дотриманням Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».
Якщо свідок висловлюється нечітко або з його слів не можна дійти висновку про те, чи визнає він обставини чи заперечує проти них, суд має право зажадати від цього свідка конкретної відповіді – «так» чи «ні».

Схема 2.64

Після допиту свідка
йому можуть бути поставлені запитання
потерпілим
цивільним позивачем, цивільним відповідачем, їх представниками та законними представниками
представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження
а також головуючим та суддями
під час дослідження інших доказів свідкам можуть ставити запитання учасники судового провадження, експерт, а також суд
Свідок, даючи показання, має право користуватися нотатками, якщо його показання пов'язані з будь-якими обчисленнями та іншими відомостями, які важко зберегти в пам'яті.

Схема 2.65

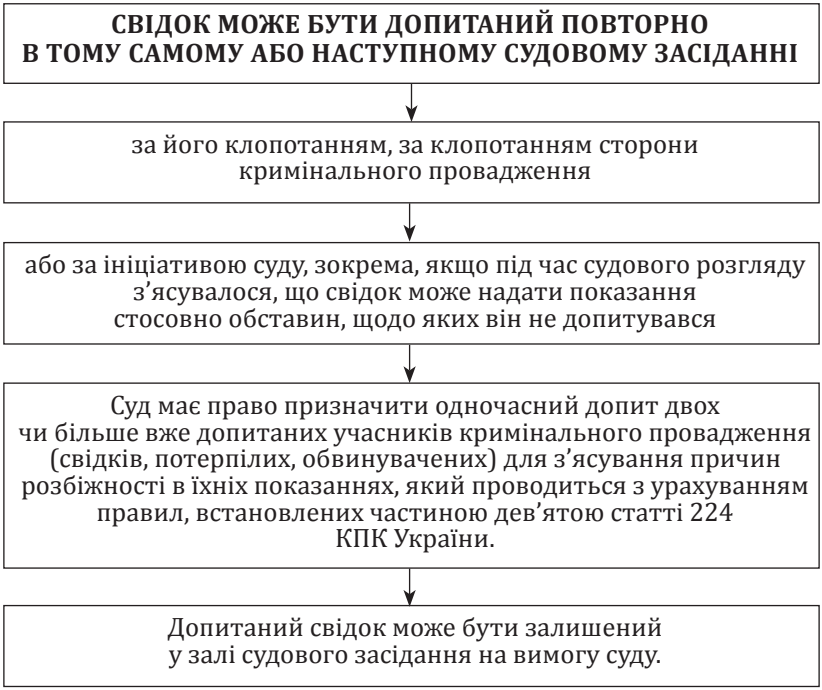

СВІДОК МОЖЕ БУТИ ДОПИТАНИЙ ПОВТОРНО
В ТОМУ САМОМУ АБО НАСТУПНОМУ СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ
за його клопотанням, за клопотанням сторони
кримінального провадження
або за ініціативою суду, зокрема, якщо під час судового розгляду
з'ясувалося, що свідок може надати показання
стосовно обставин, щодо яких він не допитувався
Суд має право призначити одночасний допит двох
чи більше вже допитаних учасників кримінального провадження
(свідків, потерпілих, обвинувачених) для з'ясування причин
розбіжності в їхніх показаннях, який проводиться з урахуванням
правил, встановлених частиною дев'ятою статті 224
КПК України.
Допитаний свідок може бути залишений
у залі судового засідання на вимогу суду.

Схема 2.66

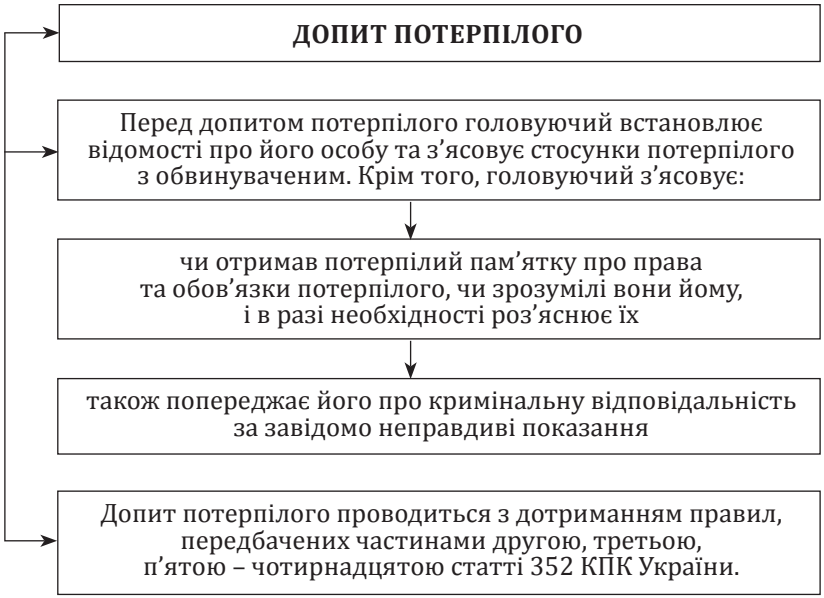

ДОПИТ ПОТЕРПІЛОГО
Перед допитом потерпілого головуючий встановлює відомості про його особу та з'ясовує стосунки потерпілого з обвинуваченим. Крім того, головуючий з'ясовує:
чи отримав потерпілий пам'ятку про права та обов'язки потерпілого, чи зрозумілі вони йому, і в разі необхідності роз'яснює їх
також попереджає його про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиві показання
Допит потерпілого проводиться з дотриманням правил, передбачених частинами другою, третьою, п'ятою – чотирнадцятою статті 352 КПК України.

Схема 2.67

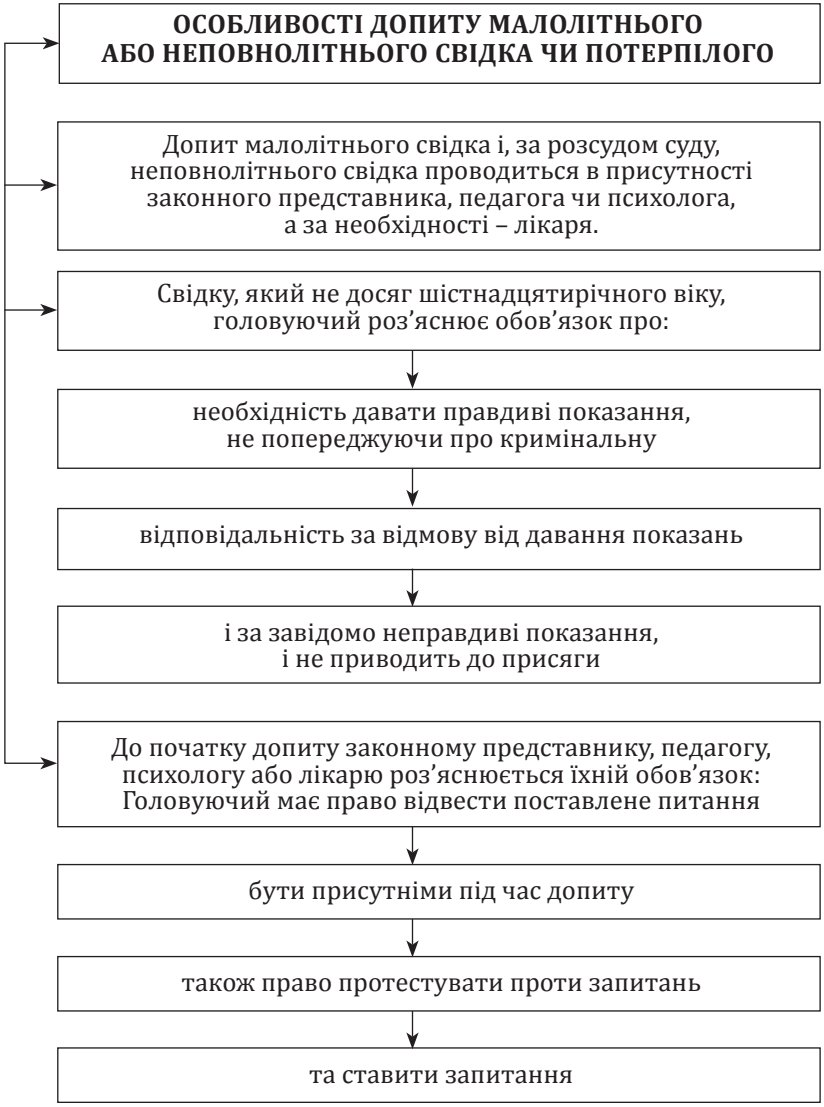

ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ МАЛОЛІТНЬОГО АБО НЕПОВНОЛІТНЬОГО СВІДКА ЧИ ПОТЕРПІЛОГО
Допит малолітнього свідка і, за розсудом суду, неповнолітнього свідка проводиться в присутності законного представника, педагога чи психолога, а за необхідності – лікаря.
Свідку, який не досяг шістнадцятирічного віку, головуючий роз'яснює обов'язок про:
необхідність давати правдиві показання, не попереджуючи про кримінальну
відповідальність за відмову від давання показань
і за завідомо неправдиві показання, і не приводить до присяги
До початку допиту законному представнику, педагогу, психологу або лікарю роз'яснюється їхній обов'язок: Головуючий має право відвести поставлене питання
бути присутніми під час допиту
також право протестувати проти запитань
та ставити запитання

Схема 2.68

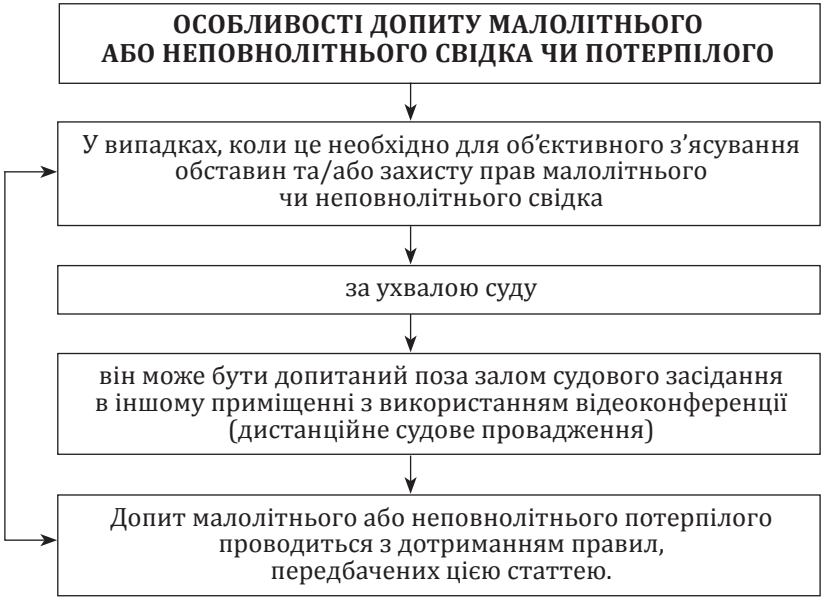

Схема 2.69

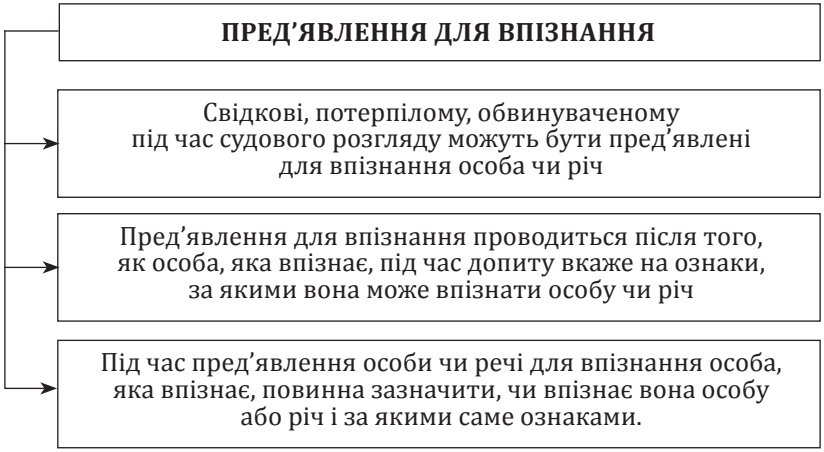

Схема 2.70

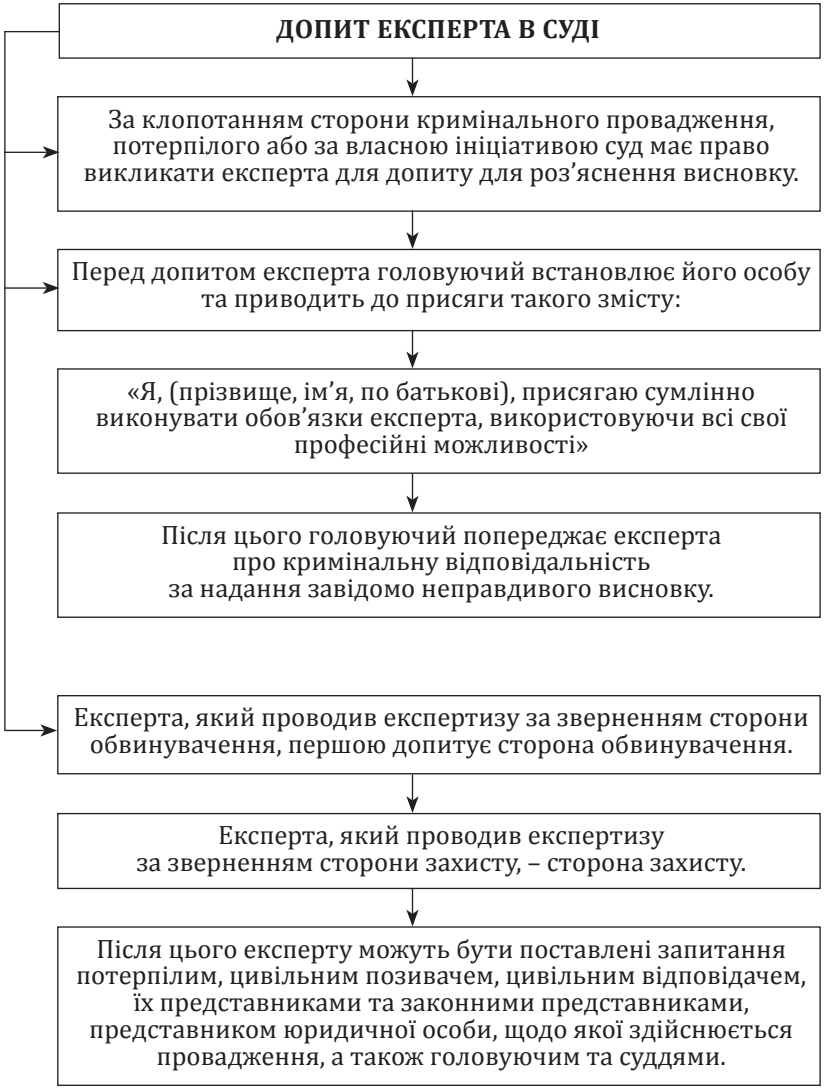

ДОПИТ ЕКСПЕРТА В СУДІ
За клопотанням сторони кримінального провадження, потерпілого або за власною ініціативою суд має право викликати експерта для допиту для роз'яснення висновку.
Перед допитом експерта головуючий встановлює його особу та приводить до присяги такого змісту:
«Я, (прізвище, ім'я, по батькові), присягаю сумлінно виконувати обов'язки експерта, використовуючи всі свої професійні можливості»
Після цього головуючий попереджає експерта про кримінальну відповідальність за надання завідомо неправдивого висновку.
Експерта, який проводив експертизу за зверненням сторони обвинувачення, першою допитує сторона обвинувачення.
Експерта, який проводив експертизу за зверненням сторони захисту, – сторона захисту.
Після цього експерту можуть бути поставлені запитання потерпілим, цивільним позивачем, цивільним відповідачем, їх представниками та законними представниками, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, а також головуючим та суддями.

Схема 2.71

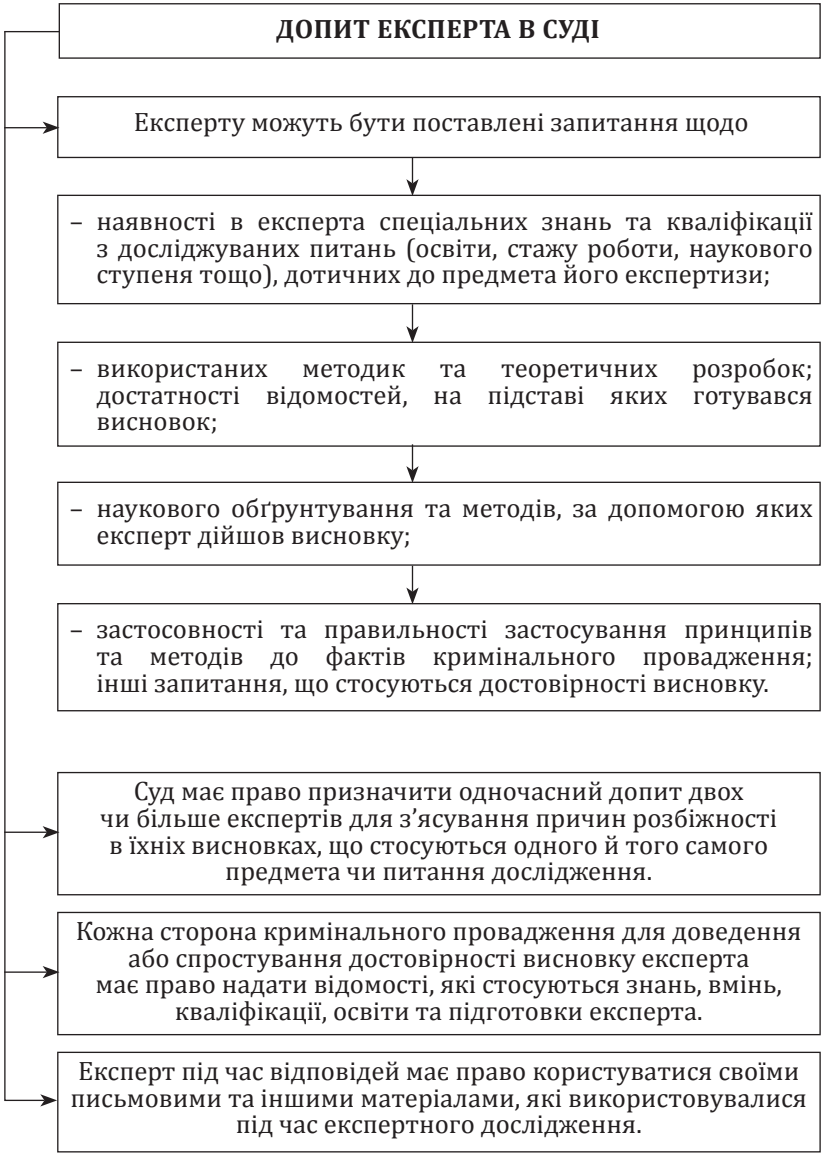

ДОПИТ ЕКСПЕРТА В СУДІ
Експерту можуть бути поставлені запитання щодо
– наявності в експерта спеціальних знань та кваліфікації з досліджуваних питань (освіти, стажу роботи, наукового ступеня тощо), дотичних до предмета його експертизи;
– використаних методик та теоретичних розробок; достатності відомостей, на підставі яких готувався висновок;
– наукового обґрунтування та методів, за допомогою яких експерт дійшов висновку;
– застосовності та правильності застосування принципів та методів до фактів кримінального провадження; інші запитання, що стосуються достовірності висновку.
Суд має право призначити одночасний допит двох чи більше експертів для з'ясування причин розбіжності в їхніх висновках, що стосуються одного й того самого предмета чи питання дослідження.
Кожна сторона кримінального провадження для доведення або спростування достовірності висновку експерта має право надати відомості, які стосуються знань, вмінь, кваліфікації, освіти та підготовки експерта.
Експерт під час відповідей має право користуватися своїми письмовими та іншими матеріалами, які використовувалися під час експертного дослідження.

Схема 2.72

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЧОВИХ ДОКАЗІВ
Речові докази оглядаються судом, а також:
подаються для ознайомлення учасникам судового провадження
а в разі необхідності – також іншим учасникам кримінального провадження.
Особи, яким подані для ознайомлення речові докази, можуть звернути увагу суду на ті чи інші обставини, пов'язані з річчю та її оглядом.
Огляд речових доказів, які неможливо доставити в судове засідання, за необхідності проводиться за їх місцезнаходженням.
Учасники судового провадження мають право ставити запитання з приводу речових доказів:
свідкам
експертам
спеціалістам
які їх оглядали

Схема 2.73

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЧОВИХ ДОКУМЕНТІВ
Протоколи слідчих (розшукових) дій та інші долучені до матеріалів кримінального провадження документи, якщо в них викладені чи посвідчені відомості, що мають значення для встановлення фактів і обставин кримінального провадження
повинні бути оголошені в судовому засіданні за ініціативою суду експертам, спеціалістам
клопотанням учасників судового провадження
пред'явлені для ознайомлення учасникам судового провадження, а в разі необхідності – також іншим учасникам кримінального провадження
Учасники судового провадження мають право ставити запитання щодо документів
свідкам
експертам
спеціалістам
Якщо долучений до матеріалів кримінального провадження або наданий суду особою, яка бере участь у кримінальному провадженні, для ознайомлення документ викликає сумнів у його достовірності, учасники судового провадження мають право
просити суд виключити його з числа доказів
вирішувати справу на підставі інших доказів
призначити відповідну експертизу цього документа

Схема 2.74

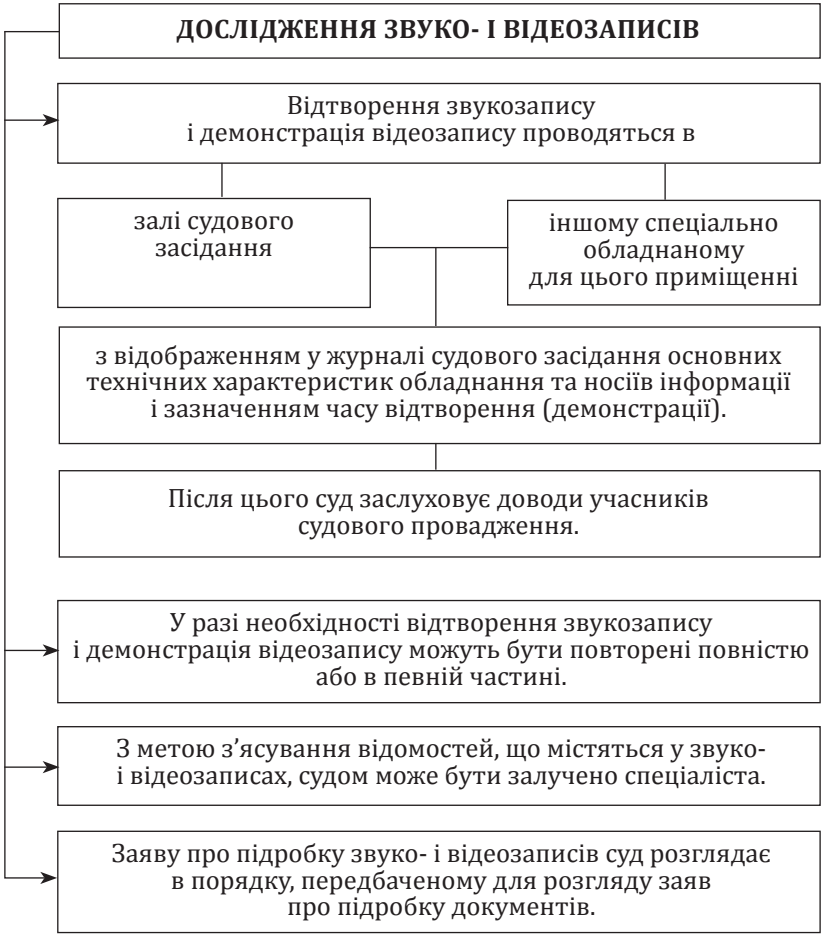

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВУКО- І ВІДЕОЗАПИСІВ
Відтворення звукозапису
і демонстрація відеозапису проводяться в
залі судового
засідання
іншому спеціально
обладнаному
для цього приміщенні
з відображенням у журналі судового засідання основних
технічних характеристик обладнання та носіїв інформації
і зазначенням часу відтворення (демонстрації).
Після цього суд заслуховує доводи учасників
судового провадження.
У разі необхідності відтворення звукозапису
і демонстрація відеозапису можуть бути повторені повністю
або в певній частині.
З метою з'ясування відомостей, що містяться у звуко-
і відеозаписах, судом може бути залучено спеціаліста.
Заяву про підробку звуко- і відеозаписів суд розглядає
в порядку, передбаченому для розгляду заяв
про підробку документів.

Схема 2.75

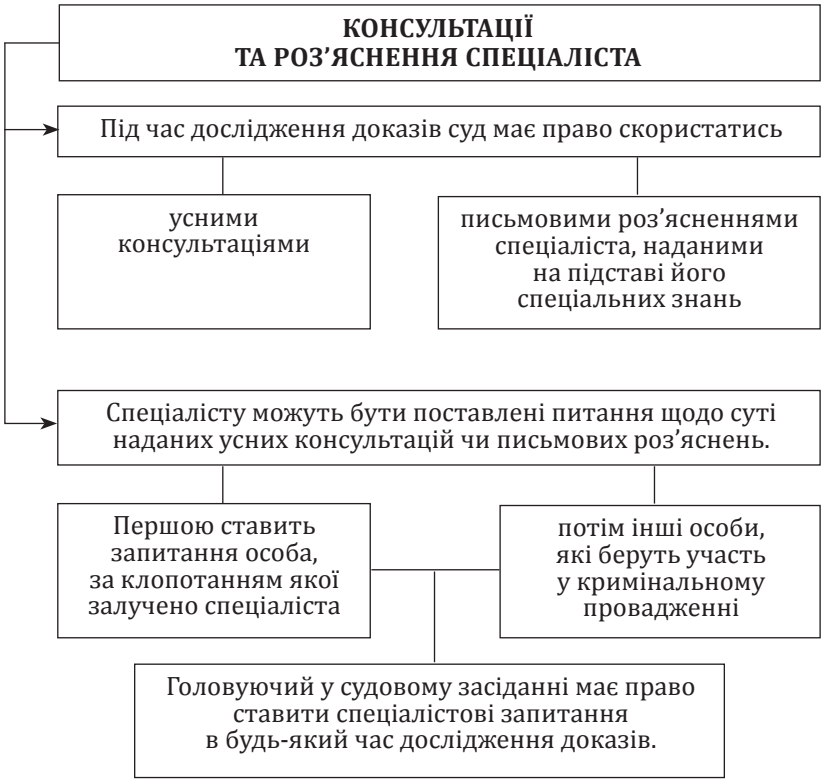

КОНСУЛЬТАЦІЇ
ТА РОЗ'ЯСНЕННЯ СПЕЦІАЛІСТА
Під час дослідження доказів суд має право скористатись
усними консультаціями
письмовими роз'ясненнями спеціаліста, наданими на підставі його спеціальних знань
Спеціалісту можуть бути поставлені питання щодо суті наданих усних консультацій чи письмових роз'яснень.
Першою ставить запитання особа, за клопотанням якої залучено спеціаліста
потім інші особи, які беруть участь у кримінальному провадженні
Головуючий у судовому засіданні має право ставити спеціалістові запитання в будь-який час дослідження доказів.

Схема 2.76

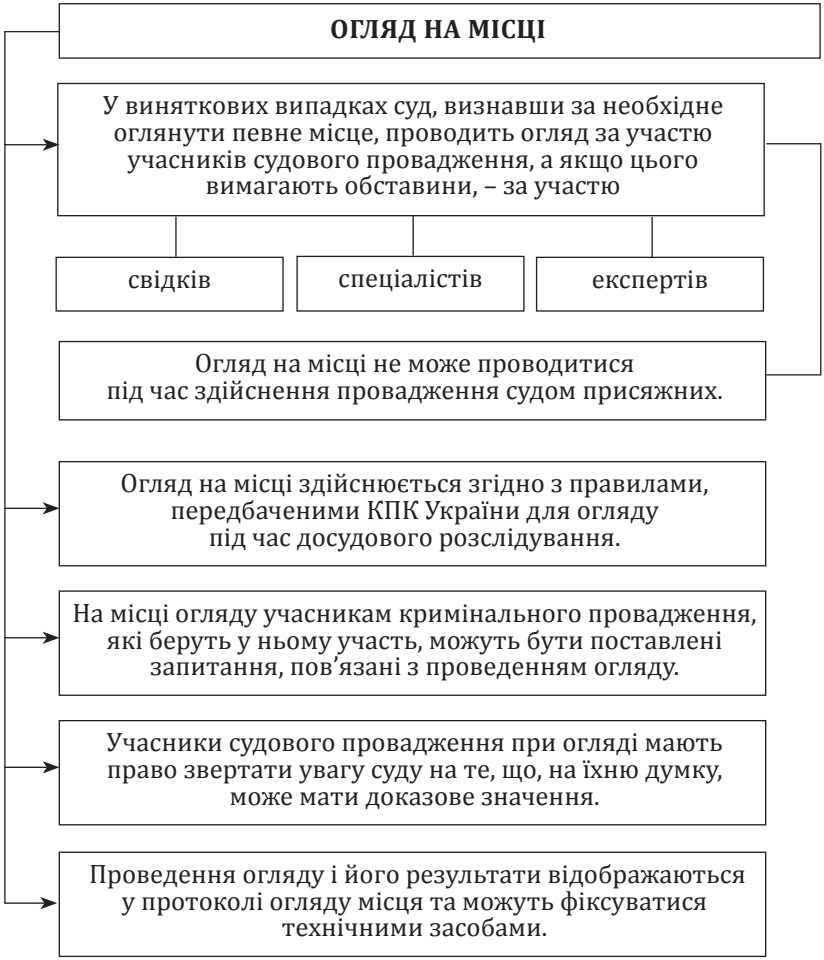

ОГЛЯД НА МІСЦІ
У виняткових випадках суд, визнавши за необхідне оглянути певне місце, проводить огляд за участю учасників судового провадження, а якщо цього вимагають обставини, – за участю
свідків
спеціалістів
експертів
Огляд на місці не може проводитися під час здійснення провадження судом присяжних.
Огляд на місці здійснюється згідно з правилами, передбаченими КПК України для огляду під час досудового розслідування.
На місці огляду учасникам кримінального провадження, які беруть у ньому участь, можуть бути поставлені запитання, пов'язані з проведенням огляду.
Учасники судового провадження при огляді мають право звертати увагу суду на те, що, на їхню думку, може мати доказове значення.
Проведення огляду і його результати відображаються у протоколі огляду місця та можуть фіксуватися технічними засобами.

Схема 2.77

ОГЛЯД НА МІСЦІ

Якщо під час судового розгляду будуть встановлені підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру

суд постановляє ухвалу про зміну порядку розгляду

продовжує судовий розгляд згідно з правилами, передбаченими главою 39 Кримінального процесуального кодексу України.

Схема 2.78

ЗАКІНЧЕННЯ З'ЯСУВАННЯ ОБСТАВИН ТА ПЕРЕВІРКИ ЇХ ДОКАЗАМИ

Після з'ясування обставин, встановлених під час кримінального провадження, та перевірки їх доказами головуючий у судовому засіданні з'ясовує в учасників судового провадження, чи бажають вони доповнити судовий розгляд і чим саме.

У разі заявлення клопотань про доповнення судового розгляду суд розглядає їх, у зв'язку з чим має право ставити запитання сторонам чи іншим учасникам кримінального провадження.

За відсутності клопотань або після вирішення клопотань, якщо вони були подані, суд постановляє ухвалу про закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами і переходить до судових дебатів.

Схема 2.79

СУДОВІ ДЕБАТИ
У судових дебатах виступають
прокурор
потерпілий, його представник та законний представник
цивільний позивач, його представник та законний представник
цивільний відповідач, його представник
обвинувачений, його законний представник, захисник
представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження
Якщо в судовому розгляді брали участь декілька прокурорів, у судових дебатах на їхній розсуд має право виступити один прокурор, або кожен із них обґрунтовує у промові свою позицію. у певній частині обвинувачення.
Якщо в судовому розгляді брали участь декілька захисників обвинуваченого, порядок виступів у судових дебатах визначається ними за взаємною згодою.
У разі відсутності згоди порядок їх виступів встановлює суд.
Якщо в судовому розгляді брали участь декілька обвинувачених, захисників, представників, порядок їх виступів у судових дебатах встановлює суд.

Схема 2.80

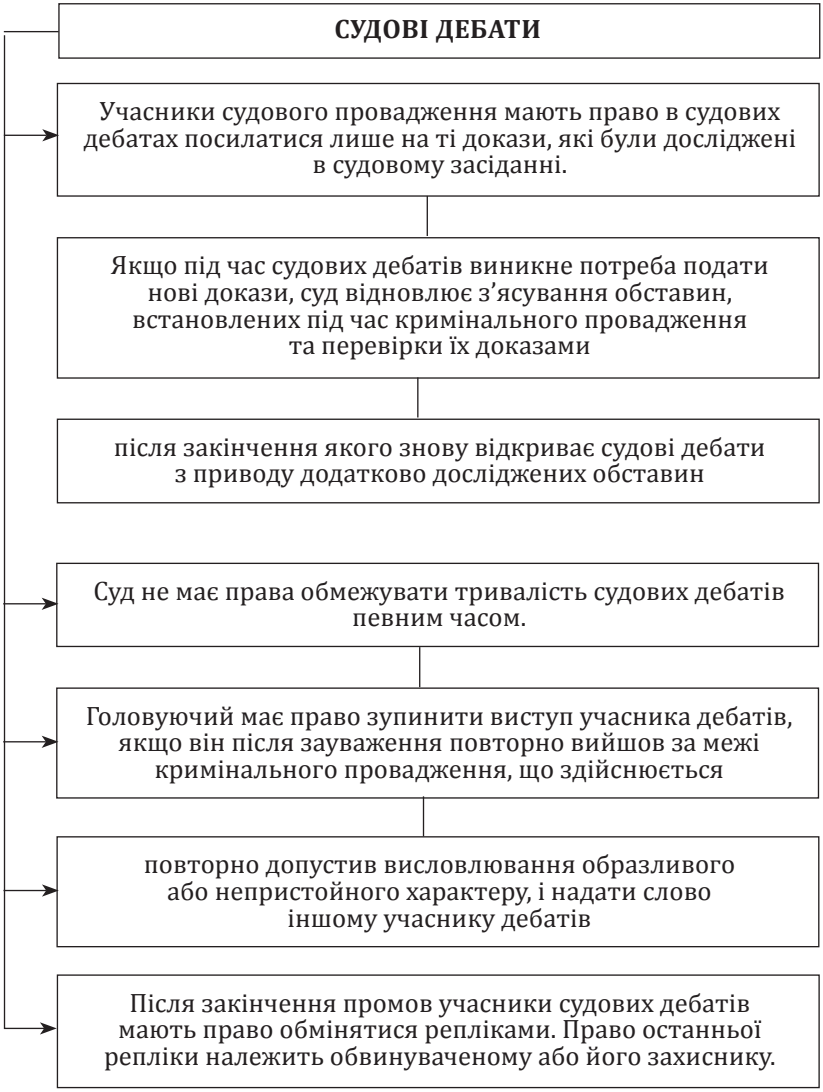

СУДОВІ ДЕБАТИ
Учасники судового провадження мають право в судових дебатах посилатися лише на ті докази, які були досліджені в судовому засіданні.
Якщо під час судових дебатів виникне потреба подати нові докази, суд відновлює з'ясування обставин, встановлених під час кримінального провадження та перевірки їх доказами
після закінчення якого знову відкриває судові дебати з приводу додатково досліджених обставин
Суд не має права обмежувати тривалість судових дебатів певним часом.
Головуючий має право зупинити виступ учасника дебатів, якщо він після зауваження повторно вийшов за межі кримінального провадження, що здійснюється
повторно допустив висловлювання образливого або непристойного характеру, і надати слово іншому учаснику дебатів
Після закінчення промов учасники судових дебатів мають право обмінятися репліками. Право останньої репліки належить обвинуваченому або його захиснику.

Схема 2.81

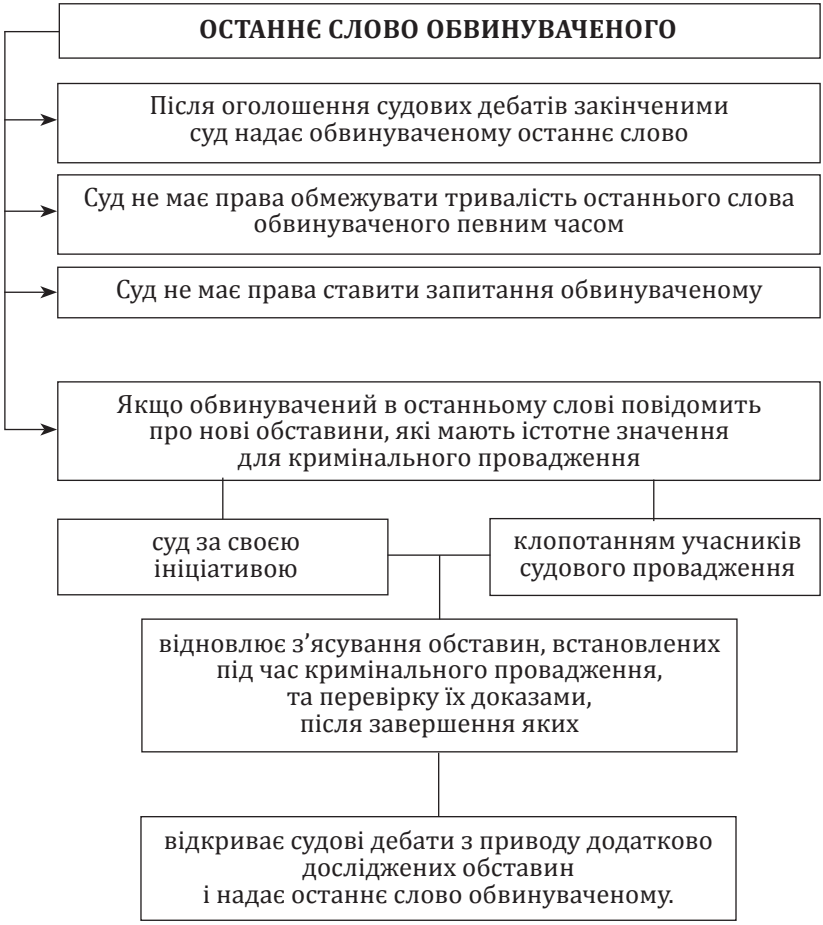

ОСТАННЄ СЛОВО ОБВИНУВАЧЕНОГО
Після оголошення судових дебатів закінченими суд надає обвинуваченому останнє слово
Суд не має права обмежувати тривалість останнього слова обвинуваченого певним часом
Суд не має права ставити запитання обвинуваченому
Якщо обвинувачений в останньому слові повідомить про нові обставини, які мають істотне значення для кримінального провадження
суд за своєю ініціативою
клопотанням учасників судового провадження
відновлює з'ясування обставин, встановлених під час кримінального провадження, та перевірку їх доказами, після завершення яких
відкриває судові дебати з приводу додатково досліджених обставин і надає останнє слово обвинуваченому.

Схема 2.82

ВИХІД СУДУ ДЛЯ УХВАЛЕННЯ ВИРОКУ

Після останнього слова обвинуваченого суд негайно виходить до нарадчої кімнати для ухвалення вироку, про що головуючий оголошує присутнім у залі судового засідання.

Схема 2.83

ТАЄМНИЦЯ НАРАДИ СУДДІВ

Під час ухвалення вироку ніхто не має права перебувати в нарадчій кімнаті, крім складу суду, який здійснює судовий розгляд.

Суд вправі перервати нараду лише для відпочинку з настанням нічного часу. Під час перерви судді не можуть спілкуватися з особами, які брали участь у кримінальному провадженні.

Судді не мають права розголошувати хід обговорення та ухвалення вироку в нарадчій кімнаті.

Постановлення ухвали суду в нарадчій кімнаті здійснюється відповідно до правил, передбачених статтею 367 КПК України.

Схема 2.84

ПИТАННЯ, ЩО ВИРІШУЮТЬСЯ СУДОМ ПРИ УХВАЛЕННІ ВИРОКУ

Ухвалюючи вирок, суд повинен вирішити такі питання:

1) чи мало місце діяння, у вчиненні якого обвинувачується особа;

2) чи містить це діяння склад кримінального правопорушення і якою статтею закону України про кримінальну відповідальність він передбачений;

3) чи винен обвинувачений у вчиненні цього кримінального правопорушення;

3^{-1}) чи підлягає обвинувачений звільненню від відповідальності;

4) чи підлягає обвинувачений покаранню за вчинене ним кримінальне правопорушення;

5) чи є обставини, що обтяжують або пом'якшують покарання обвинуваченого, і які саме;

6) яка міра покарання має бути призначена обвинуваченому і чи повинен він її відбувати, які обов'язки слід покласти на особу в разі її звільнення від відбування покарання з випробуванням;

6^{-1}) чи є підстави для позбавлення обвинуваченого державної нагороди України;

7) чи підлягає задоволенню пред'явлений цивільний позов і, якщо так, на чию користь, в якому розмірі та в якому порядку.

7^{-1}) чи є підстави для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру;

7^{-2}) чи є підстави для виплати винагороди викривачу і, якщо так, у якому розмірі та в якому порядку;

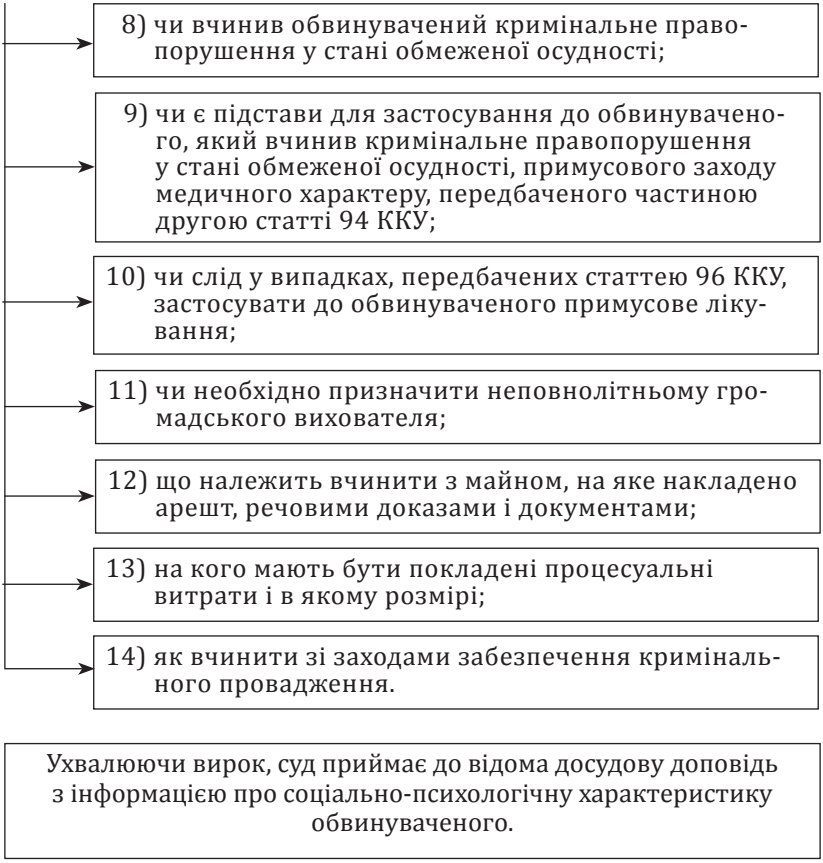

8) чи вчинив обвинувачений кримінальне правопорушення у стані обмеженої осудності;
9) чи є підстави для застосування до обвинуваченого, який вчинив кримінальне правопорушення у стані обмеженої осудності, примусового заходу медичного характеру, передбаченого частиною другою статті 94 ККУ;
10) чи слід у випадках, передбачених статтею 96 ККУ, застосувати до обвинуваченого примусове лікування;
11) чи необхідно призначити неповнолітньому громадського вихователя;
12) що належить вчинити з майном, на яке накладено арешт, речовими доказами і документами;
13) на кого мають бути покладені процесуальні витрати і в якому розмірі;
14) як вчинити зі заходами забезпечення кримінального провадження.
Ухвалюючи вирок, суд приймає до відома досудову доповідь з інформацією про соціально-психологічну характеристику обвинуваченого.

Схема 2.85

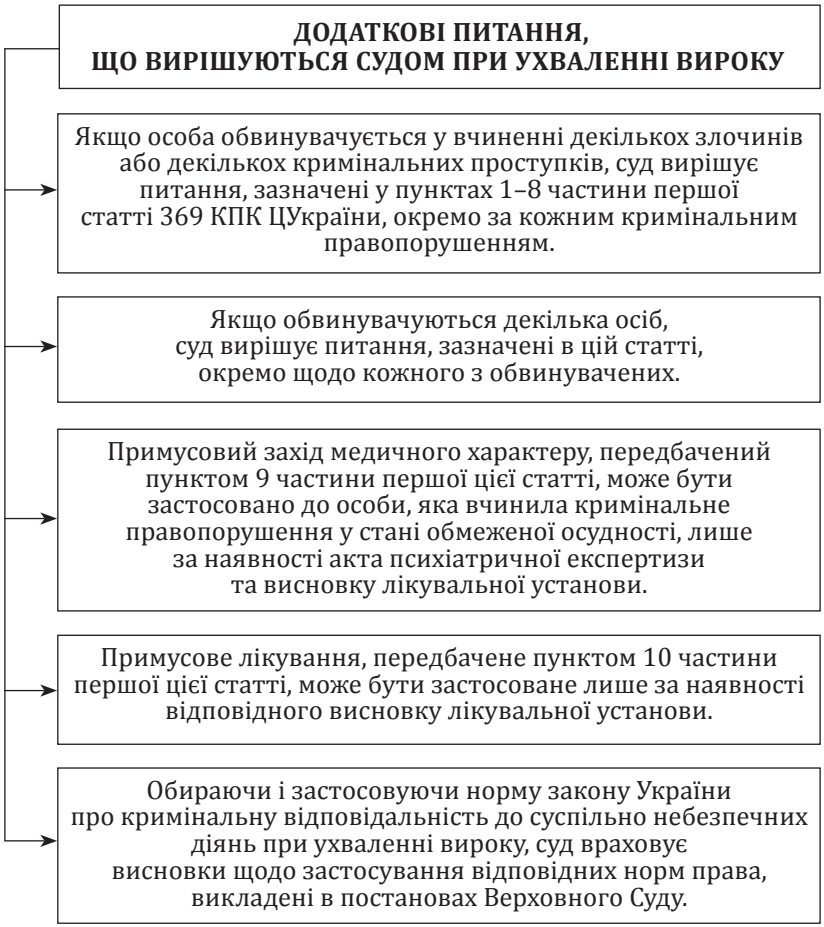

ДОДАТКОВІ ПИТАННЯ,
ЩО ВИРІШУЮТЬСЯ СУДОМ ПРИ УХВАЛЕННІ ВИРОКУ
Якщо особа обвинувачується у вчиненні декількох злочинів або декількох кримінальних проступків, суд вирішує питання, зазначені у пунктах 1–8 частини першої статті 369 КПК ЦУкраїни, окремо за кожним кримінальним правопорушенням.
Якщо обвинувачуються декілька осіб, суд вирішує питання, зазначені в цій статті, окремо щодо кожного з обвинувачених.
Примусовий захід медичного характеру, передбачений пунктом 9 частини першої цієї статті, може бути застосовано до особи, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані обмеженої осудності, лише за наявності акта психіатричної експертизи та висновку лікувальної установи.
Примусове лікування, передбачене пунктом 10 частини першої цієї статті, може бути застосоване лише за наявності відповідного висновку лікувальної установи.
Обираючи і застосовуючи норму закону України про кримінальну відповідальність до суспільно небезпечних діянь при ухваленні вироку, суд враховує висновки щодо застосування відповідних норм права, викладені в постановах Верховного Суду.

Схема 2.86

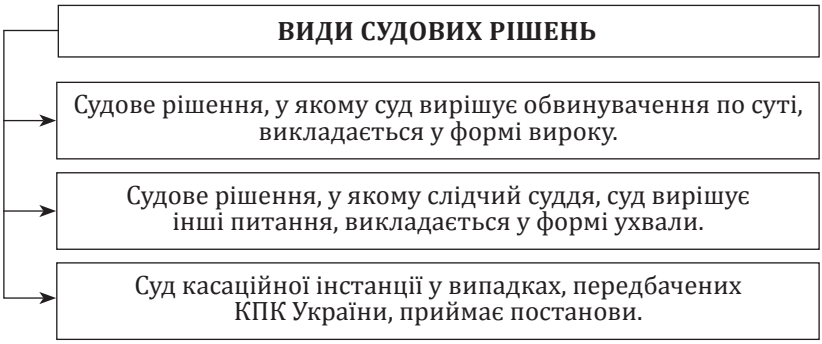

Схема 2.87

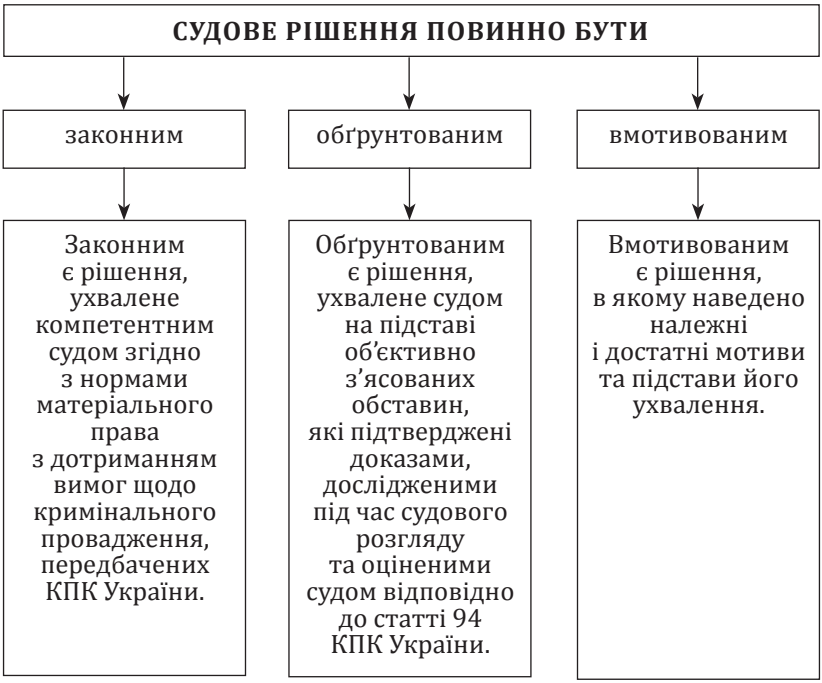

Схема 2.88

ПОРЯДОК УХВАЛЕННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ, ЇХ ФОРМА
Суд ухвалює вирок іменем України безпосередньо після закінчення судового розгляду.
Вирок ухвалюється в нарадчій кімнаті складом суду, який здійснював судовий розгляд.
У випадках, передбачених цим Кодексом, ухвала постановляється в нарадчій кімнаті складом суду, який здійснював судовий розгляд.
Ухвали, постановлені без виходу до нарадчої кімнати, заносяться секретарем судового засідання в журнал судового засідання.
Виправлення в судовому рішенні мають бути засвідчені підписами суддів того складу суду, який його ухвалив.
Усі судові рішення викладаються письмово у паперовій та електронній формах.
Судові рішення в електронній формі оформляються згідно з вимогами законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги».

Схема 2.89

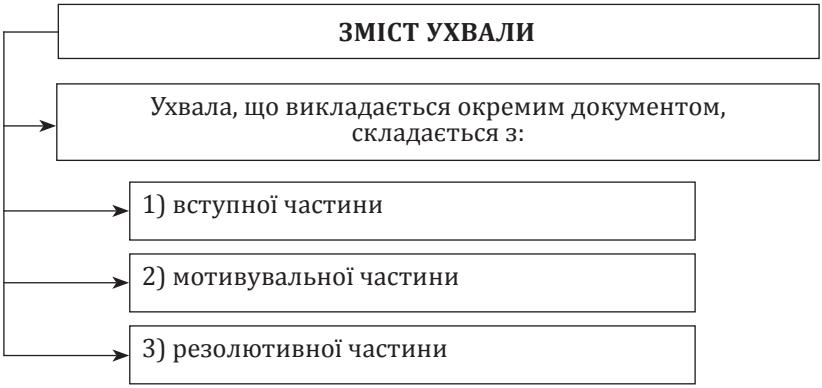

Схема 2.90

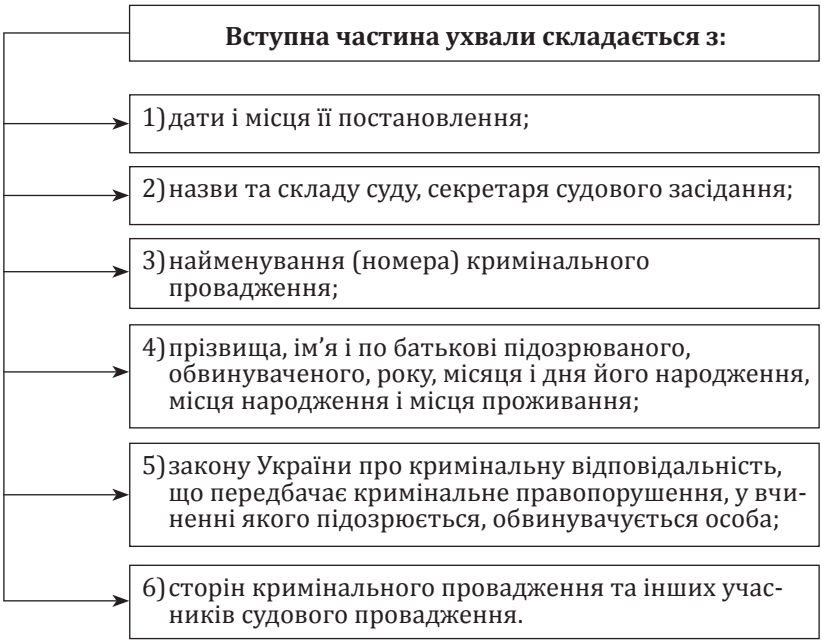

Схема 2.91

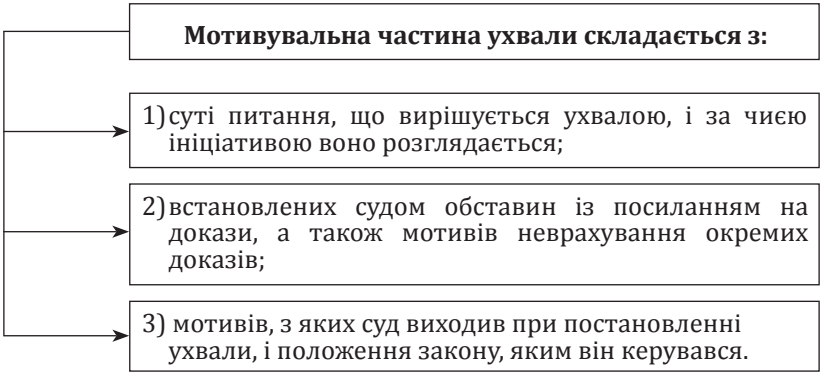

Схема 2.92

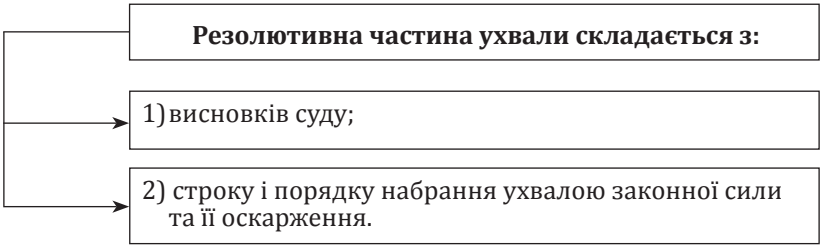

Схема 2.93

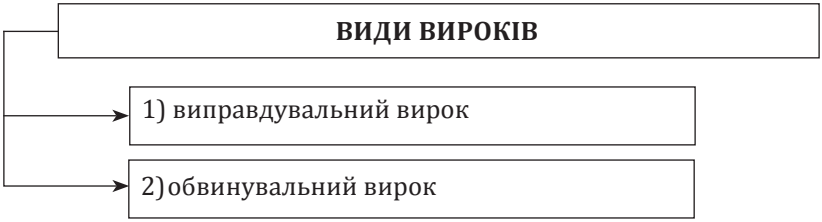

Схема 2.94

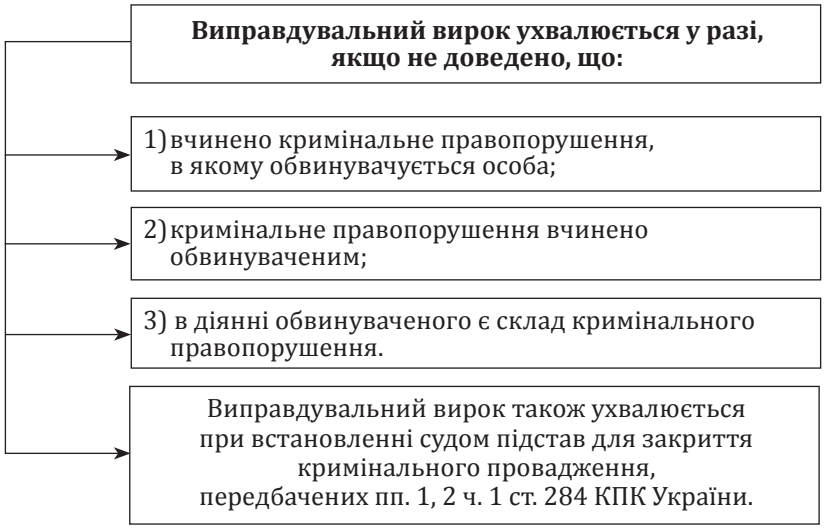

Схема 2.95

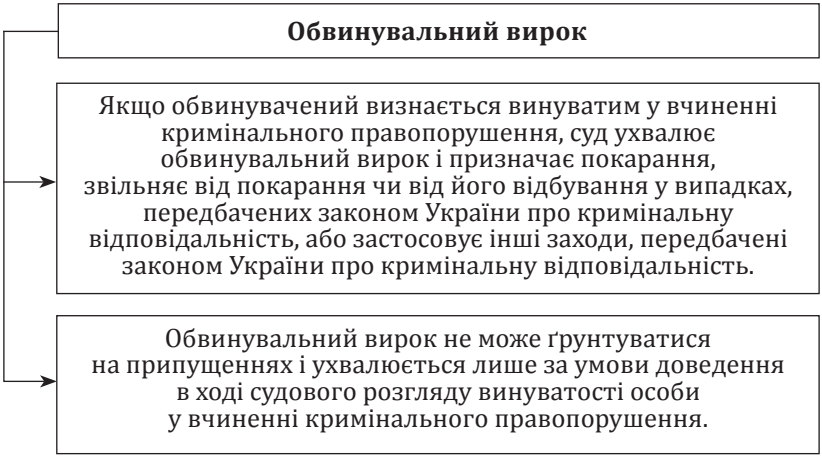

Схема 2.96

Схема 2.97

Схема 2.98

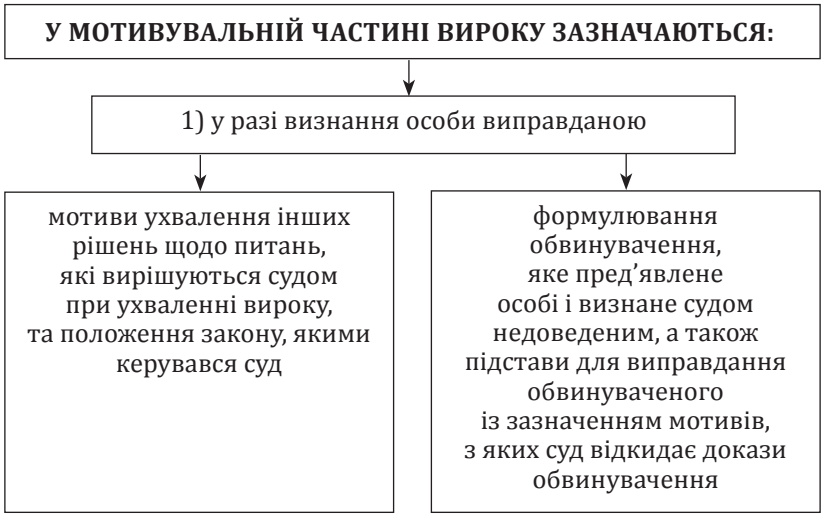

Схема 2.99

У МОТИВУВАЛЬНІЙ ЧАСТИНІ ВИРОКУ ЗАЗНАЧАЮТЬСЯ:
2) у разі визнання особи винуватою:
формулювання доведеного обвинувачення із зазначенням місця, часу, способу, наслідків кримінального правопорушення, форми вини та мотивів кримінального правопорушення
статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність, що передбачає відповідальність за кримінальне правопорушення, винним у вчиненні якого визнається обвинувачений
докази на підтвердження встановлених судом обставин, а також мотиви неврахування окремих доказів
мотиви зміни обвинувачення, підстави визнання частини обвинувачення необґрунтованою, якщо судом приймалися такі рішення
обставини, що пом'якшують або обтяжують покарання
мотиви призначення покарання, звільнення від відбування покарання, застосування примусових заходів медичного характеру при встановленні стану обмеженої осудності обвинуваченого, застосування примусового лікування відповідно до статті 96 Кримінального кодексу України, мотиви призначення громадського вихователя неповнолітньому
підстави для задоволення цивільного позову або відмови у ньому, залишення його без розгляду
мотиви ухвалення інших рішень щодо питань, які вирішуються судом при ухваленні вироку, та положення закону, якими керувався суд

Схема 2.100

У РЕЗОЛЮТИВНІЙ ЧАСТИНІ ВИРОКУ ЗАЗНАЧАЮТЬСЯ:
1) у разі визнання особи виправданою:
прізвище, ім'я та по батькові обвинуваченого, рішення про визнання його невинуватим у пред'явленому обвинуваченні та його виправдання
рішення про закриття провадження щодо юридичної особи
рішення про поновлення в правах, обмежених під час кримінального провадження
рішення щодо заходів забезпечення кримінального провадження, в тому числі рішення про запобіжний захід до набрання вироком законної сили
рішення щодо речових доказів і документів
рішення щодо процесуальних витрат
строк і порядок набрання вироком законної сили та його оскарження
порядок отримання копій вироку та інші відомості

Схема 2.101

У РЕЗОЛЮТИВНІЙ ЧАСТИНІ ВИРОКУ ЗАЗНАЧАЮТЬСЯ:
2) у разі визнання особи винуватою:
прізвище, ім'я та по батькові обвинуваченого
рішення про визнання його винуватим у пред'явленому обвинуваченні та відповідні статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність
покарання, призначене по кожному з обвинувачень, що визнані судом доведеними, та остаточна міра покарання, обрана судом, у тому числі про позбавлення державної нагороди України
початок строку відбування покарання
рішення про застосування примусового лікування чи примусових заходів медичного характеру щодо обмежено осудного обвинуваченого у разі їх застосування
рішення про призначення неповнолітньому громадського вихователя
строк і порядок набрання вироком законної сили та його оскарження
рішення про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру
рішення про цивільний позов
рішення про інші майнові стягнення і підстави цих рішень
рішення щодо речових доказів і документів та спеціальної конфіскації
рішення про відшкодування процесуальних витрат
рішення про винагороду викривачу
рішення щодо заходів забезпечення кримінального провадження, у тому числі рішення про запобіжний захід до набрання вироком законної сили
рішення про залік досудового тримання під вартою
порядок отримання копій вироку та інші відомості
рішення про включення інформації про обвинуваченого у скоєнні кримінального правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності малолітньої особи до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності малолітньої особи.

Схема 2.102

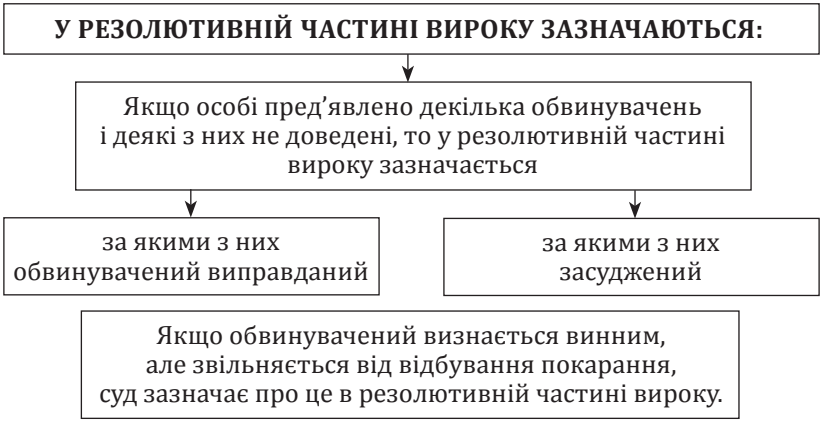

Схема 2.103

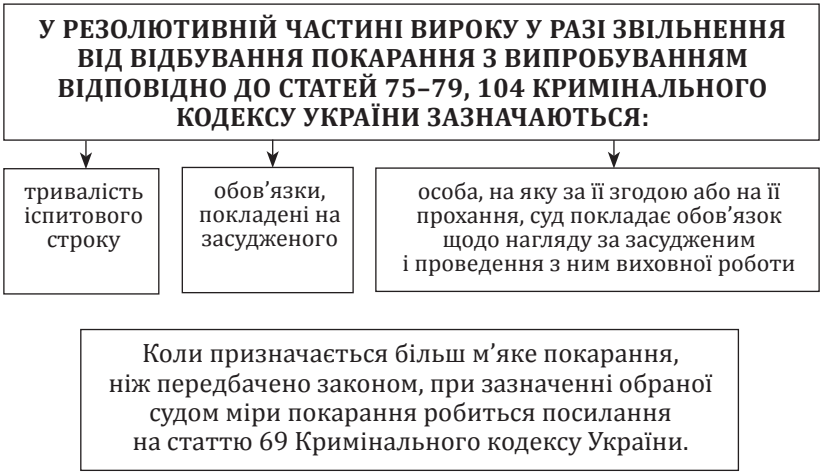

Схема 2.104

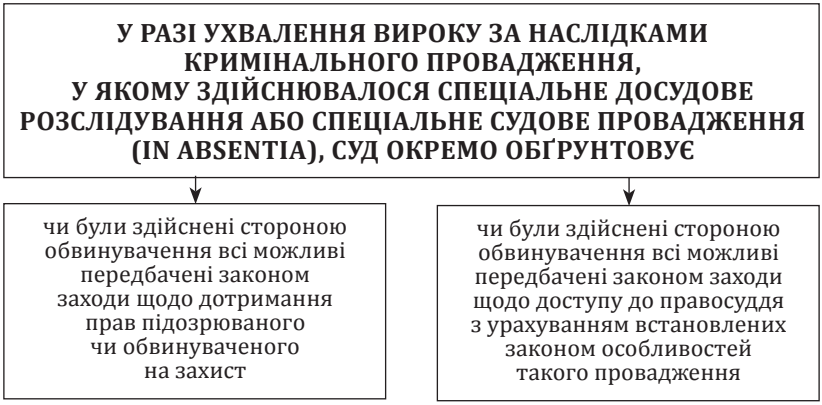

Схема 2.105

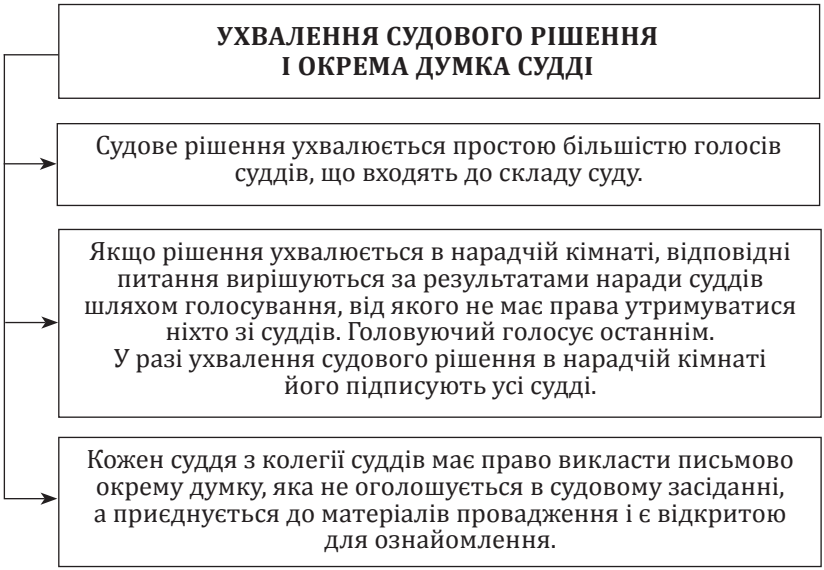

Схема 2.106

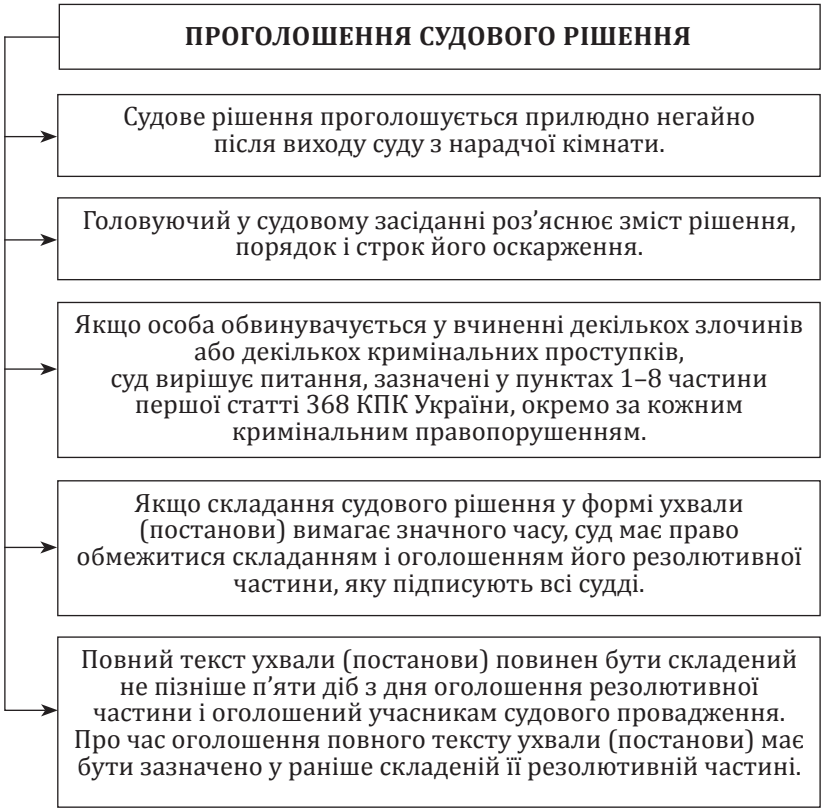

ПРОГОЛОШЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ
Судове рішення проголошується прилюдно негайно після виходу суду з нарадчої кімнати.
Головуючий у судовому засіданні роз'яснює зміст рішення, порядок і строк його оскарження.
Якщо особа обвинувачується у вчиненні декількох злочинів або декількох кримінальних проступків, суд вирішує питання, зазначені у пунктах 1–8 частини першої статті 368 КПК України, окремо за кожним кримінальним правопорушенням.
Якщо складання судового рішення у формі ухвали (постанови) вимагає значного часу, суд має право обмежитися складанням і оголошенням його резолютивної частини, яку підписують всі судді.
Повний текст ухвали (постанови) повинен бути складений не пізніше п'яти діб з дня оголошення резолютивної частини і оголошений учасникам судового провадження. Про час оголошення повного тексту ухвали (постанови) має бути зазначено у раніше складеній її резолютивній частині.

Схема 2.107

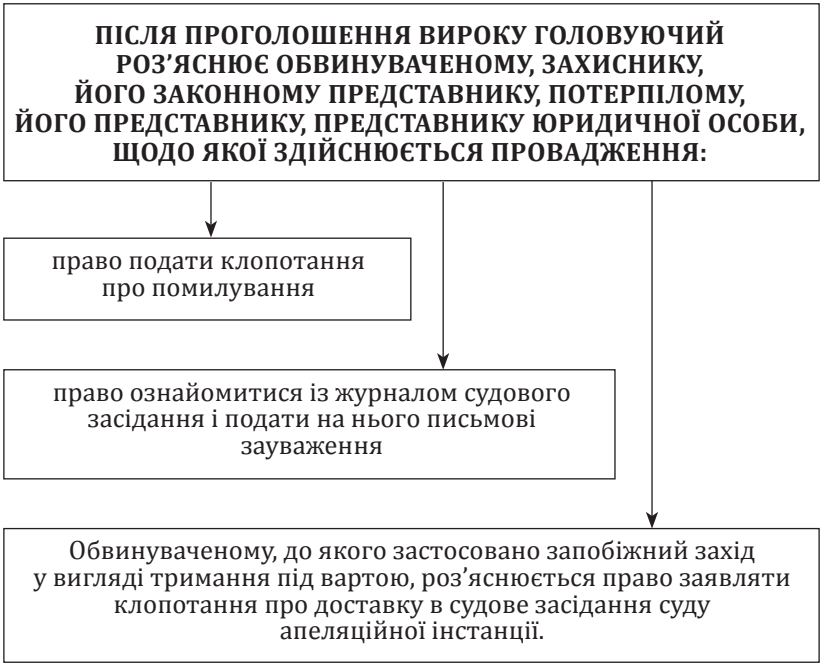

ПІСЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ ВИРОКУ ГОЛОВУЮЧИЙ РОЗ'ЯСНЮЄ ОБВИНУВАЧЕНОМУ, ЗАХИСНИКУ, ЙОГО ЗАКОННОМУ ПРЕДСТАВНИКУ, ПОТЕРПІЛОМУ, ЙОГО ПРЕДСТАВНИКУ, ПРЕДСТАВНИКУ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ, ЩОДО ЯКОЇ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПРОВАДЖЕННЯ:
право подати клопотання про помилування
право ознайомитися із журналом судового засідання і подати на нього письмові зауваження
Обвинуваченому, до якого застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, роз'яснюється право заявляти клопотання про доставку в судове засідання суду апеляційної інстанції.

Схема 2.108

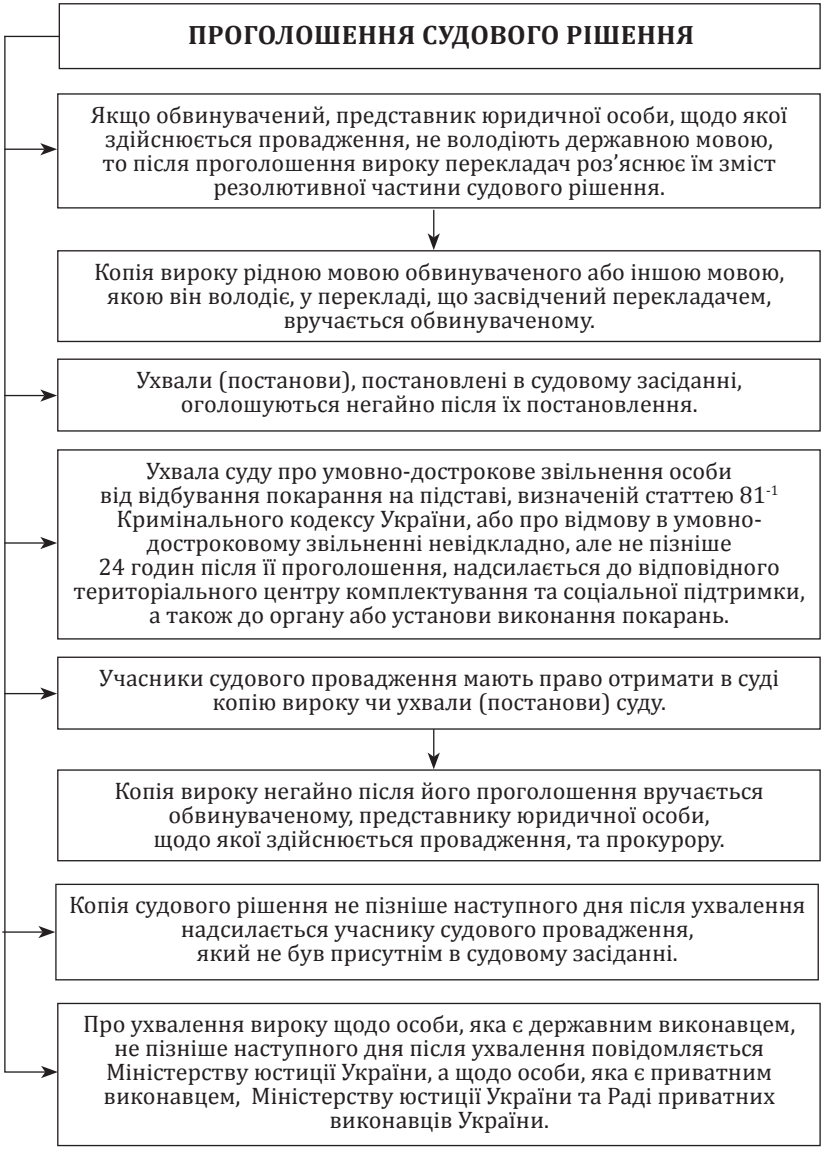

ПРОГОЛОШЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ
Якщо обвинувачений, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, не володіють державною мовою, то після проголошення вироку перекладач роз'яснює їм зміст резолютивної частини судового рішення.
Копія вироку рідною мовою обвинуваченого або іншою мовою, якою він володіє, у перекладі, що засвідчений перекладачем, вручається обвинуваченому.
Ухвали (постанови), постановлені в судовому засіданні, оголошуються негайно після їх постановлення.
Ухвала суду про умовно-дострокове звільнення особи від відбування покарання на підставі, визначеній статтею 81-1 Кримінального кодексу України, або про відмову в умовно-достроковому звільненні невідкладно, але не пізніше 24 годин після її проголошення, надсилається до відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки, а також до органу або установи виконання покарань.
Учасники судового провадження мають право отримати в суді копію вироку чи ухвали (постанови) суду.
Копія вироку негайно після його проголошення вручається обвинуваченому, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, та прокурору.
Копія судового рішення не пізніше наступного дня після ухвалення надсилається учаснику судового провадження, який не був присутнім в судовому засіданні.
Про ухвалення вироку щодо особи, яка є державним виконавцем, не пізніше наступного дня після ухвалення повідомляється Міністерству юстиції України, а щодо особи, яка є приватним виконавцем, Міністерству юстиції України та Раді приватних виконавців України.

Схема 2.109

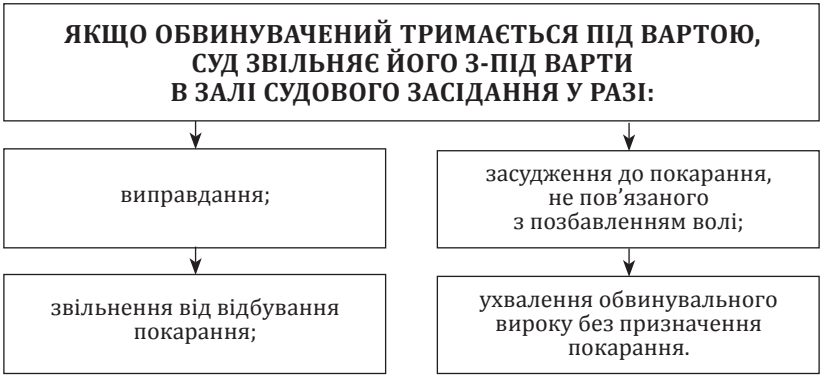

Схема 2.110

Схема 2.111

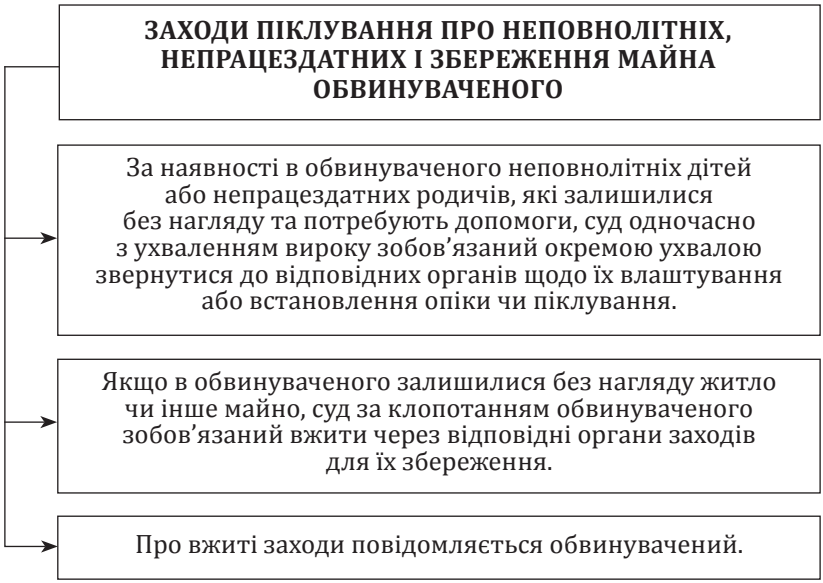

ЗАХОДИ ПІКЛУВАННЯ ПРО НЕПОВНОЛІТНІХ, НЕПРАЦЕЗДАТНИХ І ЗБЕРЕЖЕННЯ МАЙНА ОБВИНУВАЧЕНОГО
За наявності в обвинуваченого неповнолітніх дітей або непрацездатних родичів, які залишилися без нагляду та потребують допомоги, суд одночасно з ухваленням вироку зобов'язаний окремою ухвалою звернутися до відповідних органів щодо їх влаштування або встановлення опіки чи піклування.
Якщо в обвинуваченого залишилися без нагляду житло чи інше майно, суд за клопотанням обвинуваченого зобов'язаний вжити через відповідні органи заходів для їх збереження.
Про вжиті заходи повідомляється обвинувачений.

Схема 2.112

ВИПРАВЛЕННЯ ОПИСОК І ОЧЕВИДНИХ АРИФМЕТИЧНИХ ПОМИЛОК У СУДОВОМУ РІШЕННІ

- Суд має право за власною ініціативою або за заявою учасника кримінального провадження чи іншої заінтересованої особи виправити допущені в судовому рішенні цього суду описки, очевидні арифметичні помилки незалежно від того, набрало судове рішення законної сили чи ні.
- Питання про внесення виправлень суд вирішує в судовому засіданні.
- Учасники судового провадження повідомляються про дату, час і місце засідання.
- Неприбуття у судове засідання осіб, які були належним чином повідомлені, не перешкоджає розгляду питання про внесення виправлень.
- Ухвалу суду про внесення виправлень у судове рішення чи відмову у внесенні виправлень може бути оскаржено.

Схема 2.113

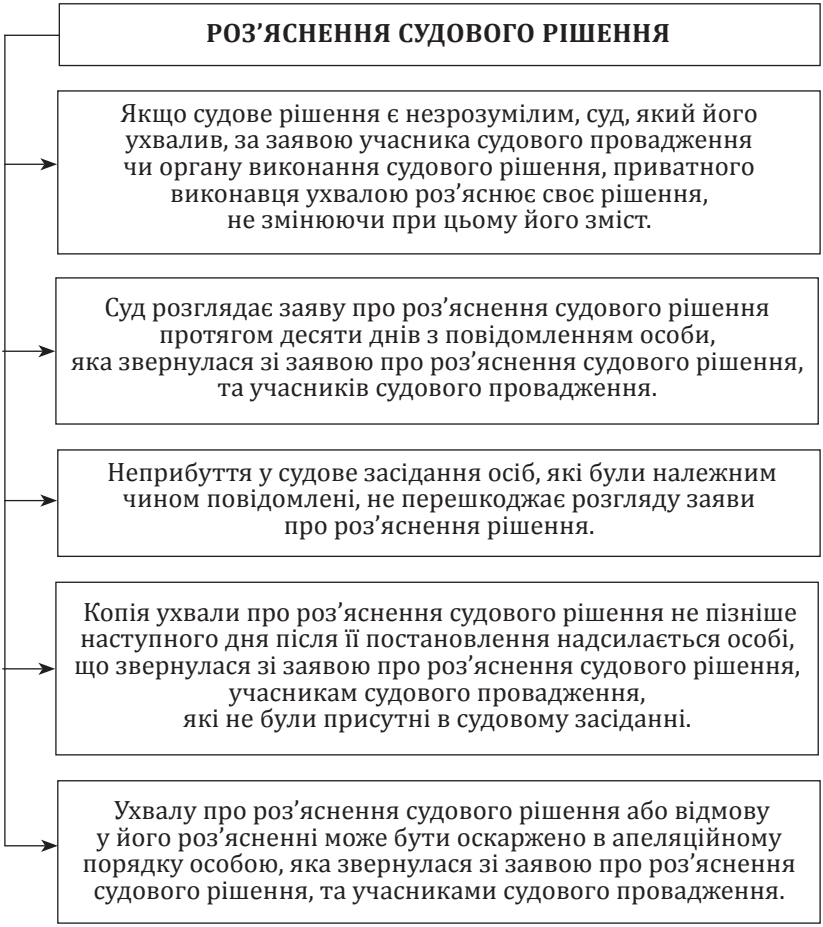

РОЗ'ЯСНЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ
Якщо судове рішення є незрозумілим, суд, який його ухвалив, за заявою учасника судового провадження чи органу виконання судового рішення, приватного виконавця ухвалою роз'яснює своє рішення, не змінюючи при цьому його зміст.
Суд розглядає заяву про роз'яснення судового рішення протягом десяти днів з повідомленням особи, яка звернулася зі заявою про роз'яснення судового рішення, та учасників судового провадження.
Неприбуття у судове засідання осіб, які були належним чином повідомлені, не перешкоджає розгляду заяви про роз'яснення рішення.
Копія ухвали про роз'яснення судового рішення не пізніше наступного дня після її постановлення надсилається особі, що звернулася зі заявою про роз'яснення судового рішення, учасникам судового провадження, які не були присутні в судовому засіданні.
Ухвалу про роз'яснення судового рішення або відмову у його роз'ясненні може бути оскаржено в апеляційному порядку особою, яка звернулася зі заявою про роз'яснення судового рішення, та учасниками судового провадження.

Схема 2.114

Контрольні запитання

1. Протягом якого часу має бути завершений судовий розгляд?
2. У чому полягає незмінність складу суду?
3. У яких випадках приймається рішення про участь запасного судді в судовому засіданні?
4. Які функції головуючого у судовому засіданні?
5. Що не вважається порушенням безперервності судового розгляду?
6. Які наслідки неприбуття обвинуваченого на судове засідання?
7. Які наслідки неприбуття прокурора і захисника на судове засідання?
8. Які наслідки неприбуття потерпілого на судове засідання?
9. У яких випадках може бути обмежена кількість присутніх у залі судового засідання?
10. Які можуть бути застосовані заходи до порушників порядку в залі судового засідання?
11. У яких випадках суд може обрати, скасувати, змінити або продовжити запобіжний захід?
12. У яких випадках суд має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи?
13. У яких випадках здійснюється проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження?
14. Яка процедура зміни обвинувачення в суді?
15. Які наслідки відмови від підтримання державного обвинувачення?
16. Які особливості допиту обвинуваченого, свідка, потерпілого, експерта у судовому засіданні?
17. Які питання вирішуються судом при ухваленні вироку?
18. Які є види судових рішень?
19. З яких частин складається ухвала, вирок?
20. Що зазначається у вироку?

Тема 3

ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

Зміст освітнього матеріалу

Загальні положення провадження щодо кримінальних проступків. Розгляд обвинувального акта щодо вчинення кримінального проступку у спрощеному провадженні. Порядок провадження в суді присяжних. Роз'яснення права на суд присяжних. Виклик присяжних. Права і обов'язки присяжного. Відбір присяжних у суді. Приведення присяжних до присяги. Недопустимість незаконного впливу на присяжного. Усунення присяжного. Порядок наради і голосування в суді присяжних.

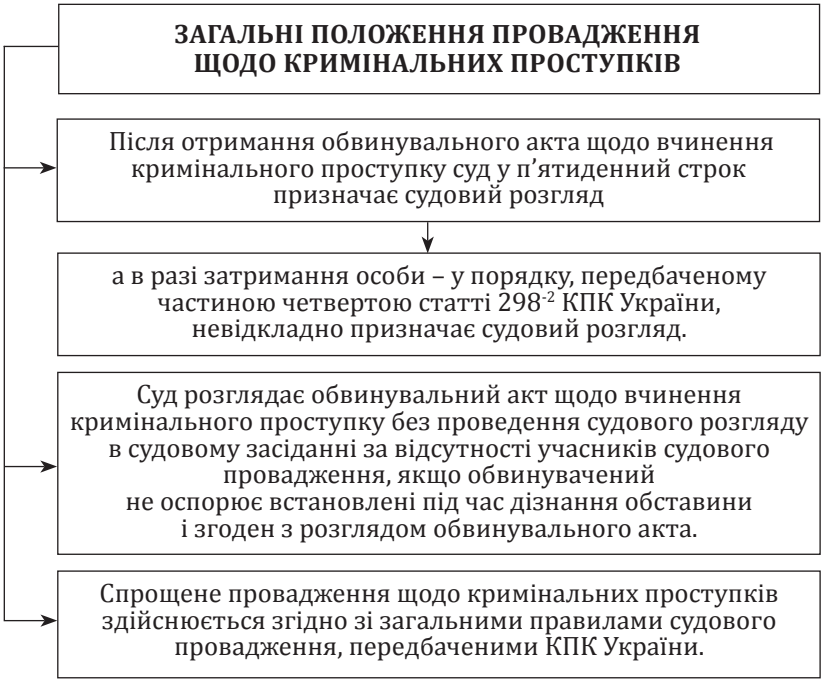

Схема 3.1

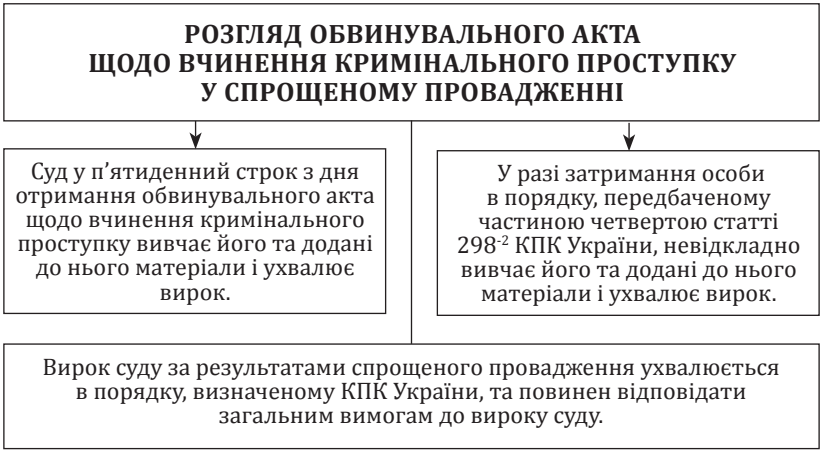

Схема 3.2

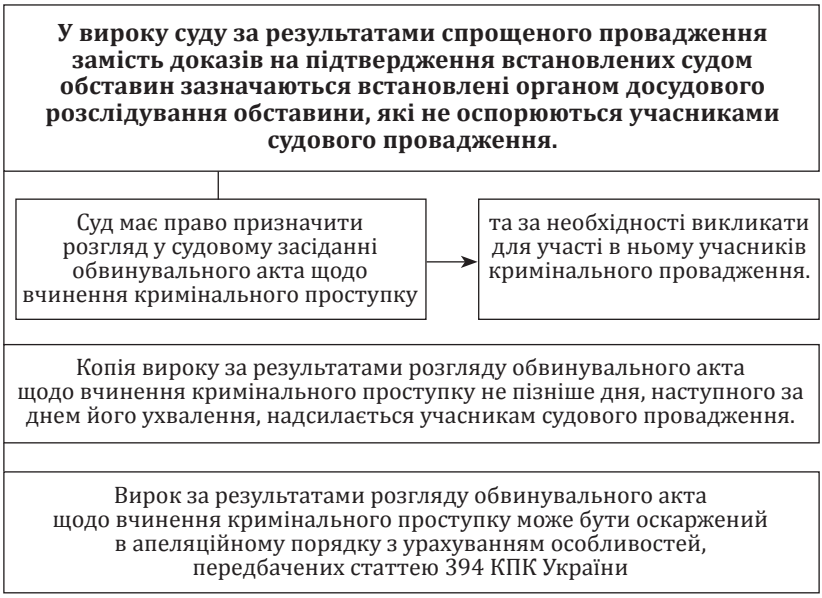

Схема 3.3

ПОРЯДОК ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПРИСЯЖНИХ

Кримінальне провадження судом присяжних здійснюється відповідно до загальних правил КПК України з особливостями, встановленими 2 параграфом глави 30.

Суд присяжних утворюється при місцевому загальному суді першої інстанції.

Усі питання, пов'язані зі судовим розглядом, крім питання, передбаченого частиною третьою статті 331 КПК Україіни, судді та присяжні вирішують спільно.

Схема 3.4

РОЗ'ЯСНЕННЯ ПРАВА НА СУД ПРИСЯЖНИХ

Прокурор, суд зобов'язані роз'яснити обвинуваченому у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді довічного позбавлення волі, можливість та особливості розгляду кримінального провадження стосовно нього судом присяжних.

Письмове роз'яснення прокурора обвинуваченому про можливість, особливості і правові наслідки розгляду кримінального провадження судом присяжних додається до обвинувального акта і реєстру матеріалів досудового розслідування, які передаються до суду.

Обвинувачений у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді довічного позбавлення волі, під час підготовчого судового засідання має право заявити клопотання про розгляд кримінального провадження стосовно нього судом присяжних.

Схема 3.5

ВИКЛИК ПРИСЯЖНИХ

Після призначення судового розгляду судом присяжних головуючий дає секретарю судового засідання розпорядження про виклик присяжних у кількості семи осіб, які визначаються Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) з числа осіб, які внесені до списку присяжних.

Громадяни, які внесені до списку присяжних і можуть бути викликані до суду як присяжні, визначаються згідно зі Законом України «Про судоустрій і статус суддів».

Схема 3.6

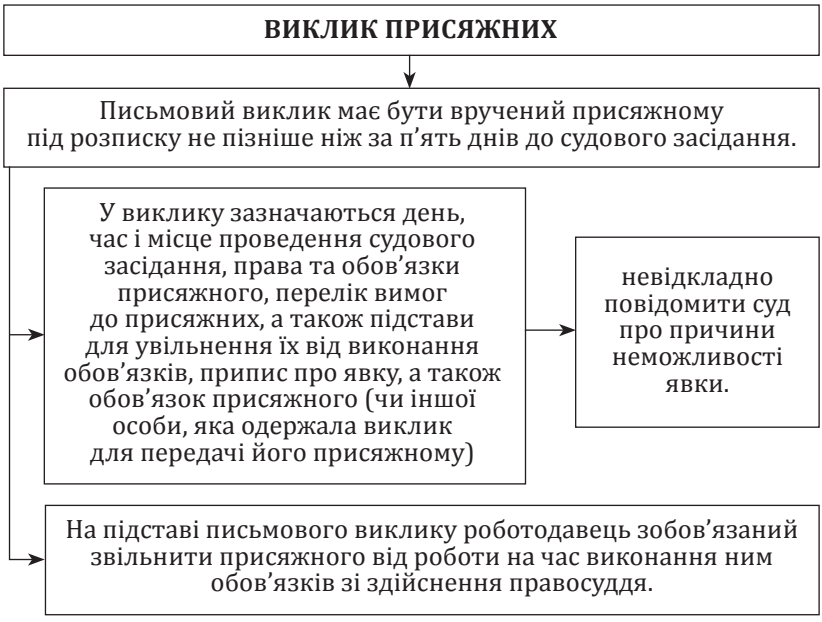

Схема 3.7

ПРИСЯЖНИЙ МАЄ ПРАВО

↓

брати участь у дослідженні всіх відомостей
та доказів у судовому засіданні;

↓

робити нотатки під час судового засідання;

↓

з дозволу головуючого ставити запитання обвинуваченому,
потерпілому, свідкам, експертам, іншим особам, які допитуються;

↓

просити головуючого роз'яснити норми закону, що підлягають
застосуванню під час вирішення питань, юридичні терміни і поняття,
зміст оголошених у судовому засіданні документів, ознаки злочину,
у вчиненні якого обвинувачується особа.

Схема 3.8

ПРИСЯЖНИЙ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ:

↓

правдиво відповісти на запитання головуючого і учасників судового
провадження щодо можливих перешкод, передбачених цим Кодексом
або законом, для його участі в судовому розгляді, його стосунків
з особами, які беруть участь у кримінальному провадженні,
що підлягає розгляду, та поінформованості про його обставини,
а також на вимогу головуючого подати необхідну інформацію про себе;

↓

додержуватися порядку в судовому засіданні
і виконувати розпорядження головуючого;

↓

не відлучатися зі залу судового засідання під час судового розгляду;

↓

не спілкуватися без дозволу головуючого з особами, що не входять
до складу суду, стосовно суті кримінального провадження та
процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього;

↓

не збирати відомості, що стосуються кримінального провадження,
поза судовим засіданням;

↓

не розголошувати відомості, які безпосередньо стосуються суті
кримінального провадження та процесуальних дій,
що здійснюються (здійснювалися) під час нього,
і стали відомі присяжному у зв'язку з виконанням його обов'язків.

Схема 3.9

ВІДБІР ПРИСЯЖНИХ У СУДІ

Відбір присяжних здійснюється після відкриття судового засідання.

Головуючий повідомляє присяжним, яке провадження підлягає розгляду, роз'яснює їм права та обов'язки, а також умови їх участі в судовому розгляді. Кожен із присяжних має право заявити про неможливість його участі в судовому розгляді, вказавши на причину цього, та заявити собі самовідвід.

Головуючий з'ясовує, чи немає передбачених КПК Україн або законом підстав, які перешкоджають залученню громадянина як присяжного або є підставою для звільнення окремих присяжних від виконання їхніх обов'язків, а так само для звільнення присяжних від виконання їхніх обов'язків за їх усними чи письмовими заявами.

Для з'ясування обставин, що можуть перешкоджати участі присяжного в судовому розгляді, прокурор, потерпілий, обвинувачений з дозволу головуючого можуть ставити присяжним відповідні запитання.

Кожному з присяжних, який з'явився, учасники судового провадження можуть заявити відвід з підстав, передбачених статтями 75 і 76 КПК України.

Усі питання, пов'язані зі звільненням присяжних від участі в розгляді кримінального провадження, а також із самовідводом і відводом присяжних, вирішуються ухвалою суду у складі двох суддів, що постановляється після проведення наради на місці без виходу до нарадчої кімнати, крім випадків, коли вихід до нарадчої кімнати буде визнаний судом необхідним.

Схема 3.10

ВІДБІР ПРИСЯЖНИХ У СУДІ

У разі якщо судді не прийшли до одноголосного рішення щодо вирішення питання, пов'язаного зі звільненням присяжного від участі в розгляді кримінального провадження або самовідводом чи відводом присяжного, присяжний вважається звільненим від участі в розгляді кримінального провадження або відведеним.

Якщо після виконання вимог, передбачених частинами першою–п'ятою статті 387 КПК України, присяжних залишилося більше необхідної для участі в судовому розгляді кількості, присяжні визначаються Єдиною судовою інформаційно-комунікаційною системою та/або її окремою підсистемою (модулем) з числа присяжних, що не були звільнені або відведені від участі в розгляді кримінального провадження.

Якщо в результаті виконання дій, зазначених у частині п'ятій статті 387 КПК України, присяжних залишилося менше необхідної для участі в судовому розгляді кількості, секретар судового засідання за вказівкою головуючого викликає присяжних додатково.

Після відбору основних присяжних відбирається двоє запасних присяжних з додержанням зазначених у цій статті правил.

Прізвища відібраних основних і запасних присяжних заносяться до журналу судового засідання в тому порядку, в якому їх було відібрано.

Запасні присяжні під час судового засідання постійно перебувають на відведених їм місцях і до ухвалення вироку можуть бути включені до складу основних присяжних у разі неможливості кого-небудь з основних присяжних продовжувати участь у судовому розгляді.

Про заміну вибулих основних присяжних запасними суд присяжних постановляє ухвалу.

Схема 3.11

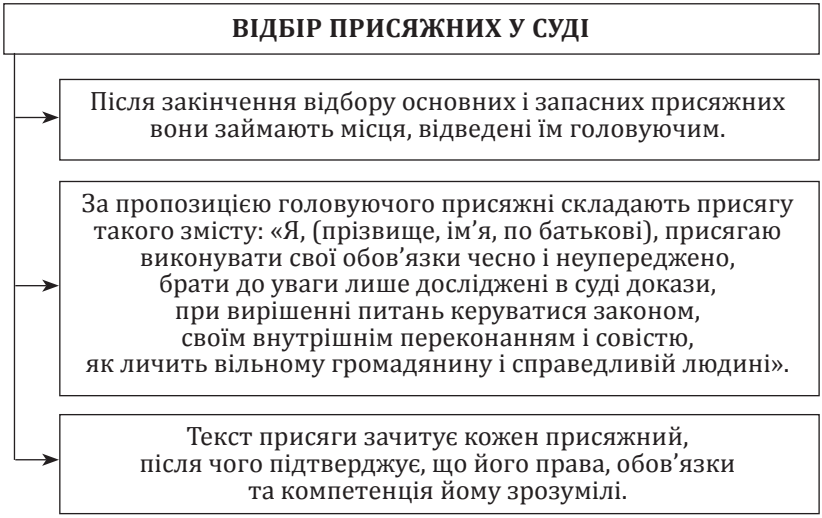

Схема 3.12

Схема 3.13

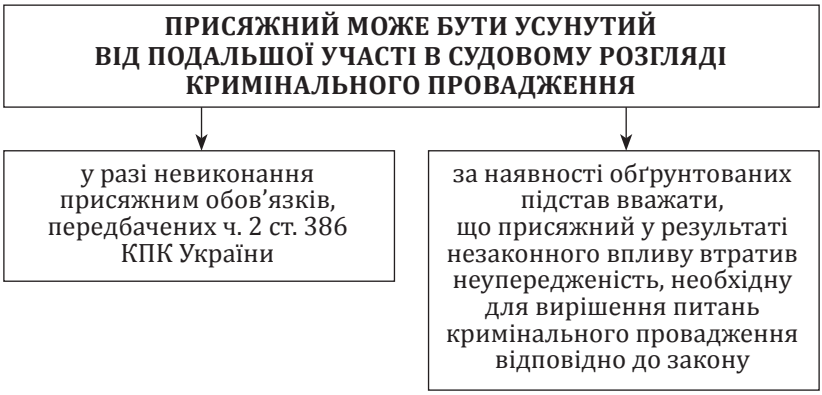

Схема 3.14

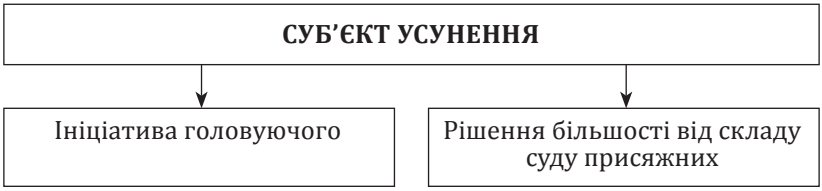

Схема 3.15

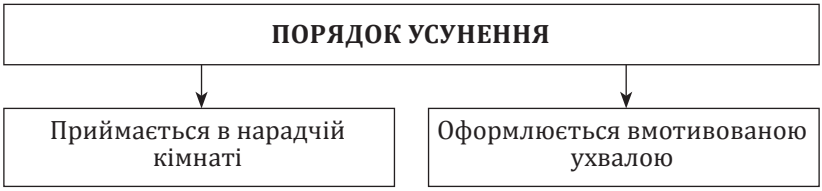

Схема 3.16

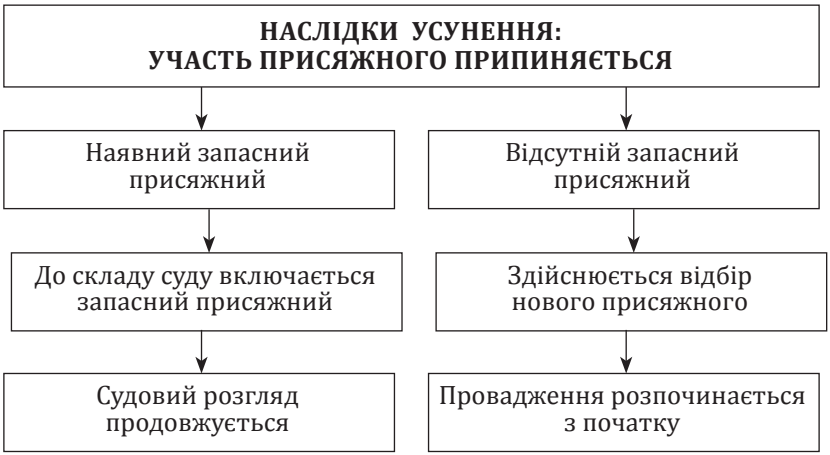

Схема 3.17

Схема 3.18

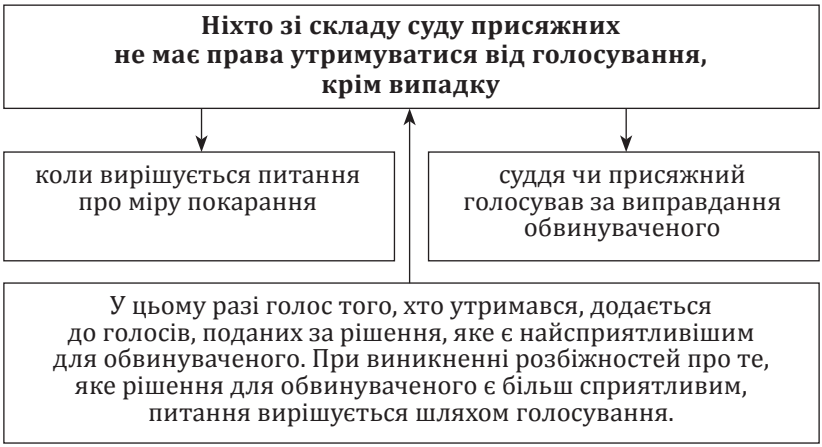

Схема 3.19

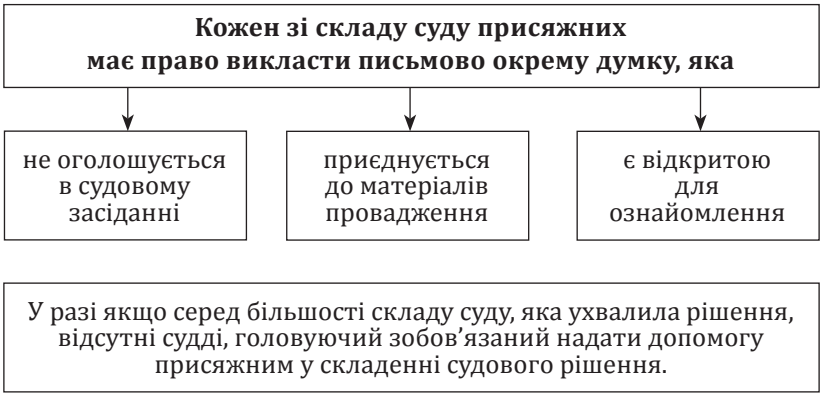

Схема 3.20

Контрольні запитання

1. Протягом якого строку після отримання обвинувального акта про вчинення кримінального проступку суд призначає судовий розгляд?
2. У яких випадках суд розглядає обвинувальний акт про вчинення кримінального проступку без учасників?
3. Хто роз'яснює право на суд присяжних?
4. Які особливості виклику присяжних?
5. Які права присяжного?
6. Які права має присяжний?
7. У яких випадках присяжний може бути усунутий від подальшої участі в судовому розгляді?
8. Які особливості відбору присяжних?
9. Чи допускається впливати на присяжного?
10. Які особливості голосування присяжних?

Тема 4

ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Зміст освітнього матеріалу

Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Право на апеляційне оскарження. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень. Порядок і строки апеляційного оскарження. Вимоги до апеляційної скарги. Дії суду першої інстанції після одержання апеляційних скарг. Прийняття апеляційної скарги судом апеляційної інстанції. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження. Наслідки подання апеляційної скарги. Підготовка до апеляційного розгляду. Заперечення на апеляційну скаргу. Відмова від апеляційної скарги, зміна і доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Апеляційний розгляд. Письмове апеляційне провадження. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги. Зміна вироку або ухвали суду судом апеляційної інстанції. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції. Неповнота судового розгляду. Невідповідність висновків суду першої інстанції фактичним обставинам кримінального провадження. Істотні порушення вимог кримінального процесуального закону. Неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність. Невідповідність призначеного судом покарання ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого. Підстави для призначення нового розгляду в суді першої інстанції. Особливості нового розгляду судом першої інстанції. Закриття кримінального провадження судом апеляційної інстанції. Судові рішення суду апеляційної інстанції. Зміст ухвали суду апеляційної інстанції. Вирок, ухвала про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру суду апеляційної інстанції. Недопустимість погіршення правового становища обвинуваченого. Порядок перевірки ухвал слідчого судді.

Порядок перевірки ухвал суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою, а також про продовження строку тримання під вартою, постановлених під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті. Повернення матеріалів кримінального провадження.

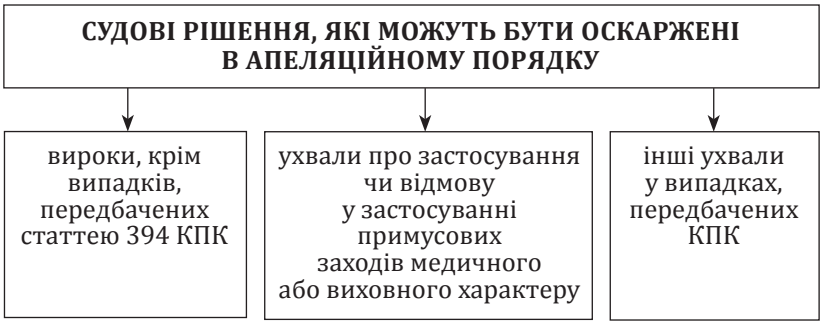

Схема 4.1

Схема 4.2

АПЕЛЯЦІЙНУ СКАРГУ МАЮТЬ ПРАВО ПОДАТИ

- обвинувачений, стосовно якого ухвалено обвинувальний вирок, його законний представник чи захисник – в частині, що стосується інтересів обвинуваченого
- обвинувачений, стосовно якого ухвалено виправдувальний вирок, його законний представник чи захисник – в частині мотивів і підстав виправдання
- підозрюваний, обвинувачений, його законний представник чи захисник
- законний представник, захисник неповнолітнього чи сам неповнолітній, щодо якого вирішувалося питання про застосування примусового заходу виховного характеру, – в частині, що стосується інтересів неповнолітнього
- законний представник та захисник особи, щодо якої вирішувалося питання про застосування примусових заходів медичного характеру
- потерпілий або його законний представник чи представник – у частині, що стосується інтересів потерпілого, але в межах вимог, заявлених ними в суді першої інстанції
- цивільний позивач, його представник або законний представник – у частині, що стосується вирішення цивільного позову
- цивільний відповідач або його представник – у частині, що стосується вирішення цивільного позову
- представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, – у частині, що стосується інтересів юридичної особи
- фізична або юридична особа – у частині, що стосується її інтересів під час вирішення питання про долю речових доказів, документів, які були надані суду; третя особа – у частині, що стосується її інтересів під час вирішення питання про спеціальну конфіскацію
- викривач – у частині, що стосується його інтересів під час вирішення питання виплати йому винагороди як викривачу
- прокурор та інша особа у випадках, передбачених КПК України

Схема 4.3

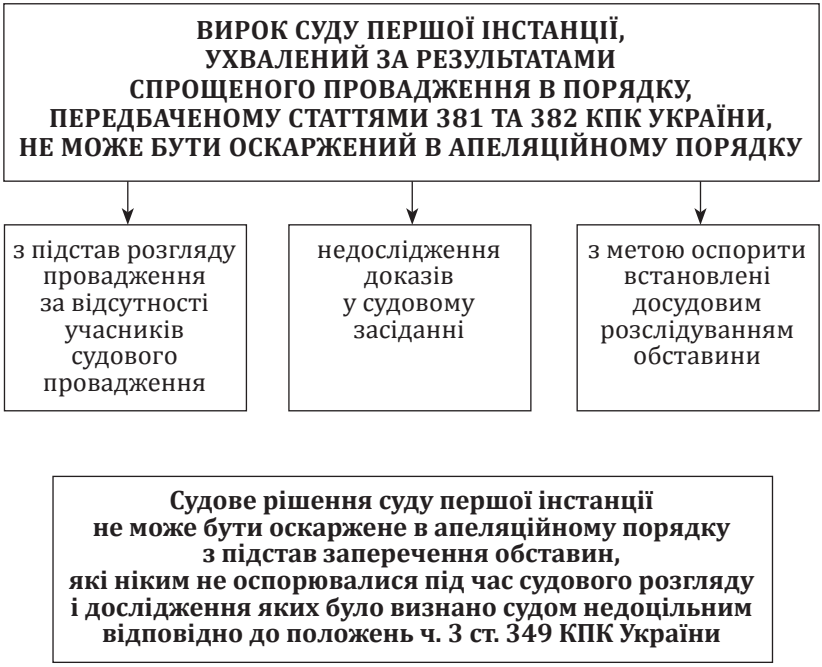

ВИРОК СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ,
УХВАЛЕНИЙ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
СПРОЩЕНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ПОРЯДКУ,
ПЕРЕДБАЧЕНОМУ СТАТТЯМИ 381 ТА 382 КПК УКРАЇНИ,
НЕ МОЖЕ БУТИ ОСКАРЖЕНИЙ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ
з підстав розгляду провадження за відсутності учасників судового провадження
недослідження доказів у судовому засіданні
з метою оспорити встановлені досудовим розслідуванням обставини
Судове рішення суду першої інстанції
не може бути оскаржене в апеляційному порядку
з підстав заперечення обставин,
які ніким не оспорювалися під час судового розгляду
і дослідження яких було визнано судом недоцільним
відповідно до положень ч. 3 ст. 349 КПК України

Схема 4.4

ВИРОК СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ НА ПІДСТАВІ УГОДИ ПРО ПРИМИРЕННЯ МІЖ ПОТЕРПІЛИМ ТА ПІДОЗРЮВАНИМ, ОБВИНУВАЧЕНИМ МОЖЕ БУТИ ОСКАРЖЕНИЙ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ

- обвинуваченим, його захисником, законним представником виключно з підстав: призначення судом покарання, суворішого ніж узгоджене сторонами угоди; ухвалення вироку без його згоди на призначення покарання; невиконання судом вимог, встановлених частинами п'ятою–сьомою статті 474 КПК, в тому числі нероз'яснення йому наслідків укладення угоди
- потерпілим, його представником, законним представником, виключно з підстав: призначення судом покарання, менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди; ухвалення вироку без його згоди на призначення покарання; нероз'яснення йому наслідків укладення угоди; невиконання судом вимог, встановлених частинами шостою чи сьомою статті 474 КПК України
- прокурором виключно з підстав затвердження судом угоди у кримінальному провадженні, в якому згідно з частиною третьою статті 469 КПК України угода не може бути укладена

Схема 4.5

ВИРОК СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ НА ПІДСТАВІ УГОДИ МІЖ ПРОКУРОРОМ ТА ПІДОЗРЮВАНИМ, ОБВИНУВАЧЕНИМ ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ МОЖЕ БУТИ ОСКАРЖЕНИЙ

обвинуваченим, його захисником, законним представником виключно з підстав: призначення судом покарання, суворішого ніж узгоджене сторонами угоди; ухвалення вироку без його згоди на призначення покарання; невиконання судом вимог, встановлених частинами четвертою, шостою, сьомою статті 474 КПК України, в тому числі нероз'яснення йому наслідків укладення угоди

прокурором виключно з підстав: призначення судом покарання, менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди; затвердження судом угоди у провадженні, в якому згідно з частиною четвертою статті 469 КПК України угода не може бути укладена

Ухвала суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою, а також про продовження строку тримання під вартою, постановлена під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті, може бути оскаржена в апеляційному порядку обвинуваченим, його захисником, законним представником, прокурором.

Схема 4.6

АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА ПОДАЄТЬСЯ

на судові рішення, ухвалені судом першої інстанції, – через суд, який ухвалив судове рішення

на ухвали слідчого судді чи ухвалу суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою або про продовження строку тримання під вартою, постановлені під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті, – безпосередньо до суду апеляційної інстанції

Схема 4.7

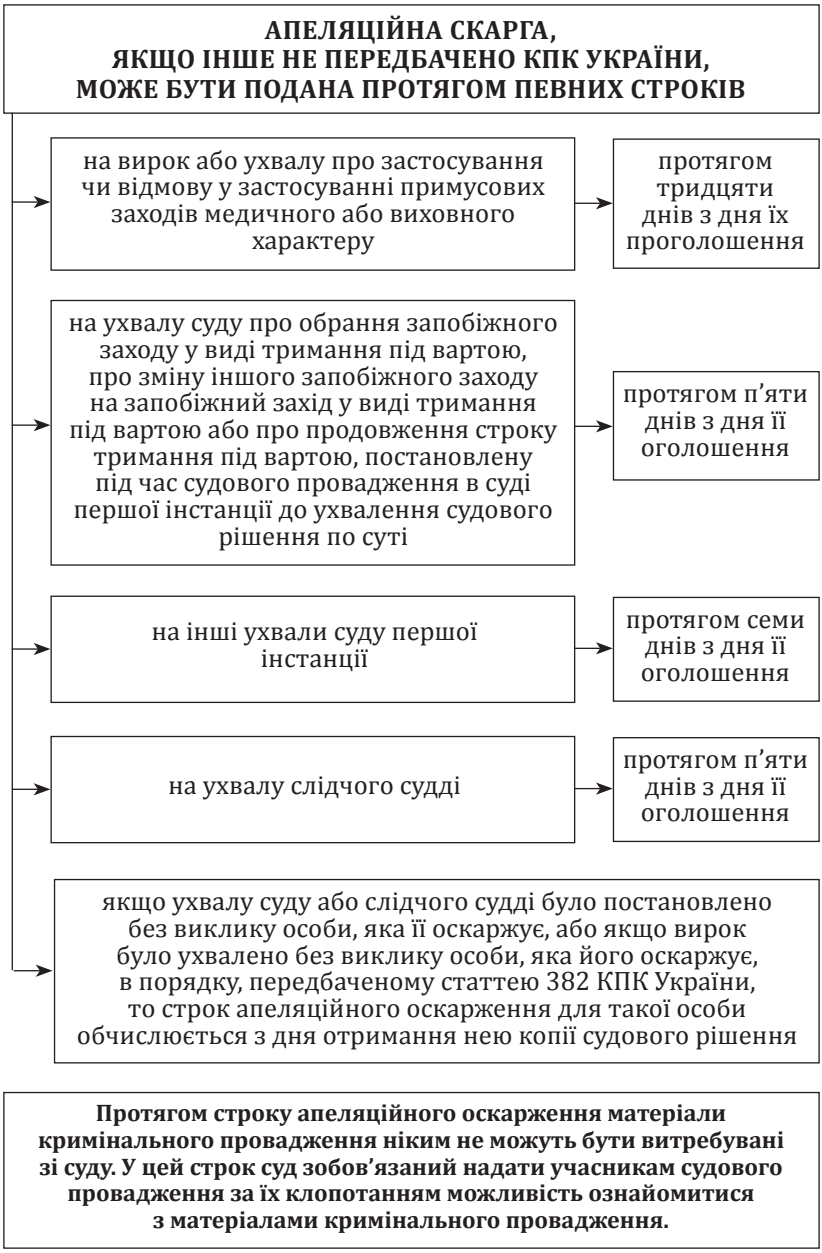

АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА,
ЯКЩО ІНШЕ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО КПК УКРАЇНИ,
МОЖЕ БУТИ ПОДАНА ПРОТЯГОМ ПЕВНИХ СТРОКІВ
на вирок або ухвалу про застосування чи відмову у застосуванні примусових заходів медичного або виховного характеру
протягом тридцяти днів з дня їх проголошення
на ухвалу суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою або про продовження строку тримання під вартою, постановлену під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті
протягом п'яти днів з дня її оголошення
на інші ухвали суду першої інстанції
протягом семи днів з дня її оголошення
на ухвалу слідчого судді
протягом п'яти днів з дня її оголошення
якщо ухвалу суду або слідчого судді було постановлено без виклику особи, яка її оскаржує, або якщо вирок було ухвалено без виклику особи, яка його оскаржує, в порядку, передбаченому статтею 382 КПК України, то строк апеляційного оскарження для такої особи обчислюється з дня отримання нею копії судового рішення
Протягом строку апеляційного оскарження матеріали кримінального провадження ніким не можуть бути витребувані зі суду. У цей строк суд зобов'язаний надати учасникам судового провадження за їх клопотанням можливість ознайомитися з матеріалами кримінального провадження.

Схема 4.8

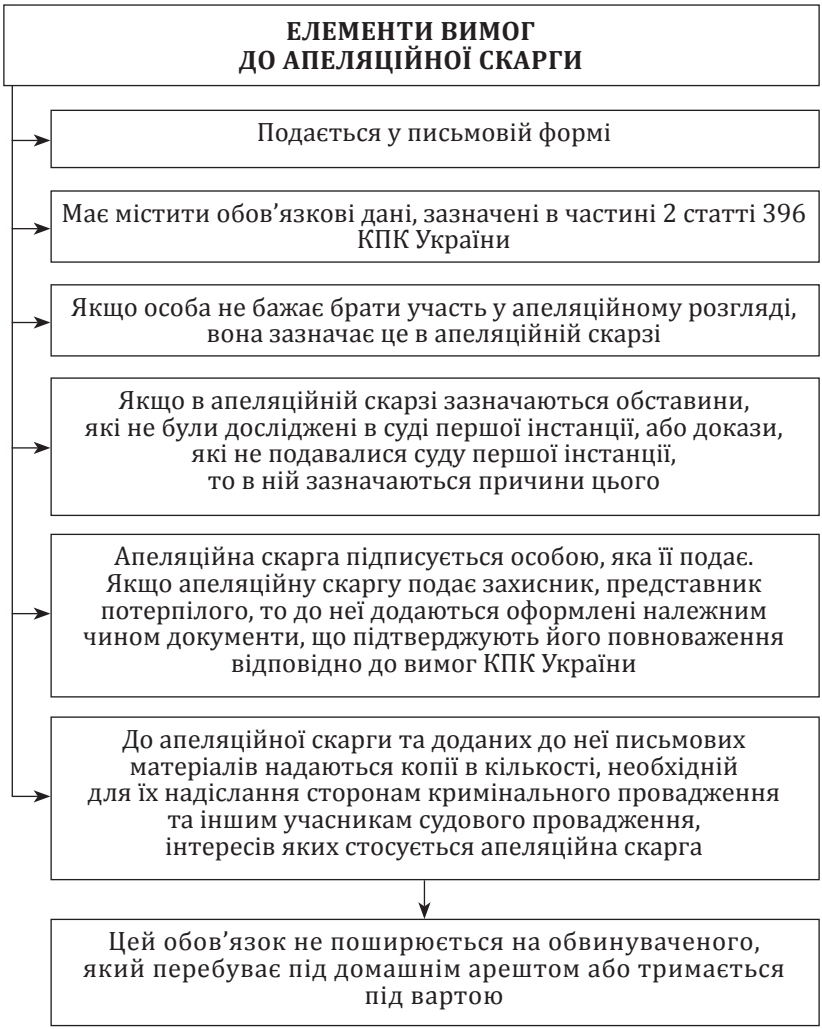

ЕЛЕМЕНТИ ВИМОГ
ДО АПЕЛЯЦІЙНОЇ СКАРГИ
Подається у письмовій формі
Має містити обов'язкові дані, зазначені в частині 2 статті 396 КПК України
Якщо особа не бажає брати участь у апеляційному розгляді, вона зазначає це в апеляційній скарзі
Якщо в апеляційній скарзі зазначаються обставини, які не були досліджені в суді першої інстанції, або докази, які не подавалися суду першої інстанції, то в ній зазначаються причини цього
Апеляційна скарга підписується особою, яка її подає. Якщо апеляційну скаргу подає захисник, представник потерпілого, то до неї додаються оформлені належним чином документи, що підтверджують його повноваження відповідно до вимог КПК України
До апеляційної скарги та доданих до неї письмових матеріалів надаються копії в кількості, необхідній для їх надіслання сторонам кримінального провадження та іншим учасникам судового провадження, інтересів яких стосується апеляційна скарга
Цей обов'язок не поширюється на обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом або тримається під вартою

Схема 4.9

В АПЕЛЯЦІЙНІЙ СКАРЗІ ЗАЗНАЧАЮТЬСЯ:

- найменування суду апеляційної інстанції
- прізвище, ім'я та по батькові (найменування), місце проживання (перебування) особи, яка подає апеляційну скаргу, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо такі є
- судове рішення, яке оскаржується, і назва суду, який його ухвалив
- вимоги особи, яка подає апеляційну скаргу, та їх обґрунтування із зазначенням того, у чому полягає незаконність чи необґрунтованість судового рішення
- клопотання особи, яка подає апеляційну скаргу, про дослідження доказів
- перелік матеріалів, які додаються

Схема 4.10

ДІЇ СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ ПІСЛЯ ОДЕРЖАННЯ АПЕЛЯЦІЙНИХ СКАРГ

- Суд першої інстанції через три дні після закінчення строку апеляційного оскарження судового рішення надсилає отримані апеляційні скарги разом із матеріалами кримінального провадження до суду апеляційної інстанції.
- Апеляційні скарги, що надійшли після направлення матеріалів кримінального провадження до суду апеляційної інстанції, не пізніше наступного дня після їх надходження направляються до суду апеляційної інстанції.

Схема 4.11

Схема 4.12

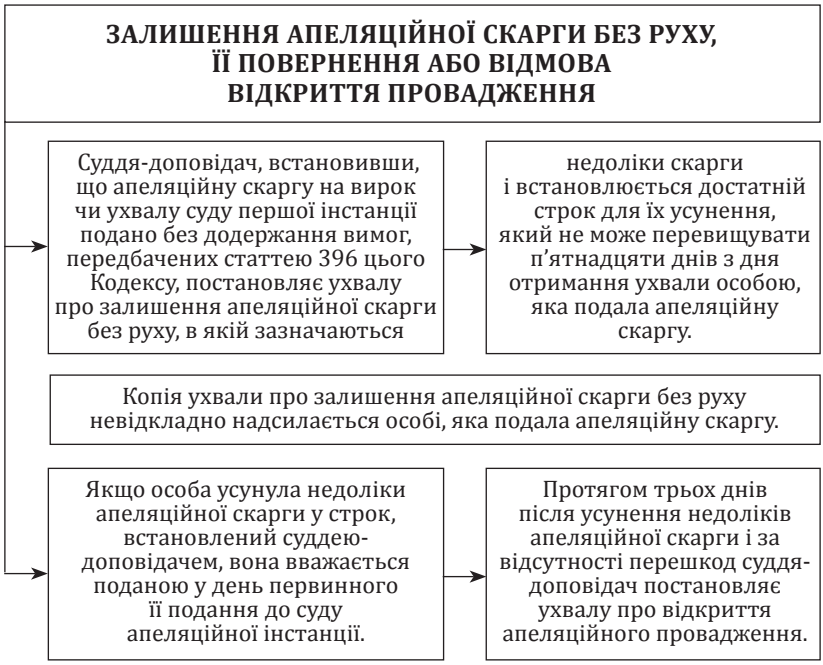

Схема 4.13

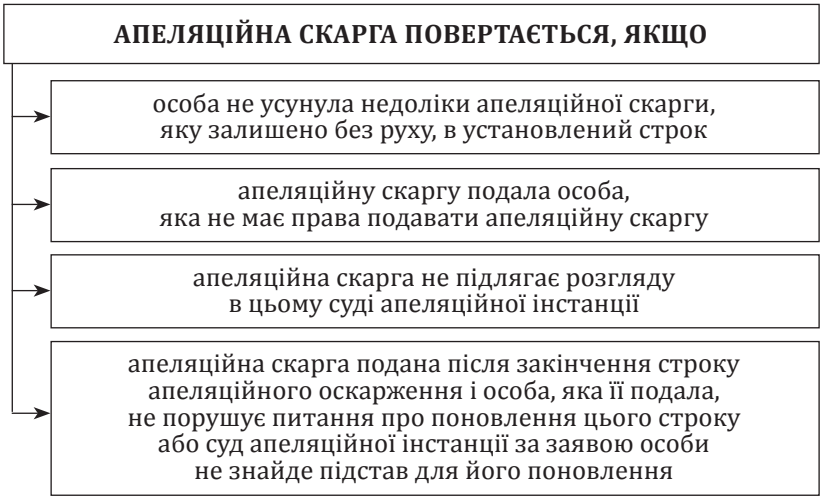

Схема 4.14

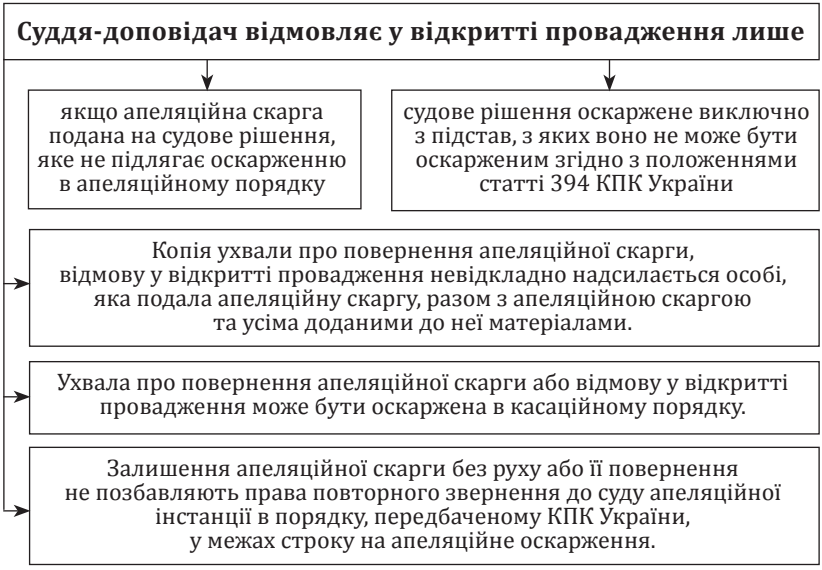

Схема 4.15

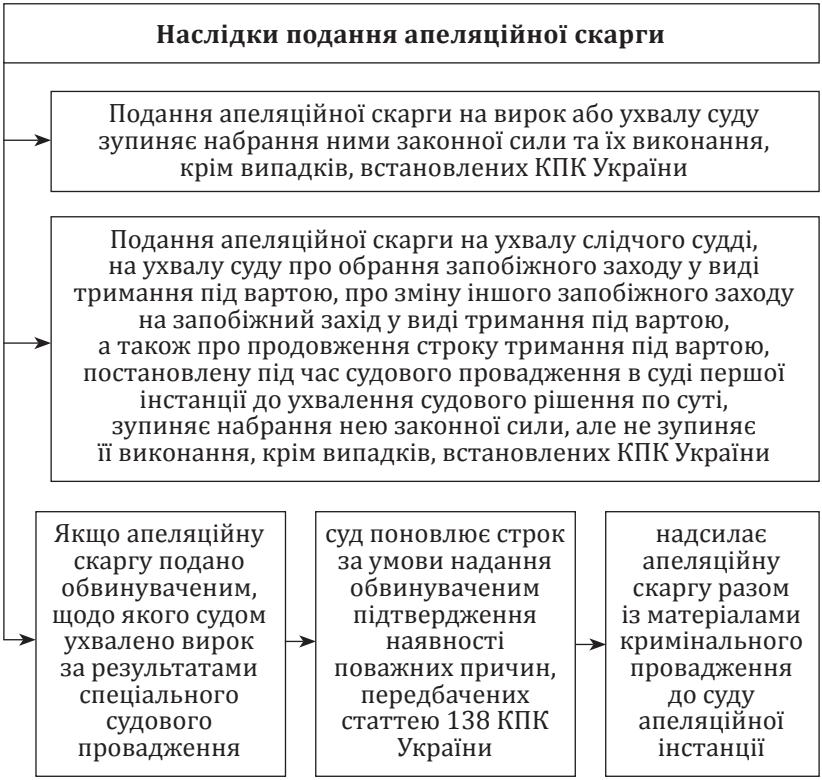

Наслідки подання апеляційної скарги
Подання апеляційної скарги на вирок або ухвалу суду зупиняє набрання ними законної сили та їх виконання, крім випадків, встановлених КПК України
Подання апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді, на ухвалу суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою, а також про продовження строку тримання під вартою, постановлену під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті, зупиняє набрання нею законної сили, але не зупиняє її виконання, крім випадків, встановлених КПК України
Якщо апеляційну скаргу подано обвинуваченим, щодо якого судом ухвалено вирок за результатами спеціального судового провадження
суд поновлює строк за умови надання обвинуваченим підтвердження наявності поважних причин, передбачених статтею 138 КПК України
надсилає апеляційну скаргу разом із матеріалами кримінального провадження до суду апеляційної інстанції

Схема 4.16

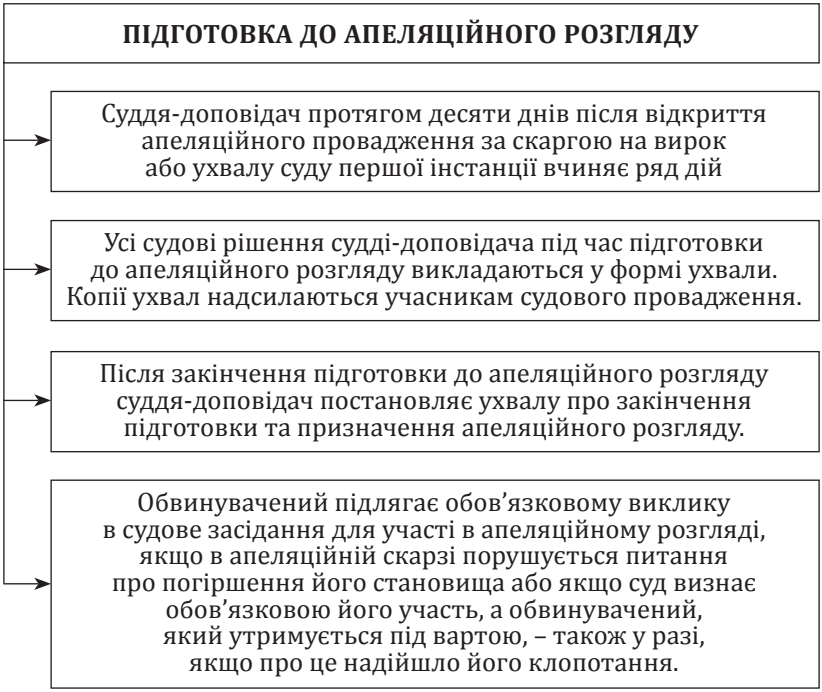

ПІДГОТОВКА ДО АПЕЛЯЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ
Суддя-доповідач протягом десяти днів після відкриття апеляційного провадження за скаргою на вирок або ухвалу суду першої інстанції вчиняє ряд дій
Усі судові рішення судді-доповідача під час підготовки до апеляційного розгляду викладаються у формі ухвали. Копії ухвал надсилаються учасникам судового провадження.
Після закінчення підготовки до апеляційного розгляду суддя-доповідач постановляє ухвалу про закінчення підготовки та призначення апеляційного розгляду.
Обвинувачений підлягає обов'язковому виклику в судове засідання для участі в апеляційному розгляді, якщо в апеляційній скарзі порушується питання про погіршення його становища або якщо суд визнає обов'язковою його участь, а обвинувачений, який утримується під вартою, – також у разі, якщо про це надійшло його клопотання.

Схема 4.17

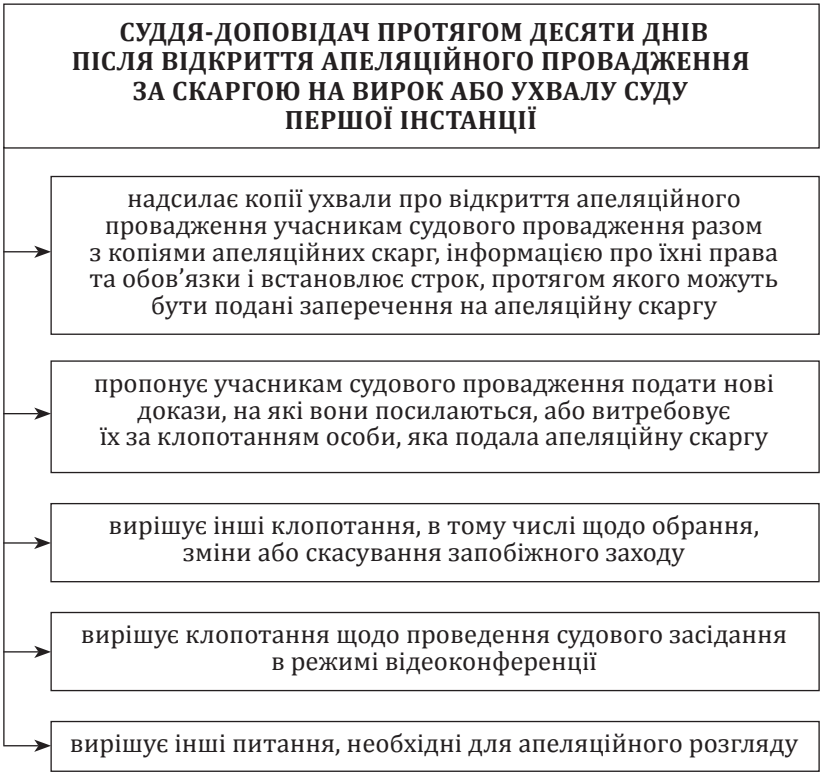

СУДДЯ-ДОПОВІДАЧ ПРОТЯГОМ ДЕСЯТИ ДНІВ ПІСЛЯ ВІДКРИТТЯ АПЕЛЯЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗА СКАРГОЮ НА ВИРОК АБО УХВАЛУ СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ
надсилає копії ухвали про відкриття апеляційного провадження учасникам судового провадження разом з копіями апеляційних скарг, інформацією про їхні права та обов'язки і встановлює строк, протягом якого можуть бути подані заперечення на апеляційну скаргу
пропонує учасникам судового провадження подати нові докази, на які вони посилаються, або витребовує їх за клопотанням особи, яка подала апеляційну скаргу
вирішує інші клопотання, в тому числі щодо обрання, зміни або скасування запобіжного заходу
вирішує клопотання щодо проведення судового засідання в режимі відеоконференції
вирішує інші питання, необхідні для апеляційного розгляду

Схема 4.18

ЗАПЕРЕЧЕННЯ НА АПЕЛЯЦІЙНУ СКАРГУ
Особи, зазначені у статті 393 КПК України, мають право подати до суду апеляційної інстанції заперечення на апеляційну скаргу на вирок чи ухвалу суду першої інстанції в письмовій формі протягом встановленого судом апеляційної інстанції строку.
У запереченні на апеляційну скаргу зазначається:
найменування суду апеляційної інстанції
прізвище, ім'я, по батькові (найменування), місце проживання (перебування) особи, яка подає апеляційну скаргу, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо такі є
судове рішення, яке оскаржується, і назва суду, який його ухвалив
номер кримінального провадження в суді апеляційної інстанції, якщо він повідомлений судом апеляційної інстанції
обґрунтування заперечень щодо змісту і вимог апеляційної скарги
у разі необхідності – клопотання особи, яка подає заперечення на апеляційну скаргу
перелік матеріалів, які додаються
У запереченні на апеляційну скаргу зазначається, чи бажає особа взяти участь в апеляційному розгляді
Заперечення на апеляційну скаргу підписується особою, яка його подає

Схема 4.19

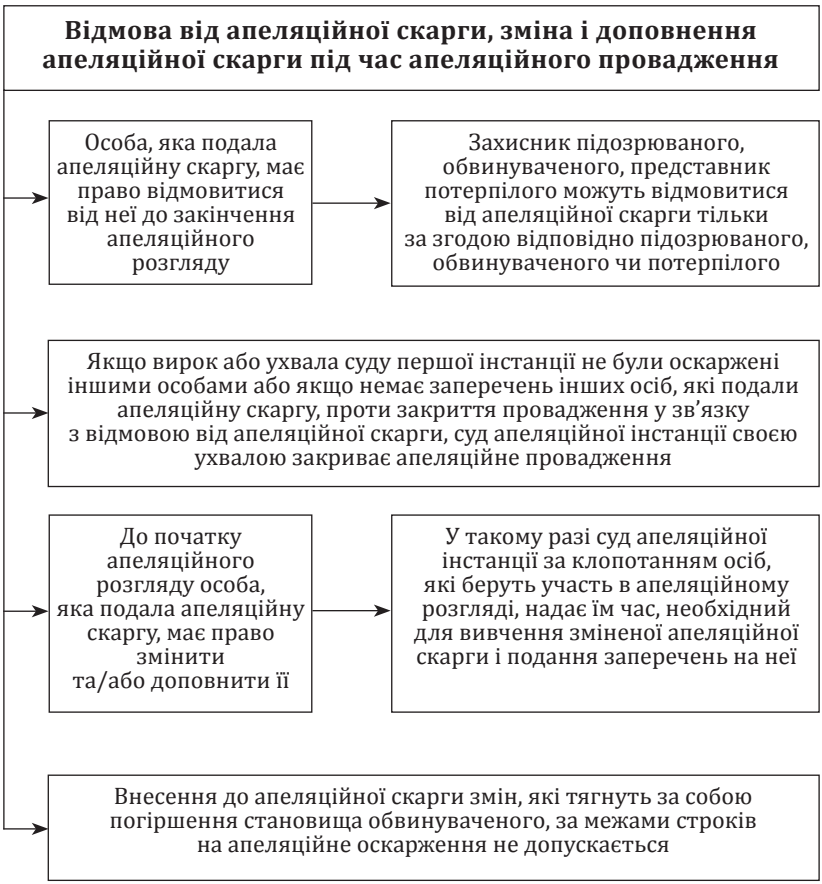

Відмова від апеляційної скарги, зміна і доповнення апеляційної скарги під час апеляційного провадження
Особа, яка подала апеляційну скаргу, має право відмовитися від неї до закінчення апеляційного розгляду
Захисник підозрюваного, обвинуваченого, представник потерпілого можуть відмовитися від апеляційної скарги тільки за згодою відповідно підозрюваного, обвинуваченого чи потерпілого
Якщо вирок або ухвала суду першої інстанції не були оскаржені іншими особами або якщо немає заперечень інших осіб, які подали апеляційну скаргу, проти закриття провадження у зв'язку з відмовою від апеляційної скарги, суд апеляційної інстанції своєю ухвалою закриває апеляційне провадження
До початку апеляційного розгляду особа, яка подала апеляційну скаргу, має право змінити та/або доповнити її
У такому разі суд апеляційної інстанції за клопотанням осіб, які беруть участь в апеляційному розгляді, надає їм час, необхідний для вивчення зміненої апеляційної скарги і подання заперечень на неї
Внесення до апеляційної скарги змін, які тягнуть за собою погіршення становища обвинуваченого, за межами строків на апеляційне оскарження не допускається

Схема 4.20

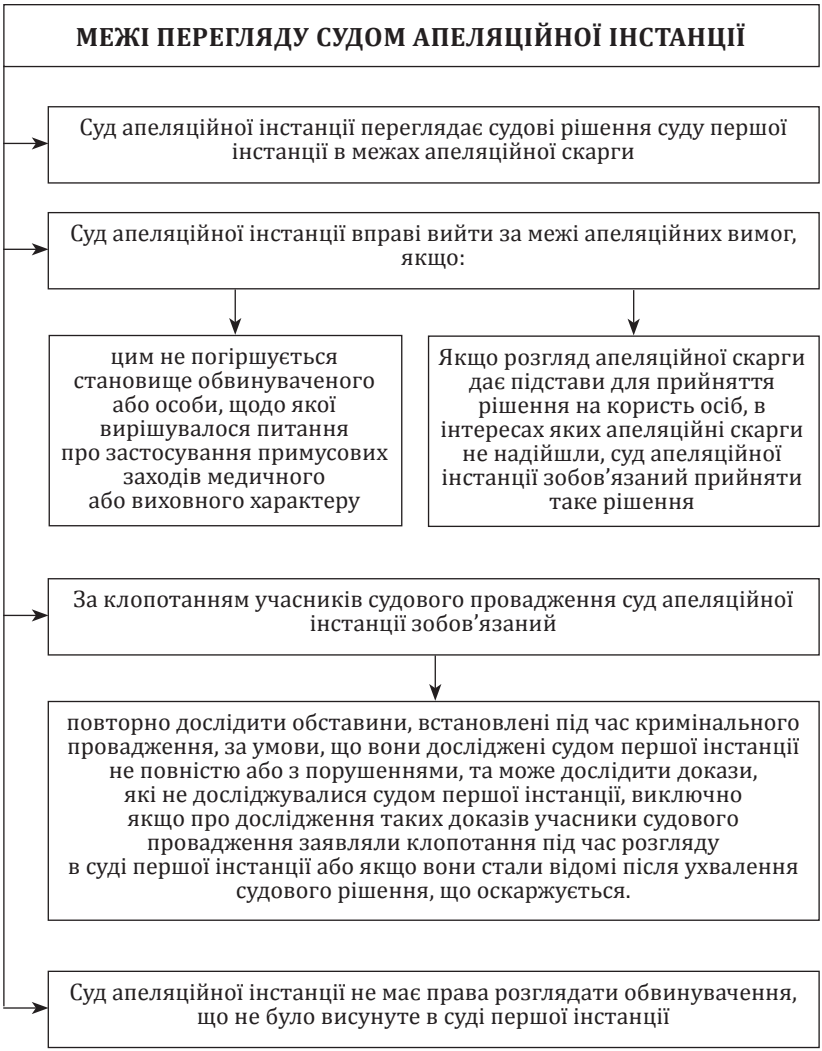

МЕЖІ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОМ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ
Суд апеляційної інстанції переглядає судові рішення суду першої інстанції в межах апеляційної скарги
Суд апеляційної інстанції вправі вийти за межі апеляційних вимог, якщо:
цим не погіршується становище обвинуваченого або особи, щодо якої вирішувалося питання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру
Якщо розгляд апеляційної скарги дає підстави для прийняття рішення на користь осіб, в інтересах яких апеляційні скарги не надійшли, суд апеляційної інстанції зобов'язаний прийняти таке рішення
За клопотанням учасників судового провадження суд апеляційної інстанції зобов'язаний
повторно дослідити обставини, встановлені під час кримінального провадження, за умови, що вони досліджені судом першої інстанції не повністю або з порушеннями, та може дослідити докази, які не досліджувалися судом першої інстанції, виключно якщо про дослідження таких доказів учасники судового провадження заявляли клопотання під час розгляду в суді першої інстанції або якщо вони стали відомі після ухвалення судового рішення, що оскаржується.
Суд апеляційної інстанції не має права розглядати обвинувачення, що не було висунуте в суді першої інстанції

Схема 4.21

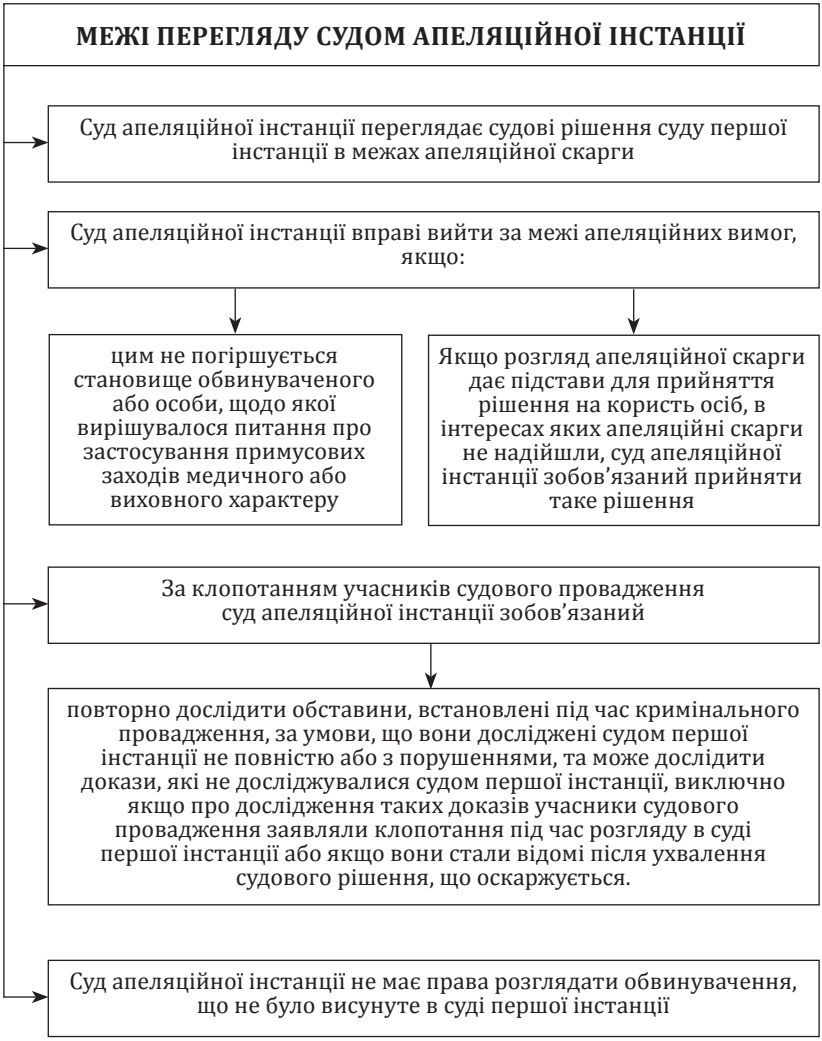

МЕЖІ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОМ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ
Суд апеляційної інстанції переглядає судові рішення суду першої інстанції в межах апеляційної скарги
Суд апеляційної інстанції вправі вийти за межі апеляційних вимог, якщо:
цим не погіршується становище обвинуваченого або особи, щодо якої вирішувалося питання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру
Якщо розгляд апеляційної скарги дає підстави для прийняття рішення на користь осіб, в інтересах яких апеляційні скарги не надійшли, суд апеляційної інстанції зобов'язаний прийняти таке рішення
За клопотанням учасників судового провадження суд апеляційної інстанції зобов'язаний
повторно дослідити обставини, встановлені під час кримінального провадження, за умови, що вони досліджені судом першої інстанції не повністю або з порушеннями, та може дослідити докази, які не досліджувалися судом першої інстанції, виключно якщо про дослідження таких доказів учасники судового провадження заявляли клопотання під час розгляду в суді першої інстанції або якщо вони стали відомі після ухвалення судового рішення, що оскаржується.
Суд апеляційної інстанції не має права розглядати обвинувачення, що не було висунуте в суді першої інстанції

Схема 4.21

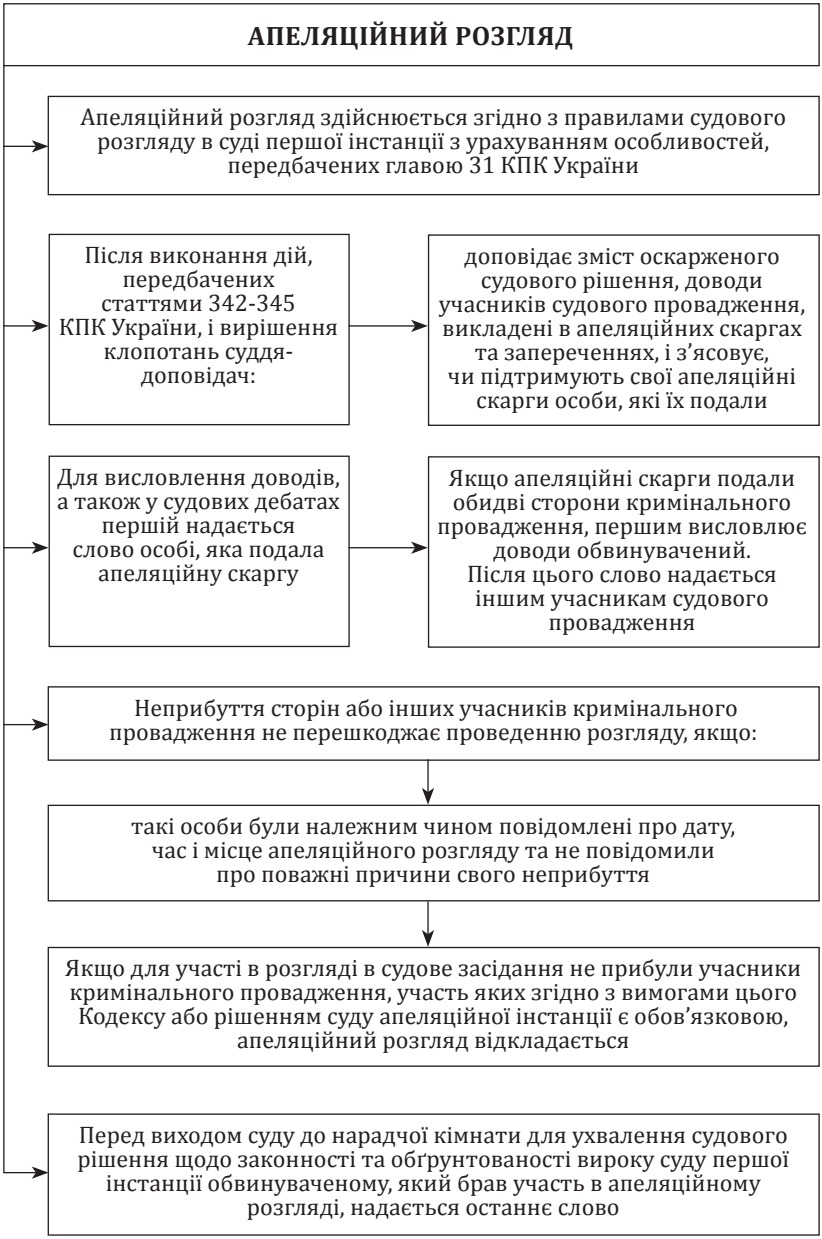

АПЕЛЯЦІЙНИЙ РОЗГЛЯД
Апеляційний розгляд здійснюється згідно з правилами судового розгляду в суді першої інстанції з урахуванням особливостей, передбачених главою 31 КПК України
Після виконання дій, передбачених статтями 342-345 КПК України, і вирішення клопотань суддя-доповідач:
доповідає зміст оскарженого судового рішення, доводи учасників судового провадження, викладені в апеляційних скаргах та запереченнях, і з'ясовує, чи підтримують свої апеляційні скарги особи, які їх подали
Для висловлення доводів, а також у судових дебатах першій надається слово особі, яка подала апеляційну скаргу
Якщо апеляційні скарги подали обидві сторони кримінального провадження, першим висловлює доводи обвинувачений. Після цього слово надається іншим учасникам судового провадження
Неприбуття сторін або інших учасників кримінального провадження не перешкоджає проведенню розгляду, якщо:
такі особи були належним чином повідомлені про дату, час і місце апеляційного розгляду та не повідомили про поважні причини свого неприбуття
Якщо для участі в розгляді в судове засідання не прибули учасники кримінального провадження, участь яких згідно з вимогами цього Кодексу або рішенням суду апеляційної інстанції є обов'язковою, апеляційний розгляд відкладається
Перед виходом суду до нарадчої кімнати для ухвалення судового рішення щодо законності та обґрунтованості вироку суду першої інстанції обвинуваченому, який брав участь в апеляційному розгляді, надається останнє слово

Схема 4.22

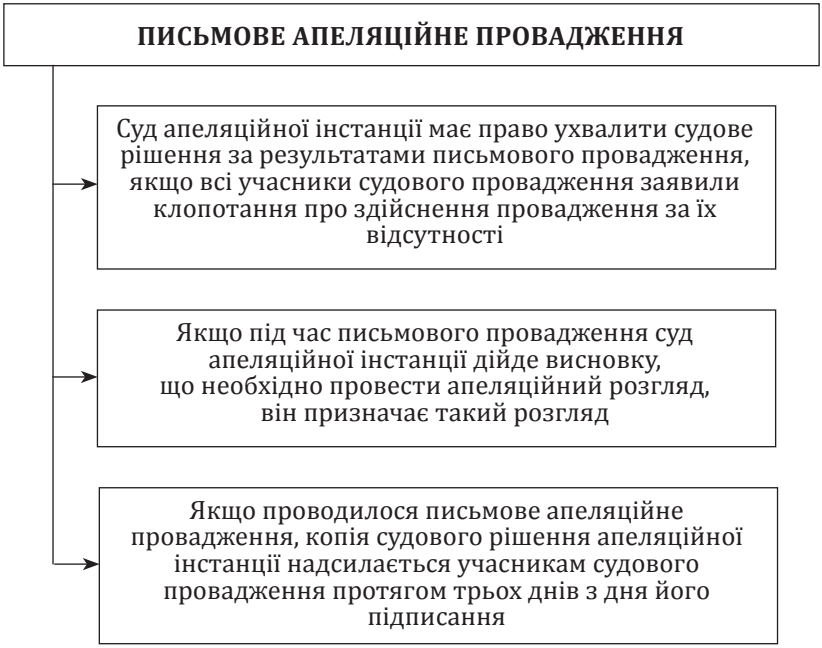

ПИСЬМОВЕ АПЕЛЯЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ
Суд апеляційної інстанції має право ухвалити судове рішення за результатами письмового провадження, якщо всі учасники судового провадження заявили клопотання про здійснення провадження за їх відсутності
Якщо під час письмового провадження суд апеляційної інстанції дійде висновку, що необхідно провести апеляційний розгляд, він призначає такий розгляд
Якщо проводилося письмове апеляційне провадження, копія судового рішення апеляційної інстанції надсилається учасникам судового провадження протягом трьох днів з дня його підписання

Схема 4.23

ЗА НАСЛІДКАМИ АПЕЛЯЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ ЗА СКАРГОЮ НА ВИРОК АБО УХВАЛУ СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ СУД АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ МАЄ ПРАВО
залишити вирок або ухвалу без змін
змінити вирок або ухвалу
скасувати вирок повністю чи частково та ухвалити новий вирок
скасувати ухвалу повністю чи частково та ухвалити нову ухвалу
скасувати вирок або ухвалу і закрити кримінальне провадження
скасувати вирок або ухвалу і призначити новий розгляд у суді першої інстанції

Схема 4.24

ЗА НАСЛІДКАМИ АПЕЛЯЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ ЗА СКАРГОЮ НА ВИРОК СУДУ НА ПІДСТАВІ УГОДИ СУД АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ МАЄ ПРАВО СКАСУВАТИ ВИРОК І НАПРАВИТИ КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

- до суду першої інстанції для проведення судового провадження у загальному порядку, якщо угода була укладена під час судового провадження
- до органу досудового розслідування для здійснення досудового розслідування в загальному порядку, якщо угода була укладена під час досудового розслідування

Схема 4.25

ЗА НАСЛІДКАМИ АПЕЛЯЦІЙНОГО РОЗГЛЯДУ ЗА СКАРГОЮ НА УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ ЧИ УХВАЛИ СУДУ ПРО ОБРАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ, ПРО ЗМІНУ ІНШОГО ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ НА ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД У ВИДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ, А ТАКОЖ ПРО ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКУ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ, ПОСТАНОВЛЕНІ ПІД ЧАС СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ ДО УХВАЛЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ ПО СУТІ, СУД АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ МАЄ ПРАВО

- залишити ухвалу без змін
- скасувати ухвалу і постановити нову ухвалу

Постановляючи ухвалу за наслідками апеляційного розгляду за скаргою на ухвалу суду про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою, а також про продовження строку тримання під вартою, постановлену під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті, апеляційний суд вирішує питання щодо запобіжного заходу в порядку, передбаченому главою 18 розділу ІІ КПК України.

Схема 4.26

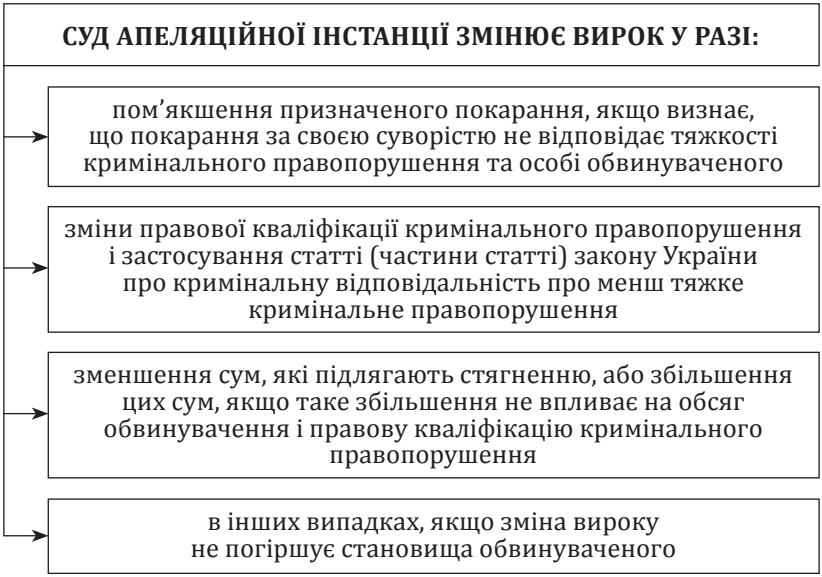

Схема 4.27

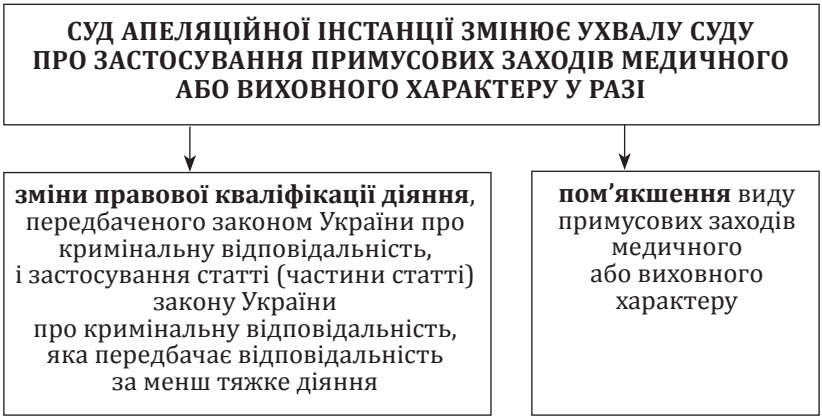

Схема 4.28

ПІДСТАВОЮ ДЛЯ СКАСУВАННЯ АБО ЗМІНИ СУДОВОГО РІШЕННЯ ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВИ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ Є

- неповнота судового розгляду
- невідповідність висновків суду, викладених у судовому рішенні, фактичним обставинам кримінального провадження
- істотне порушення вимог кримінального процесуального закону
- неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність
- також може бути невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого

Суд апеляційної інстанції **не вправі** скасувати виправдувальний вирок лише з мотивів істотного порушення прав обвинуваченого, а також ухвалу про незастосування примусових заходів медичного або виховного характеру лише з мотивів істотного порушення прав особи, щодо якої вирішувалося питання про застосування таких заходів.

Схема 4.29

НЕПОВНОТА СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Неповним вважається такий судовий розгляд, під час якого залишилися недослідженими обставини, з'ясування яких може мати істотне значення для ухвалення законного, обґрунтованого та справедливого судового рішення, зокрема у разі, якщо:

- судом були відхилені клопотання учасників судового провадження про допит певних осіб, дослідження доказів або вчинення інших процесуальних дій для підтвердження чи спростування обставин, з'ясування яких може мати істотне значення для ухвалення законного, обґрунтованого та справедливого судового рішення
- необхідність дослідження тієї чи іншої підстави випливає з нових даних, встановлених при розгляді справи в суді апеляційної інстанції

Схема 4.30

СУДОВЕ РІШЕННЯ ВВАЖАЄТЬСЯ ТАКИМ, ЩО НЕ ВІДПОВІДАЄ ФАКТИЧНИМ ОБСТАВИНАМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ, ЯКЩО:

- висновки суду не підтверджуються доказами, дослідженими під час судового розгляду
- суд не взяв до уваги докази, які могли істотно вплинути на його висновки
- за наявності суперечливих доказів, які мають істотне значення для висновків суду, у судовому рішенні не зазначено, чому суд взяв до уваги одні докази і відкинув інші
- висновки суду, викладені в судовому рішенні, містять істотні суперечності

Вирок та ухвала підлягають скасуванню чи зміні із зазначених підстав лише тоді, коли невідповідність висновків суду фактичним обставинам кримінального провадження вплинула чи могла вплинути на вирішення питання про винуватість або невинуватість обвинуваченого, на правильність застосування закону України про кримінальну відповідальність, на визначення міри покарання або застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру.

Схема 4.31

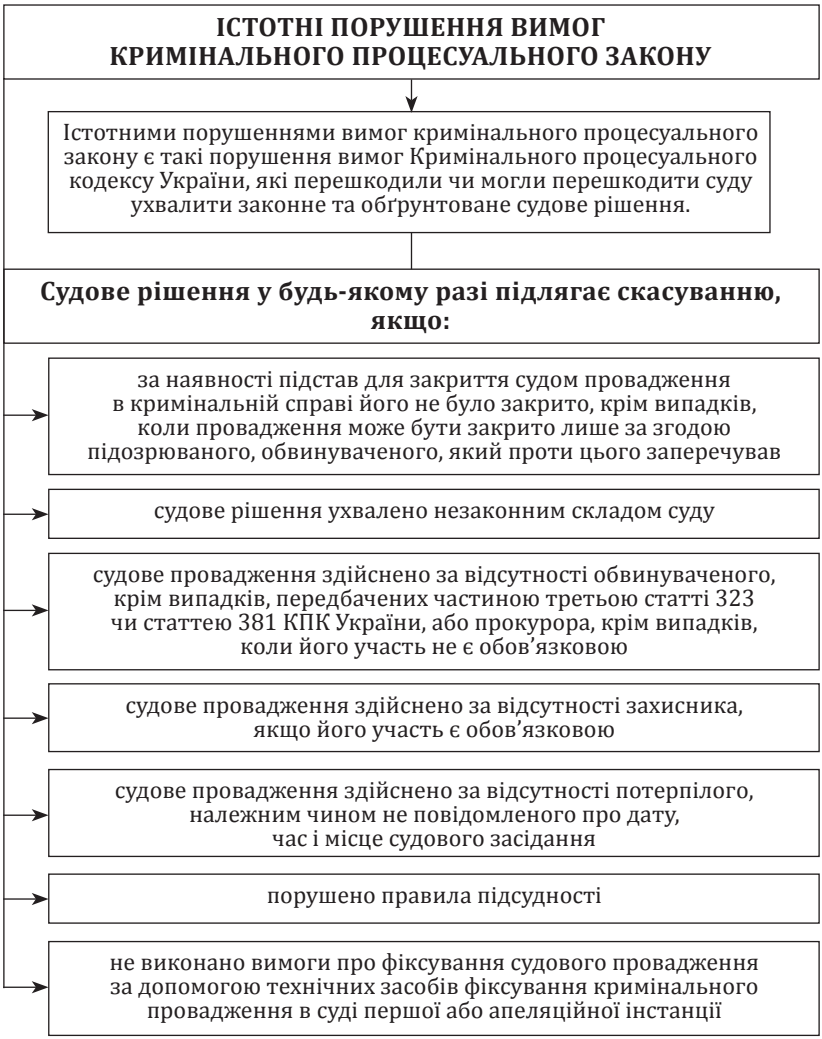

ІСТОТНІ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНУ
Істотними порушеннями вимог кримінального процесуального закону є такі порушення вимог Кримінального процесуального кодексу України, які перешкодили чи могли перешкодити суду ухвалити законне та обґрунтоване судове рішення.
Судове рішення у будь-якому разі підлягає скасуванню, якщо:
за наявності підстав для закриття судом провадження в кримінальній справі його не було закрито, крім випадків, коли провадження може бути закрито лише за згодою підозрюваного, обвинуваченого, який проти цього заперечував
судове рішення ухвалено незаконним складом суду
судове провадження здійснено за відсутності обвинуваченого, крім випадків, передбачених частиною третьою статті 323 чи статтею 381 КПК України, або прокурора, крім випадків, коли його участь не є обов'язковою
судове провадження здійснено за відсутності захисника, якщо його участь є обов'язковою
судове провадження здійснено за відсутності потерпілого, належним чином не повідомленого про дату, час і місце судового засідання
порушено правила підсудності
не виконано вимоги про фіксування судового провадження за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження в суді першої або апеляційної інстанції

Схема 4.32

Схема 4.33

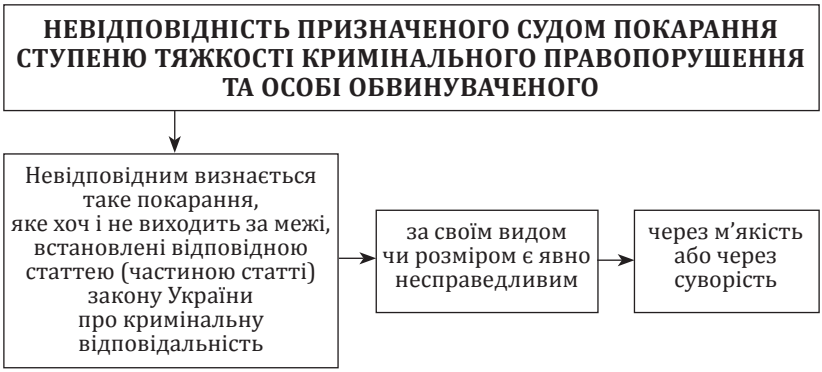

Схема 4.34

ПІДСТАВИ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ НОВОГО РОЗГЛЯДУ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

- якщо встановлено порушення, передбачені пунктами 2, 3, 4, 5, 6, 7 частини другої статті 412 КПК України
- в ухваленні судового рішення брав участь суддя, якому було заявлено відвід на підставі обставин, які очевидно викликали сумнів у неупередженості судді, і заяву про його відвід визнано судом апеляційної інстанції обґрунтованою
- судове рішення ухвалено чи підписано не тим складом суду, який здійснював судовий розгляд

Призначаючи новий розгляд у суді першої інстанції, суд апеляційної інстанції не має права вирішувати наперед питання про доведеність чи недоведеність обвинувачення, достовірність або недостовірність доказів, переваги одних доказів над іншими, застосування судом першої інстанції того чи іншого закону України про кримінальну відповідальність та покарання.
Висновки і мотиви, з яких скасовані судові рішення, є обов'язковими.

Схема 4.35

ОСОБЛИВОСТІ НОВОГО РОЗГЛЯДУ СУДОМ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

Після скасування судом апеляційної інстанції вироку або ухвали про закриття кримінального провадження чи про застосування, відмову у застосуванні примусових заходів медичного або виховного характеру суд першої інстанції здійснює судове провадження згідно з вимогами розділу IV КПК України в іншому складі суду.

При новому розгляді в суді першої інстанції допускається застосування закону про більш тяжке кримінальне правопорушення та посилення покарання тільки за умови, якщо вирок було скасовано за апеляційною скаргою прокурора або потерпілого чи його представника у зв'язку з необхідністю застосування закону про більш тяжке кримінальне правопорушення або посилення покарання.

При новому розгляді в суді першої інстанції питання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру правова кваліфікація діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, як більш тяжкого допускається за умови, якщо на цій підставі було подано апеляційну скаргу прокурором чи потерпілим або його представником.

Схема 4.36

ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ СУДОМ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Суд апеляційної інстанції, встановивши обставини, передбачені статтею 284 КПК України, скасовує обвинувальний вирок чи ухвалу і закриває кримінальне провадження.

Схема 4.37

Схема 4.38

Схема 4.39

ВСТУПНА ЧАСТИНА УХВАЛИ СУДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ МАЄ СКЛАДАТИСЯ З:
дати і місця її постановлення
найменування суду апеляційної інстанції, прізвищ та ініціалів суддів і секретаря судового засідання
найменування (номера) кримінального провадження
прізвища, ім'я і по батькові підозрюваного, обвинуваченого, року, місяця і дня його народження, місця народження і місця проживання
закону України про кримінальну відповідальність, що передбачає кримінальне правопорушення, у вчиненні якого підозрюється, обвинувачується особа
імен (найменувань) учасників судового провадження

Схема 4.40

МОТИВУВАЛЬНА ЧАСТИНА
УХВАЛИ СУДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ
МАЄ СКЛАДАТИСЯ З:
короткого змісту вимог апеляційної скарги і судового рішення суду першої інстанції
узагальнених доводів особи, яка подала апеляційну скаргу
узагальненого викладу позиції інших учасників судового провадження
встановлених судом першої інстанції обставин
встановлених судом апеляційної інстанції обставин з посиланням на докази, а також мотивів визнання окремих доказів недопустимими чи неналежними
мотивів, з яких суд апеляційної інстанції виходив при постановленні ухвали, і положення закону, яким він керувався

Схема 4.41

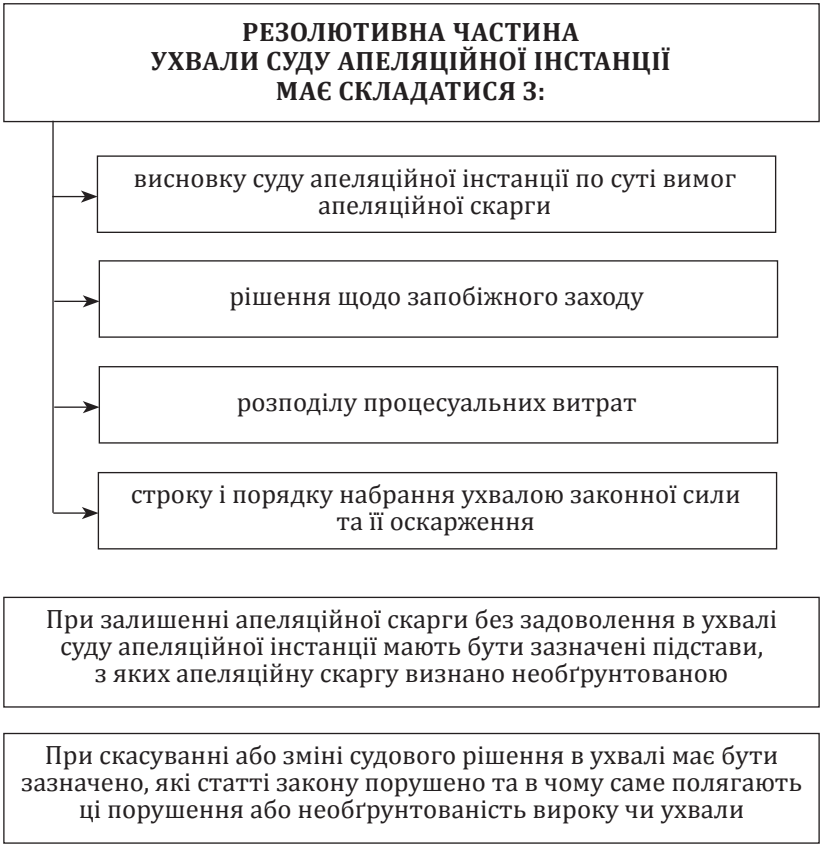

РЕЗОЛЮТИВНА ЧАСТИНА
УХВАЛИ СУДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ
МАЄ СКЛАДАТИСЯ З:
висновку суду апеляційної інстанції по суті вимог апеляційної скарги
рішення щодо запобіжного заходу
розподілу процесуальних витрат
строку і порядку набрання ухвалою законної сили та її оскарження
При залишенні апеляційної скарги без задоволення в ухвалі суду апеляційної інстанції мають бути зазначені підстави, з яких апеляційну скаргу визнано необґрунтованою
При скасуванні або зміні судового рішення в ухвалі має бути зазначено, які статті закону порушено та в чому саме полягають ці порушення або необґрунтованість вироку чи ухвали

Схема 4.42

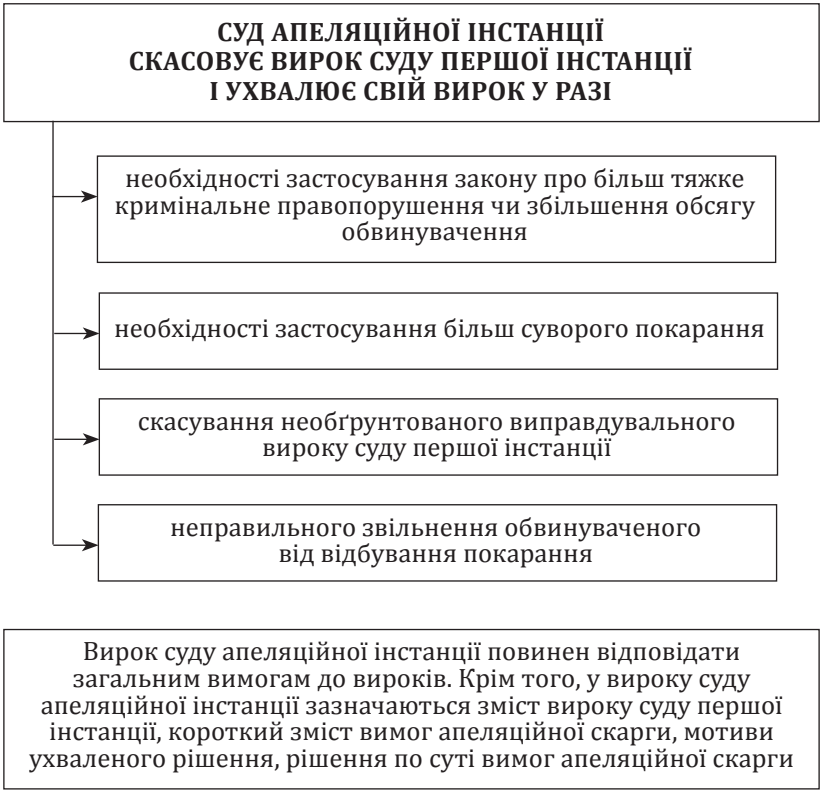

СУД АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ
СКАСОВУЄ ВИРОК СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ
І УХВАЛЮЄ СВІЙ ВИРОК У РАЗІ
необхідності застосування закону про більш тяжке кримінальне правопорушення чи збільшення обсягу обвинувачення
необхідності застосування більш суворого покарання
скасування необґрунтованого виправдувального вироку суду першої інстанції
неправильного звільнення обвинуваченого від відбування покарання
Вирок суду апеляційної інстанції повинен відповідати загальним вимогам до вироків. Крім того, у вироку суду апеляційної інстанції зазначаються зміст вироку суду першої інстанції, короткий зміст вимог апеляційної скарги, мотиви ухваленого рішення, рішення по суті вимог апеляційної скарги

Схема 4.43

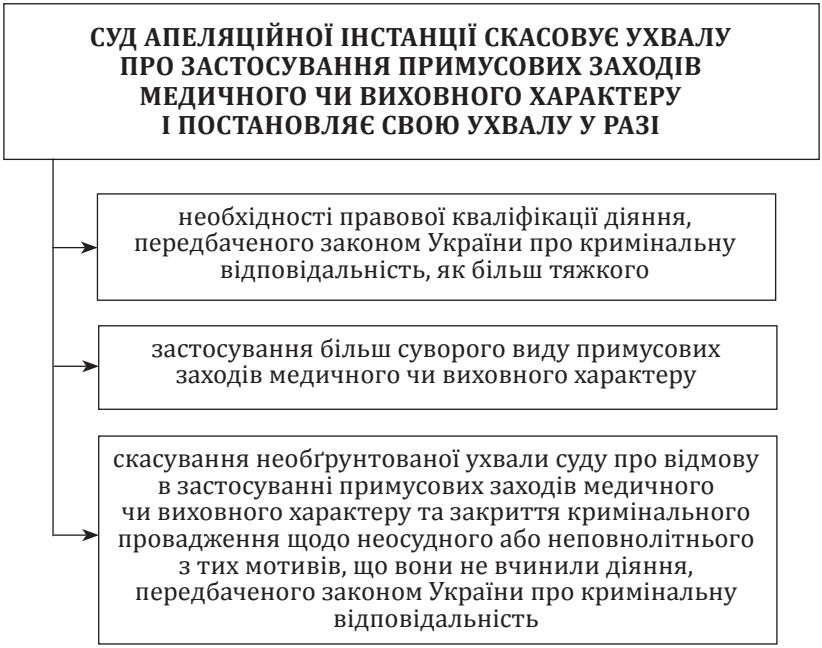

СУД АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ СКАСОВУЄ УХВАЛУ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ МЕДИЧНОГО ЧИ ВИХОВНОГО ХАРАКТЕРУ І ПОСТАНОВЛЯЄ СВОЮ УХВАЛУ У РАЗІ
необхідності правової кваліфікації діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, як більш тяжкого
застосування більш суворого виду примусових заходів медичного чи виховного характеру
скасування необґрунтованої ухвали суду про відмову в застосуванні примусових заходів медичного чи виховного характеру та закриття кримінального провадження щодо неосудного або неповнолітнього з тих мотивів, що вони не вчинили діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність

Схема 4.44

ОБВИНУВАЛЬНИЙ ВИРОК, УХВАЛЕНИЙ СУДОМ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ, МОЖЕ БУТИ СКАСОВАНО У ЗВ'ЯЗКУ З НЕОБХІДНІСТЮ

- застосувати закон про більш тяжке кримінальне правопорушення чи суворіше покарання
- скасувати неправильне звільнення обвинуваченого від відбування покарання
- збільшити суми, які підлягають стягненню
- в інших випадках, коли це погіршує становище обвинуваченого, лише у разі, якщо з цих підстав апеляційну скаргу подали прокурор, потерпілий чи його представник

Схема 4.45

ВИПРАВДУВАЛЬНИЙ ВИРОК, УХВАЛЕНИЙ СУДОМ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ, МОЖЕ БУТИ СКАСОВАНИЙ ЛИШЕ У РАЗІ

- якщо апеляційну скаргу подав прокурор
- якщо апеляційну скаргу подав потерпілий чи його представник
- якщо апеляційну скаргу подав обвинувачений
- якщо апеляційну скаргу подав захисник обвинуваченого з мотивів і підстав виправдання

Схема 4.46

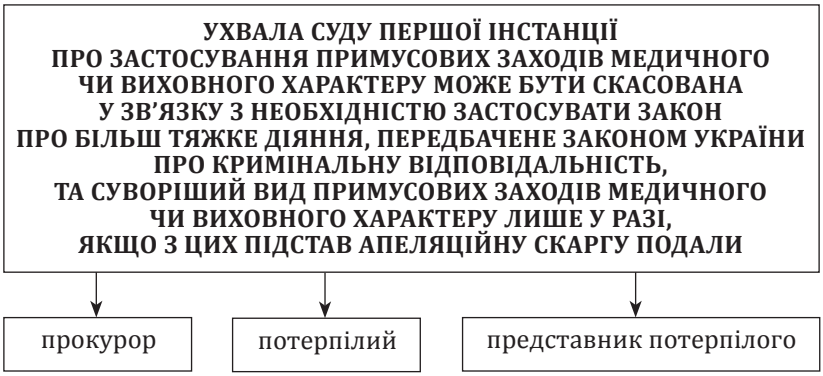

Схема 4.47

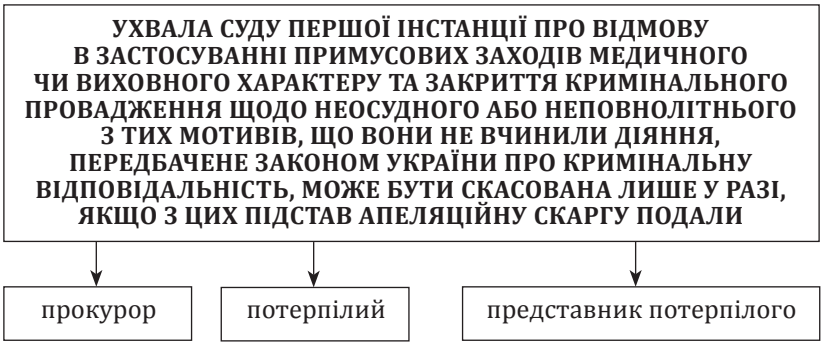

Схема 4.48

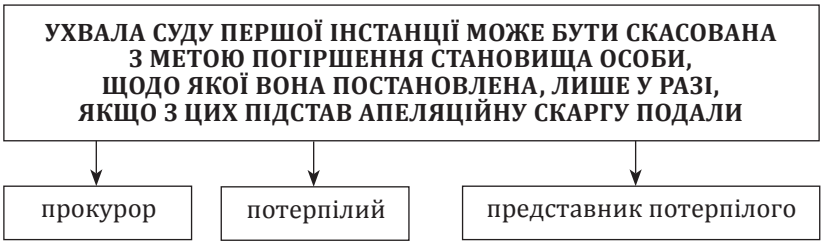

Схема 4.49

ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ УХВАЛ СЛІДЧОГО СУДДІ
Отримавши апеляційну скаргу на ухвалу слідчого судді, суддя-доповідач невідкладно витребовує з суду першої інстанції відповідні матеріали
не пізніш як за день повідомляє особу, яка її подала, прокурора та інших заінтересованих осіб про час, дату і місце апеляційного розгляду
Апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді розглядається не пізніше як через три дні після її надходження до суду апеляційної інстанції.

Схема 4.50

ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ УХВАЛ СУДУ ПРО ОБРАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ, ПРО ЗМІНУ ІНШОГО ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ НА ЗАПОБІЖНИЙ ЗАХІД У ВИДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ, А ТАКОЖ ПРО ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКУ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ, ПОСТАНОВЛЕНИХ ПІД ЧАС СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ ДО УХВАЛЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ ПО СУТІ

Апеляційна скарга передається судді-доповідачу не пізніше наступного дня від дня її надходження

Суддя-доповідач у разі необхідності витребовує зі суду першої інстанції:

- ухвалу про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою або про продовження строку тримання під вартою
- клопотання про обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою, про зміну іншого запобіжного заходу на запобіжний захід у виді тримання під вартою або про продовження строку тримання під вартою, подане під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті

Апеляційні скарги розглядаються не пізніш як через три дні після їх надходження до суду апеляційної інстанції.

Розгляд апеляційної скарги здійснюється без участі сторін кримінального провадження, крім випадків, якщо прокурор, обвинувачений, його захисник, законний представник заявив клопотання про розгляд апеляційної скарги за участю сторін.

Ухвала апеляційного суду за результатами розгляду апеляційної скарги набирає законної сили після її проголошення та не може бути оскаржена у касаційному порядку.

Копія ухвали апеляційного суду за результатами розгляду апеляційної скарги надсилається учасникам судового провадження та уповноваженій службовій особі місця тримання під вартою не пізніше наступного дня після її проголошення.

Схема 4.51

Схема 4.52

Контрольні запитання

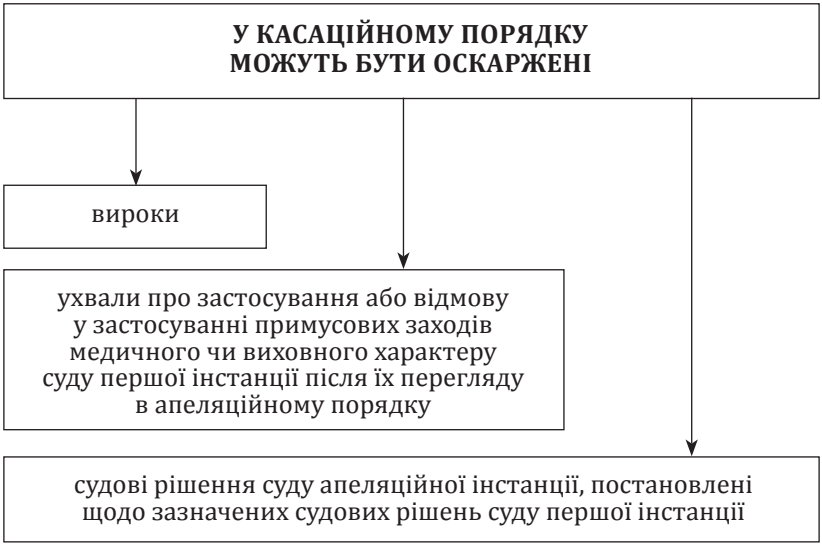
1. Який порядок і строки апеляційного оскарження?
2. Що включає підготовка до апеляційного розгляду?
3. Яка форма апеляційної скарги та її зміст?
4. Який порядок подачі до суду апеляційної скарги?
5. Який порядок апеляційного розгляду?
6. Що таке заперечення на апеляційну скаргу?
7. Який порядок письмового апеляційного провадження?
8. Які підстави зміни вироку або ухвали суду судом апеляційної інстанції?
9. Які підстави направлення справи на новий судовий розгляд у першій інстанції?
10. Який порядок закриття кримінального провадження судом апеляційної інстанції?
11. Які є види судових рішень суду апеляційної інстанції?

Тема 5

ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Зміст освітнього матеріалу

Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Право на касаційне оскарження. Порядок і строки касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги. Відкриття касаційного провадження. Залишення касаційної скарги без руху або її повернення. Підготовка касаційного розгляду. Заперечення на касаційну скаргу. Відмова від касаційної скарги, зміна і доповнення касаційної скарги під час касаційного провадження. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Касаційний розгляд. Підстави для передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної або Великої Палати Верховного Суду. Порядок передачі кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду. Письмове касаційне провадження. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги. Недопустимість погіршення правового становища виправданого та засудженого. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції. Новий розгляд справи після скасування судового рішення судом касаційної інстанції. Закриття кримінального провадження судом касаційної інстанції. Судові рішення суду касаційної інстанції. Постанова суду касаційної інстанції. Повернення матеріалів кримінального провадження.

Ухвали суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, а також ухвали суду апеляційної інстанції можуть бути оскаржені в касаційному порядку, якщо вони перешкоджають подальшому кримінальному провадженню, крім випадків, передбачених КПК України. Заперечення проти інших ухвал можуть бути включені до касаційної скарги на судове рішення, ухвалене за наслідками апеляційного провадження.

Схема 5.1

ВИРОК СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ НА ПІДСТАВІ УГОДИ ПІСЛЯ ЙОГО ПЕРЕГЛЯДУ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ, А ТАКОЖ СУДОВЕ РІШЕННЯ СУДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ АПЕЛЯЦІЙНОЇ СКАРГИ НА ТАКИЙ ВИРОК МОЖУТЬ БУТИ ОСКАРЖЕНІ В КАСАЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ
засудженим, його захисником, законним представником
потерпілим, його представником, законним представником
прокурором
Підстави
призначення судом покарання суворішого, ніж узгоджене сторонами угоди; ухвалення вироку без згоди засудженого на призначення покарання; невиконання судом вимог, встановлених частинами четвертою–сьомою статті 474 КПК України, у тому числі нероз'яснення засудженому наслідків укладення угоди
призначення судом покарання менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди; ухвалення вироку без згоди потерпілого на призначення покарання; невиконання судом вимог, встановлених частинами шостою чи сьомою статті 474 КПК України; нероз'яснення потерпілому наслідків укладення угоди
призначення судом покарання менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди; затвердження судом угоди у провадженні, в якому згідно з частиною четвертою статті 469 КПК України угода не може бути укладена
Ухвала слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвала суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу оскарженню в касаційному порядку не підлягають.

Схема 5.2

ПРАВО НА КАСАЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ МАЮТЬ

- засуджений, його законний представник чи захисник – у частині, що стосується інтересів засудженого
- виправданий, його законний представник чи захисник – у частині мотивів і підстав виправдання
- підозрюваний, обвинувачений, його законний представник чи захисник
- законний представник, захисник неповнолітнього чи сам неповнолітній, щодо якого вирішувалося питання про застосування примусових заходів виховного характеручастині, що стосується інтересів неповнолітнього
- цивільний позивач, його представник або законний представник – у частині, що стосується вирішення цивільного позову
- законний представник чи захисник особи, щодо якої вирішувалося питання про застосування примусових заходів медичного характеру
- прокурор
- потерпілий або його законний представник чи представник – у частині, що стосується інтересів потерпілого, але в межах вимог, заявлених ними в суді першої інстанції
- цивільний відповідач або його представник – у частині, що стосується вирішення цивільного позову
- представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, – у частині, що стосується інтересів юридичної особи

Особам, які мають право подати касаційну скаргу, надається можливість ознайомитися в суді з матеріалами кримінального провадження для вирішення питання про подання касаційної скарги.

Схема 5.3

ПОРЯДОК І СТРОКИ КАСАЦІЙНОГО ОСКАРЖЕННЯ
Подається безпосередньо до суду касаційної інстанції
Касаційна скарга на судові рішення може бути подана
Протягом строку, встановленого на касаційне оскарження, матеріали кримінального провадження ніким не можуть бути витребувані з суду, який виконує судове рішення, окрім суду касаційної інстанції
протягом трьох місяців з дня проголошення судового рішення судом апеляційної інстанції
засудженим, який тримається під вартою, – в той самий строк (протягом трьох місяців) з дня вручення йому копії судового рішення

Схема 5.4

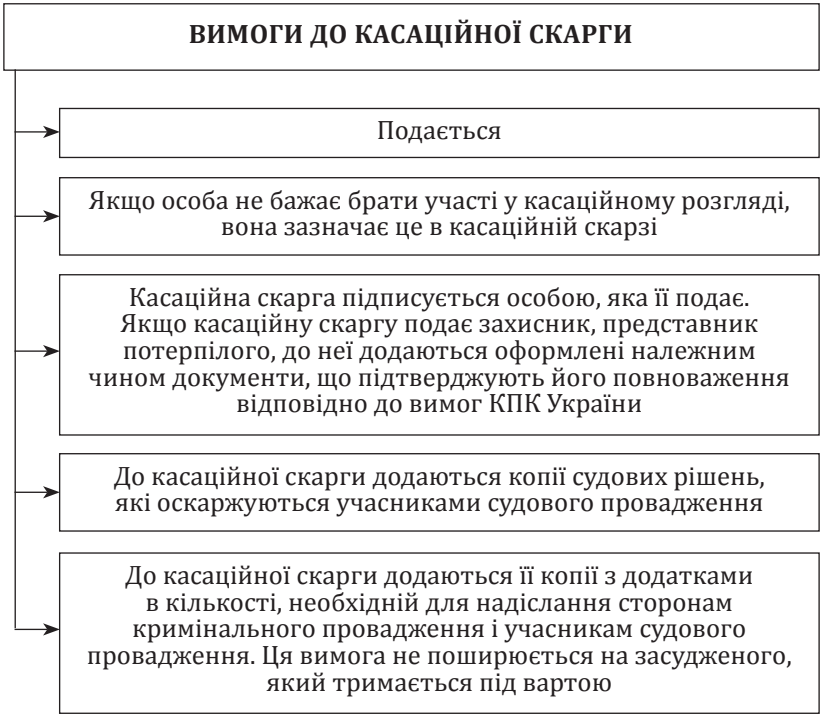

ВИМОГИ ДО КАСАЦІЙНОЇ СКАРГИ
Подається
Якщо особа не бажає брати участі у касаційному розгляді, вона зазначає це в касаційній скарзі
Касаційна скарга підписується особою, яка її подає. Якщо касаційну скаргу подає захисник, представник потерпілого, до неї додаються оформлені належним чином документи, що підтверджують його повноваження відповідно до вимог КПК України
До касаційної скарги додаються копії судових рішень, які оскаржуються учасниками судового провадження
До касаційної скарги додаються її копії з додатками в кількості, необхідній для надіслання сторонам кримінального провадження і учасникам судового провадження. Ця вимога не поширюється на засудженого, який тримається під вартою

Схема 5.5

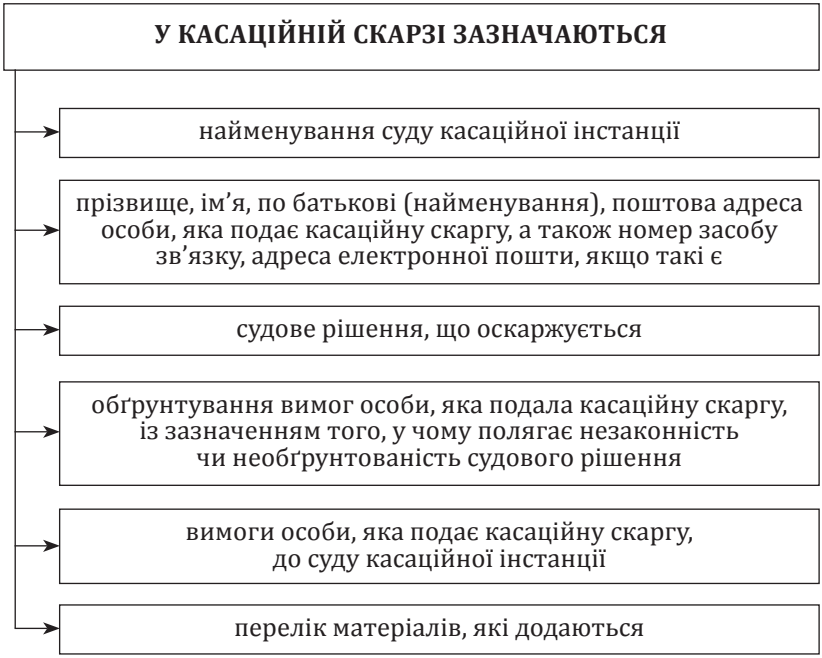

У КАСАЦІЙНІЙ СКАРЗІ ЗАЗНАЧАЮТЬСЯ
найменування суду касаційної інстанції
прізвище, ім'я, по батькові (найменування), поштова адреса особи, яка подає касаційну скаргу, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо такі є
судове рішення, що оскаржується
обґрунтування вимог особи, яка подала касаційну скаргу, із зазначенням того, у чому полягає незаконність чи необґрунтованість судового рішення
вимоги особи, яка подає касаційну скаргу, до суду касаційної інстанції
перелік матеріалів, які додаються

Схема 5.6

ВІДКРИТТЯ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
Суд касаційної інстанції відкриває касаційне провадження протягом п'яти днів з дня надходження касаційної скарги
якщо немає підстав:
– для залишення касаційної скарги без руху
– повернення касаційної скарги
– відмови у відкритті касаційного провадження
Питання про відкриття касаційного провадження суд касаційної інстанції вирішує без виклику сторін кримінального провадження.

Схема 5.7

СУД КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ ПОСТАНОВЛЯЄ УХВАЛУ ПРО ВІДМОВУ У ВІДКРИТТІ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ, ЯКЩО:

- касаційна скарга подана на судове рішення, яке не підлягає оскарженню в касаційному порядку;
- з касаційної скарги, наданих до неї судових рішень та інших документів вбачається, що підстав для задоволення скарги немає.

Суд касаційної інстанції вправі відмовити у відкритті касаційного провадження з підстави, передбаченої пунктом 1 частини другої статті 428 КПК України, без перевірки відповідності касаційної скарги вимогам статті 427 КПК України.

Суд касаційної інстанції не вправі відмовити у відкритті касаційного провадження з підстави, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо оскаржується судове рішення, яким згідно з положеннями статті 437 КПК України судом апеляційної інстанції було погіршено становище підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, виправданого.

Про відкриття або про відмову у відкритті касаційного провадження суд касаційної інстанції **постановляє ухвалу**.

Копія ухвали про відкриття касаційного провадження або про відмову у відкритті касаційного провадження разом з касаційною скаргою та усіма доданими до неї матеріалами невідкладно надсилається особі, яка подала касаційну скаргу.

Схема 5.8

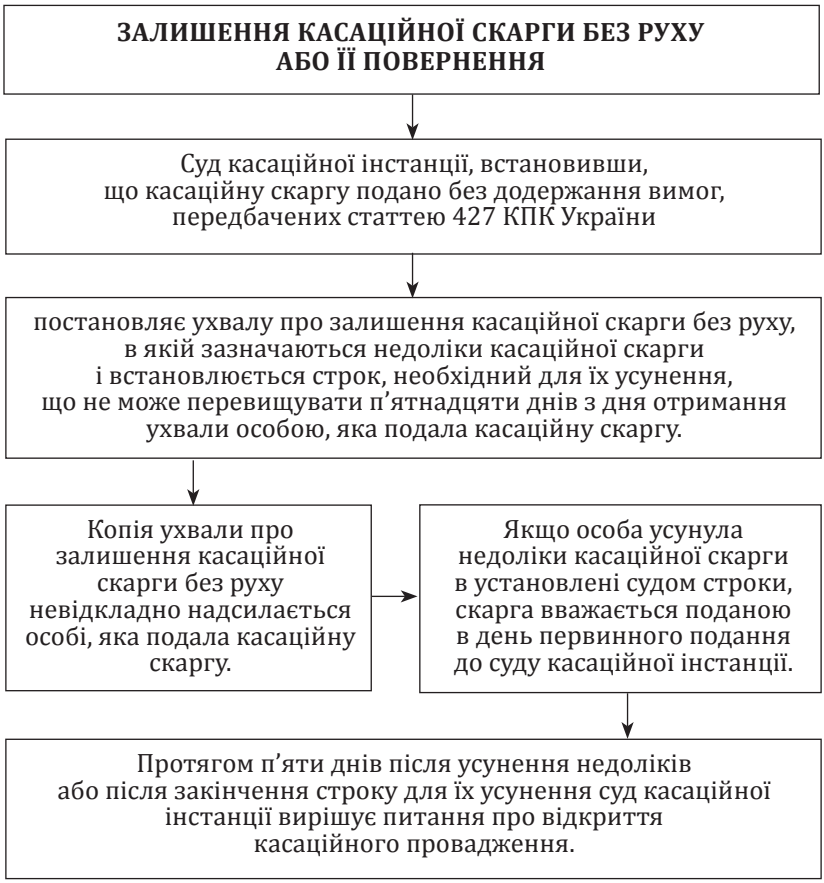

ЗАЛИШЕННЯ КАСАЦІЙНОЇ СКАРГИ БЕЗ РУХУ
АБО ЇЇ ПОВЕРНЕННЯ
Суд касаційної інстанції, встановивши,
що касаційну скаргу подано без додержання вимог,
передбачених статтею 427 КПК України
постановляє ухвалу про залишення касаційної скарги без руху,
в якій зазначаються недоліки касаційної скарги
і встановлюється строк, необхідний для їх усунення,
що не може перевищувати п'ятнадцяти днів з дня отримання
ухвали особою, яка подала касаційну скаргу.
Копія ухвали про
залишення касаційної
скарги без руху
невідкладно надсилається
особі, яка подала касаційну
скаргу.
Якщо особа усунула
недоліки касаційної скарги
в установлені судом строки,
скарга вважається поданою
в день первинного подання
до суду касаційної інстанції.
Протягом п'яти днів після усунення недоліків
або після закінчення строку для їх усунення суд касаційної
інстанції вирішує питання про відкриття
касаційного провадження.

Схема 5.9

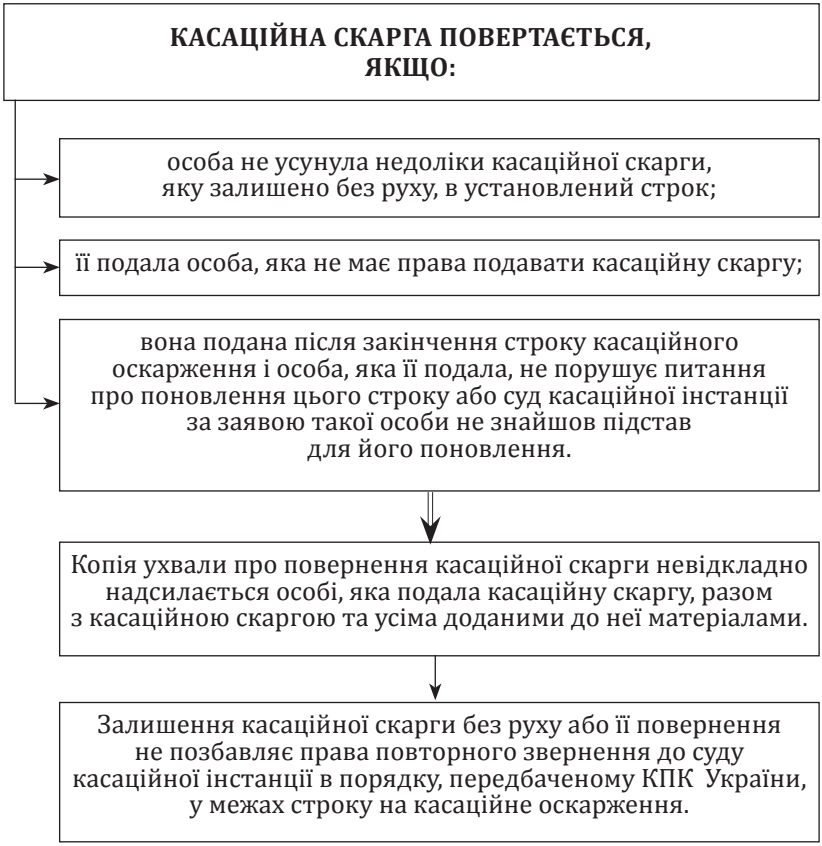

КАСАЦІЙНА СКАРГА ПОВЕРТАЄТЬСЯ,
ЯКЩО:
особа не усунула недоліки касаційної скарги,
яку залишено без руху, в установлений строк;
її подала особа, яка не має права подавати касаційну скаргу;
вона подана після закінчення строку касаційного
оскарження і особа, яка її подала, не порушує питання
про поновлення цього строку або суд касаційної інстанції
за заявою такої особи не знайшов підстав
для його поновлення.
Копія ухвали про повернення касаційної скарги невідкладно
надсилається особі, яка подала касаційну скаргу, разом
з касаційною скаргою та усіма доданими до неї матеріалами.
Залишення касаційної скарги без руху або її повернення
не позбавляє права повторного звернення до суду
касаційної інстанції в порядку, передбаченому КПК України,
у межах строку на касаційне оскарження.

Схема 5.10

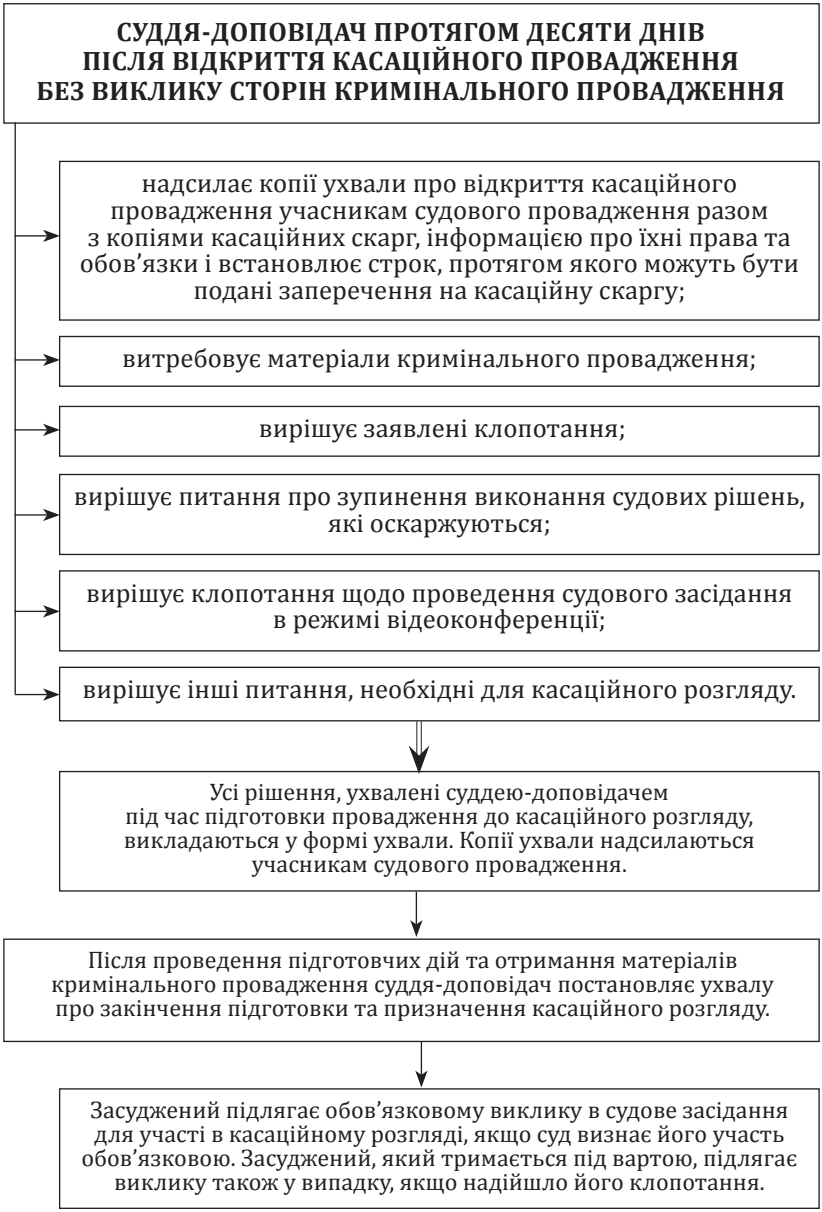

СУДДЯ-ДОПОВІДАЧ ПРОТЯГОМ ДЕСЯТИ ДНІВ ПІСЛЯ ВІДКРИТТЯ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ БЕЗ ВИКЛИКУ СТОРІН КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
надсилає копії ухвали про відкриття касаційного провадження учасникам судового провадження разом з копіями касаційних скарг, інформацією про їхні права та обов'язки і встановлює строк, протягом якого можуть бути подані заперечення на касаційну скаргу;
витребовує матеріали кримінального провадження;
вирішує заявлені клопотання;
вирішує питання про зупинення виконання судових рішень, які оскаржуються;
вирішує клопотання щодо проведення судового засідання в режимі відеоконференції;
вирішує інші питання, необхідні для касаційного розгляду.
Усі рішення, ухвалені суддею-доповідачем під час підготовки провадження до касаційного розгляду, викладаються у формі ухвали. Копії ухвали надсилаються учасникам судового провадження.
Після проведення підготовчих дій та отримання матеріалів кримінального провадження суддя-доповідач постановляє ухвалу про закінчення підготовки та призначення касаційного розгляду.
Засуджений підлягає обов'язковому виклику в судове засідання для участі в касаційному розгляді, якщо суд визнає його участь обов'язковою. Засуджений, який тримається під вартою, підлягає виклику також у випадку, якщо надійшло його клопотання.

Схема 5.11

ЗАПЕРЕЧЕННЯ НА КАСАЦІЙНУ СКАРГУ

Особи, зазначені у статті 425 КПК України, мають право подати до суду касаційної інстанції заперечення на касаційну скаргу в письмовій формі протягом встановленого судом касаційної інстанції строку.

Заперечення на касаційну скаргу має містити:

- найменування суду касаційної інстанції;
- прізвище, ім'я, по батькові (найменування), поштову адресу особи, яка подає заперечення на касаційну скаргу, а також номер засобу зв'язку, адресу електронної пошти, якщо такі є;
- вказівку на судове рішення, яке оскаржується;
- номер кримінального провадження в суді касаційної інстанції, якщо він повідомлений судом касаційної інстанції;
- обґрунтування заперечень щодо змісту і вимог касаційної скарги;
- у разі необхідності – клопотання особи, яка подає заперечення на касаційну скаргу;
- перелік матеріалів, які додаються.

У запереченні на касаційну скаргу зазначається, чи бажає особа взяти участь у касаційному розгляді.

Заперечення на касаційну скаргу підписується особою, яка його подає.

Відмова від касаційної скарги, зміна і доповнення касаційної скарги під час касаційного провадження здійснюється згідно з положеннями статті 403 КПК України.

Схема 5.12

Схема 5.13

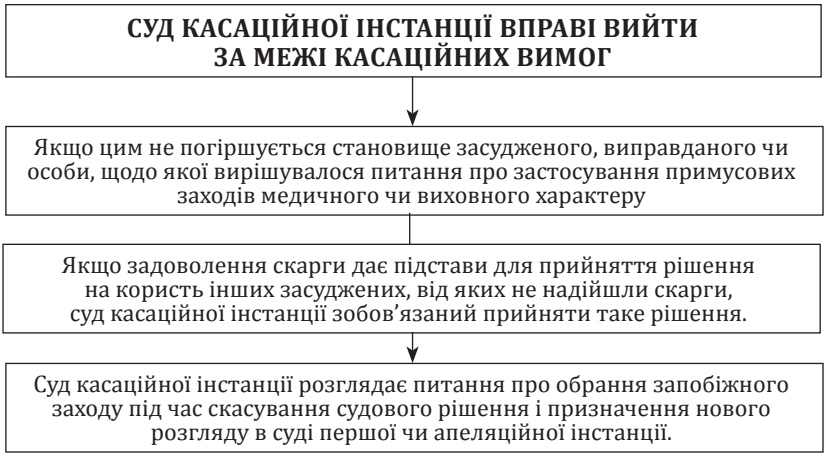

Схема 5.14

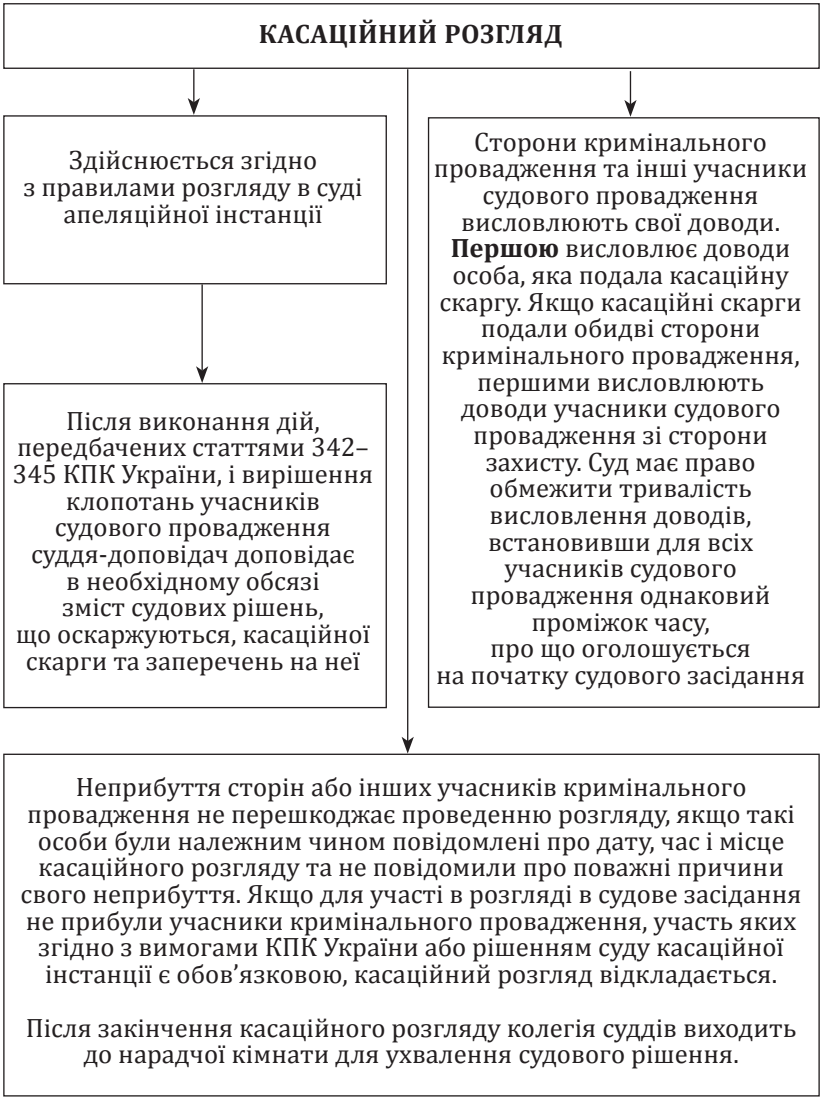

КАСАЦІЙНИЙ РОЗГЛЯД
Здійснюється згідно з правилами розгляду в суді апеляційної інстанції
Після виконання дій, передбачених статтями 342–345 КПК України, і вирішення клопотань учасників судового провадження суддя-доповідач доповідає в необхідному обсязі зміст судових рішень, що оскаржуються, касаційної скарги та заперечень на неї
Сторони кримінального провадження та інші учасники судового провадження висловлюють свої доводи. **Першою** висловлює доводи особа, яка подала касаційну скаргу. Якщо касаційні скарги подали обидві сторони кримінального провадження, першими висловлюють доводи учасники судового провадження зі сторони захисту. Суд має право обмежити тривалість висловлення доводів, встановивши для всіх учасників судового провадження однаковий проміжок часу, про що оголошується на початку судового засідання
Неприбуття сторін або інших учасників кримінального провадження не перешкоджає проведенню розгляду, якщо такі особи були належним чином повідомлені про дату, час і місце касаційного розгляду та не повідомили про поважні причини свого неприбуття. Якщо для участі в розгляді в судове засідання не прибули учасники кримінального провадження, участь яких згідно з вимогами КПК України або рішенням суду касаційної інстанції є обов'язковою, касаційний розгляд відкладається.
Після закінчення касаційного розгляду колегія суддів виходить до нарадчої кімнати для ухвалення судового рішення.

Схема 5.15

ПІДСТАВИ ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ НА РОЗГЛЯД ПАЛАТИ, ОБ'ЄДНАНОЇ АБО ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ

- Суд, який розглядає кримінальне провадження в касаційному порядку у складі колегії суддів, передає таке кримінальне провадження на розгляд палати, до якої входить така колегія, якщо ця колегія вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів з цієї палати або у складі такої палати
- Суд, який розглядає кримінальне провадження в касаційному порядку у складі колегії суддів або палати, передає таке кримінальне провадження на розгляд об'єднаної палати, якщо ця колегія або палата вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів з іншої палати або у складі іншої палати чи іншої об'єднаної палати
- Суд, який розглядає кримінальне провадження в касаційному порядку у складі колегії суддів, палати або об'єднаної палати, передає таке кримінальне провадження на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо така колегія (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів (палати, об'єднаної палати) іншого касаційного суду
- Суд, який розглядає кримінальне провадження в касаційному порядку у складі колегії суддів, палати або об'єднаної палати, передає таке кримінальне провадження на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо така колегія суддів (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Великої Палати
- Суд, який розглядає кримінальне провадження в касаційному порядку у складі колегії або палати, має право передати таке кримінальне провадження на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо дійде висновку, що справа містить виключну правову проблему і така передача необхідна для забезпечення розвитку права та формування єдиної правозастосовної практики

Схема 5.16

ПОРЯДОК ПЕРЕДАЧІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ НА РОЗГЛЯД ПАЛАТИ, ОБ'ЄДНАНОЇ ПАЛАТИ, ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ
вирішується судом за власною ініціативою або за клопотанням учасника справи
Вирішується більшістю від складу, що його розглядає
Може бути вирішене до прийняття постанови судом касаційної інстанції
Суд постановляє ухвалу з викладенням мотивів необхідності відступлення від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у рішенні, визначеному частинами першою–четвертою статті 434-1 КПК України, або із обґрунтуванням підстав, визначених частиною п'ятою статті 434-1 КПК України
Після передачі кримінального провадження визначений у ньому суддя-доповідач у разі необхідності звертається до відповідних фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді з приводу підготовки наукового висновку щодо застосування норми права, питання щодо якого стало підставою для передачі справи на розгляд Великої Палати Верховного Суду, крім випадків, коли висновок щодо застосування цієї норми у подібних правовідносинах був раніше отриманий Верховним Судом
Якщо Велика Палата Верховного Суду дійде висновку про відсутність підстав для передачі кримінального провадження на її розгляд, таке кримінальне провадження повертається відповідній колегії (палаті, об'єднаній палаті) для подальшого розгляду, про що постановляється ухвала. Кримінальне провадження, повернуте на розгляд колегії (палати, об'єднаної палати), не може бути передано повторно на розгляд Великої Палати Верховного Суду
Суддя, не згодний з рішенням про передачу (відмову у передачі) кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду, письмово викладає свою окрему думку в ухвалі

Схема 5.17

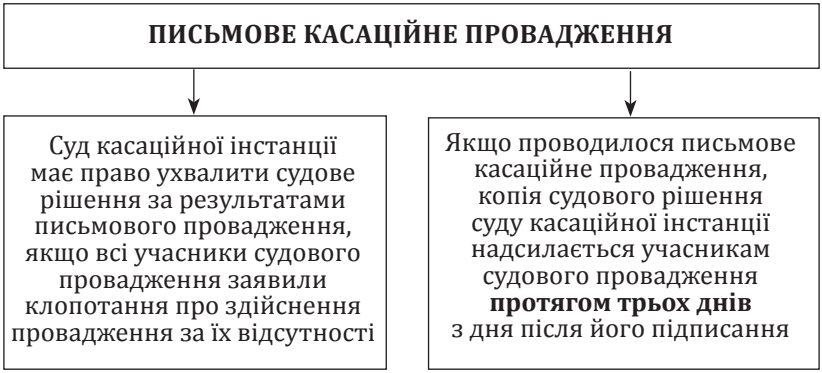

Схема 5.18

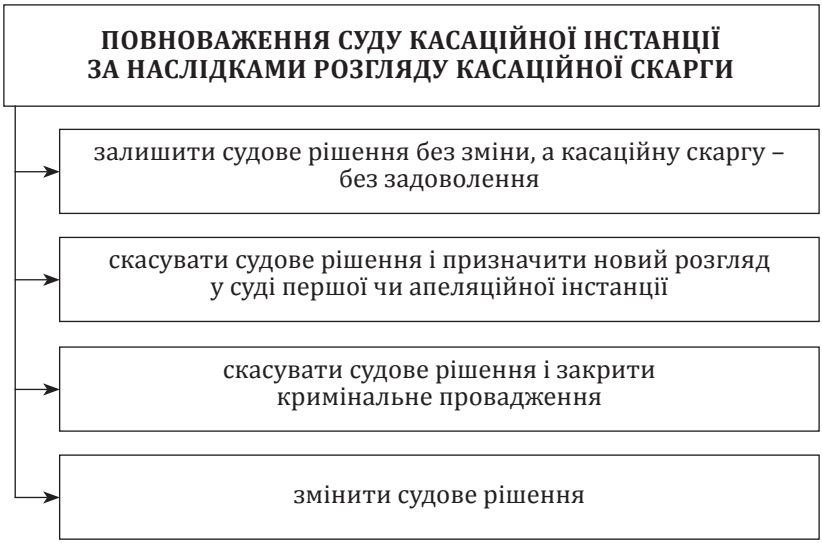

Схема 5.19

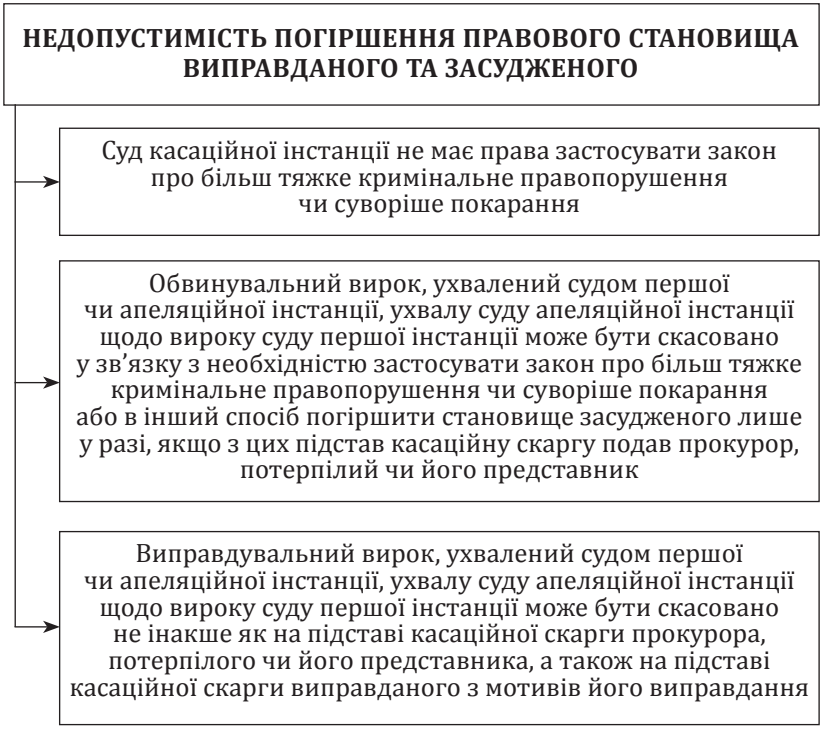

НЕДОПУСТИМІСТЬ ПОГІРШЕННЯ ПРАВОВОГО СТАНОВИЩА ВИПРАВДАНОГО ТА ЗАСУДЖЕНОГО
Суд касаційної інстанції не має права застосувати закон про більш тяжке кримінальне правопорушення чи суворіше покарання
Обвинувальний вирок, ухвалений судом першої чи апеляційної інстанції, ухвалу суду апеляційної інстанції щодо вироку суду першої інстанції може бути скасовано у зв'язку з необхідністю застосувати закон про більш тяжке кримінальне правопорушення чи суворіше покарання або в інший спосіб погіршити становище засудженого лише у разі, якщо з цих підстав касаційну скаргу подав прокурор, потерпілий чи його представник
Виправдувальний вирок, ухвалений судом першої чи апеляційної інстанції, ухвалу суду апеляційної інстанції щодо вироку суду першої інстанції може бути скасовано не інакше як на підставі касаційної скарги прокурора, потерпілого чи його представника, а також на підставі касаційної скарги виправданого з мотивів його виправдання

Схема 5.20

ПІДСТАВАМИ ДЛЯ СКАСУВАННЯ АБО ЗМІНИ СУДОВИХ РІШЕНЬ ПРИ РОЗГЛЯДІ СПРАВИ В СУДІ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ Є

- істотне порушення вимог кримінального процесуального закону
- неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність
- невідповідність покарання тяжкості правопорушення та особі засудженого

При вирішенні питання про наявність зазначених у частині першій статті 438 КПК України підстав суд касаційної інстанції має керуватися статтями 412-414 КПК України

Суд касаційної інстанції не вправі скасувати виправдувальний вирок, ухвалу про відмову у застосуванні примусових заходів медичного або виховного характеру, ухвалу про закриття кримінального провадження лише з мотивів істотного порушення прав обвинуваченого або особи, щодо якої вирішувалося питання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру

Схема 5.21

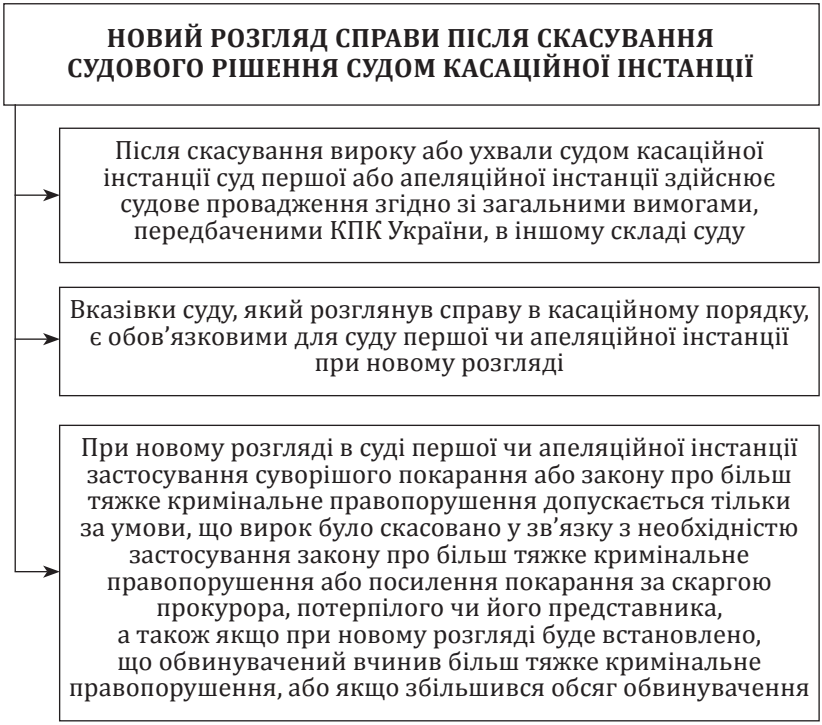

Схема 5.22

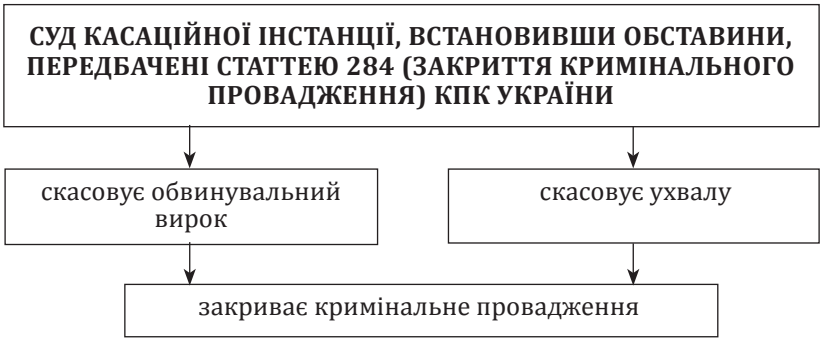

Схема 5.23

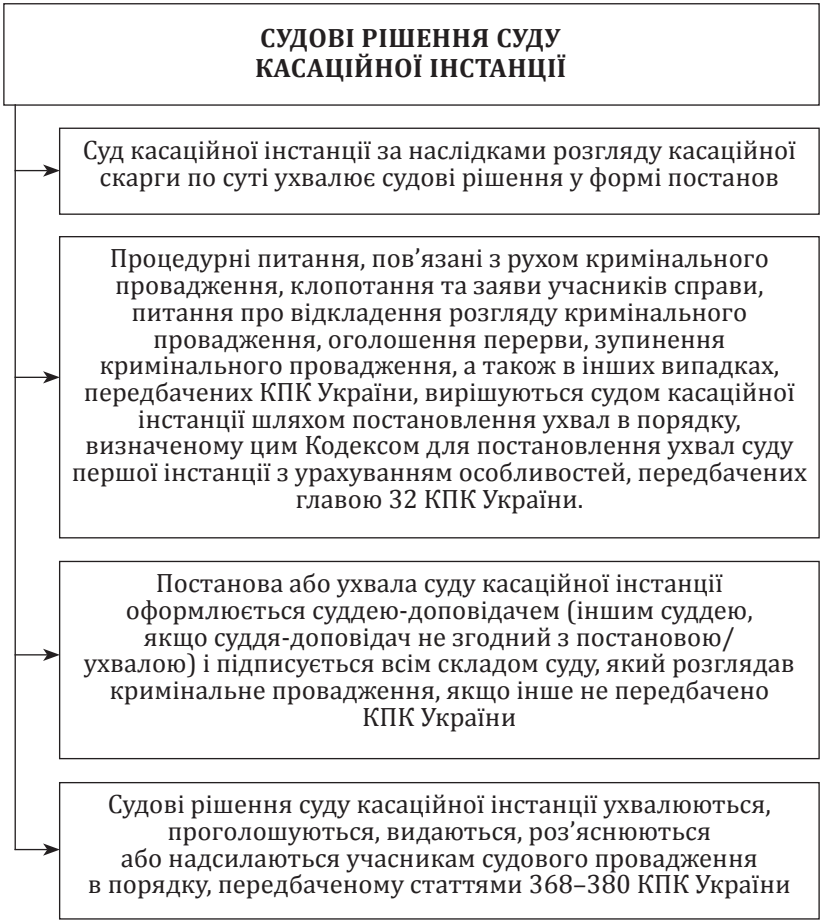

СУДОВІ РІШЕННЯ СУДУ
КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ
Суд касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги по суті ухвалює судові рішення у формі постанов
Процедурні питання, пов'язані з рухом кримінального провадження, клопотання та заяви учасників справи, питання про відкладення розгляду кримінального провадження, оголошення перерви, зупинення кримінального провадження, а також в інших випадках, передбачених КПК України, вирішуються судом касаційної інстанції шляхом постановлення ухвал в порядку, визначеному цим Кодексом для постановлення ухвал суду першої інстанції з урахуванням особливостей, передбачених главою 32 КПК України.
Постанова або ухвала суду касаційної інстанції оформлюється суддею-доповідачем (іншим суддею, якщо суддя-доповідач не згодний з постановою/ухвалою) і підписується всім складом суду, який розглядав кримінальне провадження, якщо інше не передбачено КПК України
Судові рішення суду касаційної інстанції ухвалюються, проголошуються, видаються, роз'яснюються або надсилаються учасникам судового провадження в порядку, передбаченому статтями 368–380 КПК України

Схема 5.24

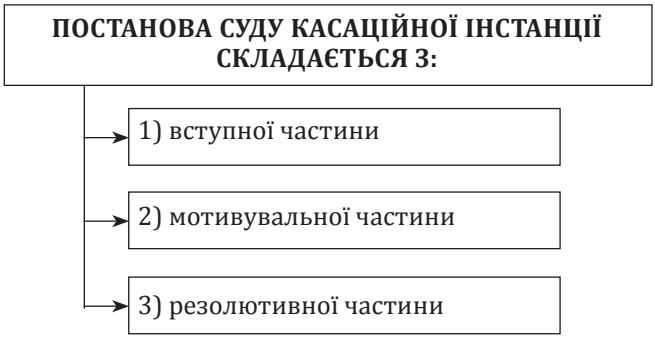

Схема 5.25

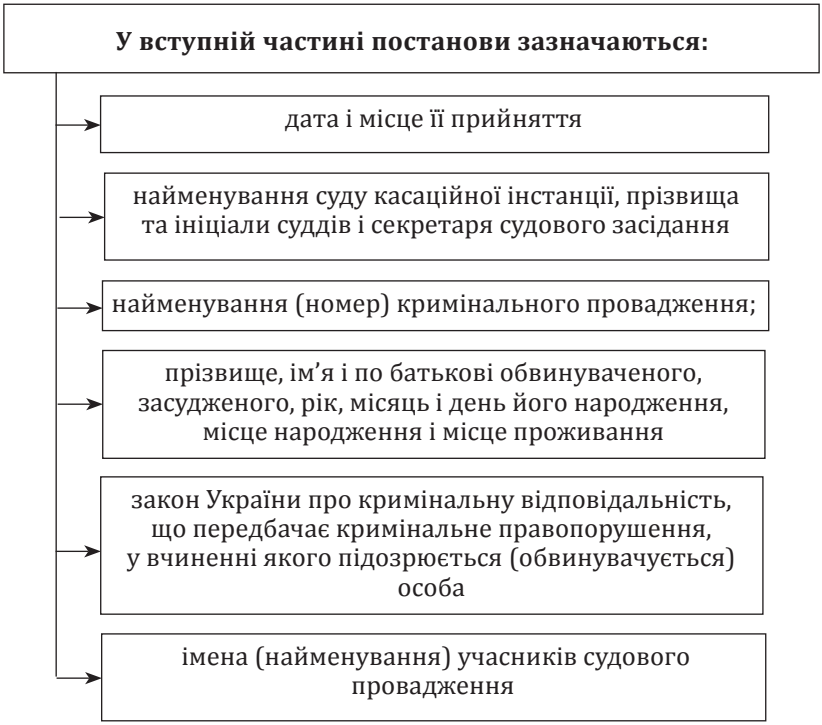

Схема 5.26

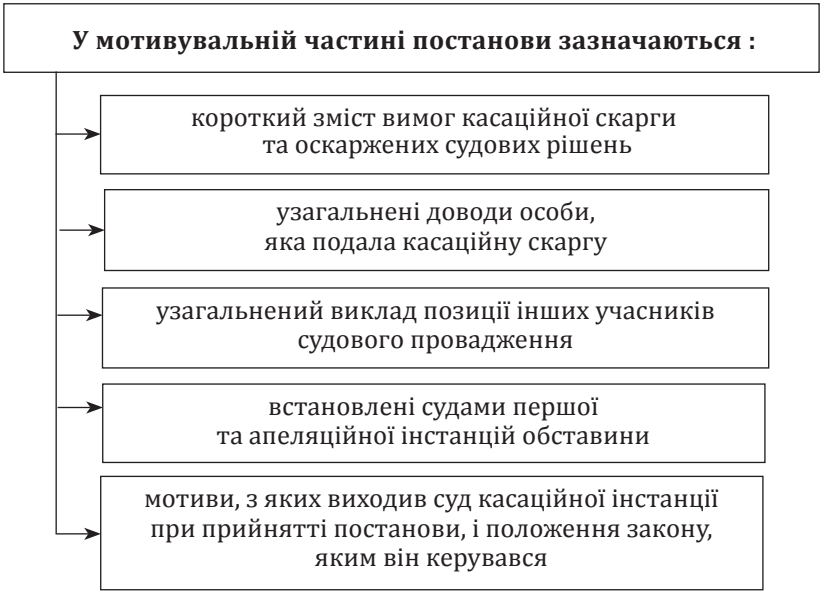

У мотивувальній частині постанови зазначаються :
короткий зміст вимог касаційної скарги
та оскаржених судових рішень
узагальнені доводи особи,
яка подала касаційну скаргу
узагальнений виклад позиції інших учасників
судового провадження
встановлені судами першої
та апеляційної інстанцій обставини
мотиви, з яких виходив суд касаційної інстанції
при прийнятті постанови, і положення закону,
яким він керувався

Схема 5.27

У резолютивній частині постанови зазначаються :

- висновок суду касаційної інстанції по суті вимог касаційної скарги
- розподіл процесуальних витрат
- рішення щодо заходів забезпечення кримінального провадження, в тому числі про запобіжний захід
- строк і порядок набрання постановою законної сили

При залишенні касаційної скарги без задоволення в постанові зазначається, якими нормами права спростовуються її доводи

При скасуванні або зміні судових рішень в постанові має бути зазначено, які статті закону порушено та в чому саме полягають ці порушення

У постанові палати, об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, із застосуванням якої не погодилася колегія суддів або палата, об'єднана палата, що передала справу відповідно на розгляд палати, об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду

Постанова Верховного Суду є остаточною і оскарженню не підлягає

Схема 5.28

ПОВЕРНЕННЯ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Після закінчення касаційного провадження матеріали кримінального провадження не пізніше як у семиденний строк направляються до суду першої інстанції, якщо інше не випливає зі судового рішення суду касаційної інстанції.

Схема 5.29

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняття, значення стадії касаційного провадження.
2. Хто має право звертатися з касаційною скаргою?
3. Протягом якого часу можна звертатися з касаційною скаргою?
4. Які межі касаційного оскарження?
5. Який порядок касаційного розгляду?
6. Які рішення може ухвалити суд касаційної інстанції?
7. Що таке письмове касаційне провадження?
8. Який порядок повернення матеріалів кримінального провадження касаційним судом?
9. З яких частин складається постанова суду касаційної інстанції?
10. Що зазначається в постанові суду касаційної інстанції?

Тема 6

ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ

Зміст освітнього матеріалу

Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Судове рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

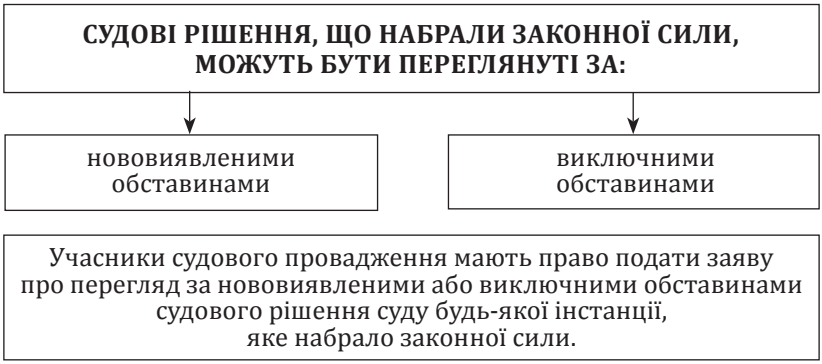

Схема 6.1

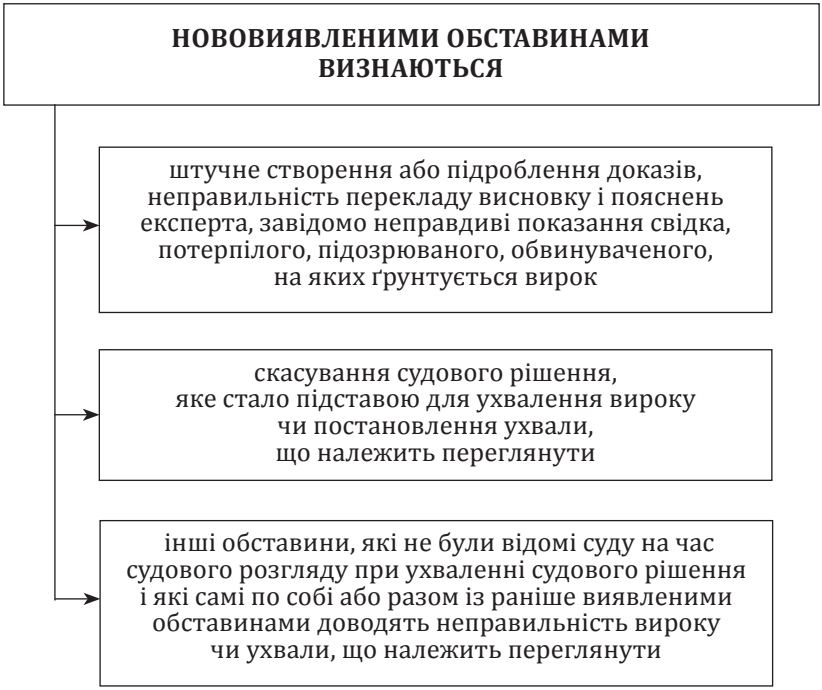

НОВОВИЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ ВИЗНАЮТЬСЯ
штучне створення або підроблення доказів, неправильність перекладу висновку і пояснень експерта, завідомо неправдиві показання свідка, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, на яких ґрунтується вирок
скасування судового рішення, яке стало підставою для ухвалення вироку чи постановлення ухвали, що належить переглянути
інші обставини, які не були відомі суду на час судового розгляду при ухваленні судового рішення і які самі по собі або разом із раніше виявленими обставинами доводять неправильність вироку чи ухвали, що належить переглянути

Схема 6.2

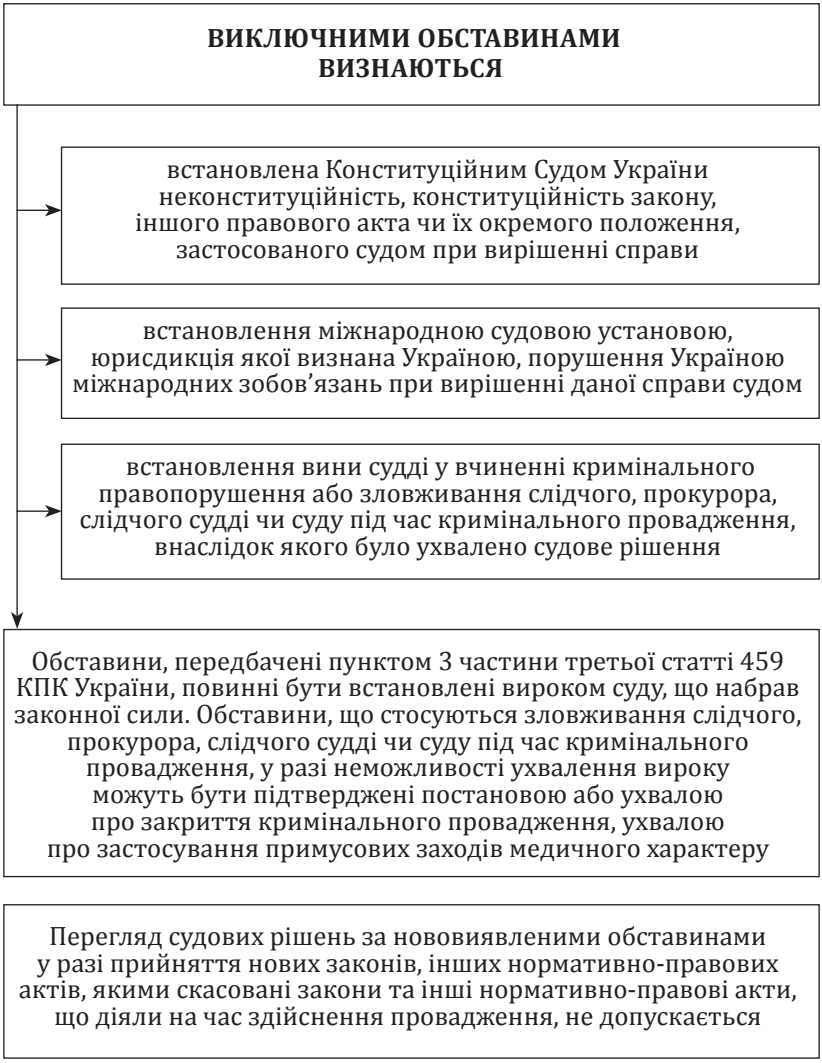

ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ ВИЗНАЮТЬСЯ
встановлена Конституційним Судом України неконституційність, конституційність закону, іншого правового акта чи їх окремого положення, застосованого судом при вирішенні справи
встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи судом
встановлення вини судді у вчиненні кримінального правопорушення або зловживання слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду під час кримінального провадження, внаслідок якого було ухвалено судове рішення
Обставини, передбачені пунктом 3 частини третьої статті 459 КПК України, повинні бути встановлені вироком суду, що набрав законної сили. Обставини, що стосуються зловживання слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду під час кримінального провадження, у разі неможливості ухвалення вироку можуть бути підтверджені постановою або ухвалою про закриття кримінального провадження, ухвалою про застосування примусових заходів медичного характеру
Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами у разі прийняття нових законів, інших нормативно-правових актів, якими скасовані закони та інші нормативно-правові акти, що діяли на час здійснення провадження, не допускається

Схема 6.3

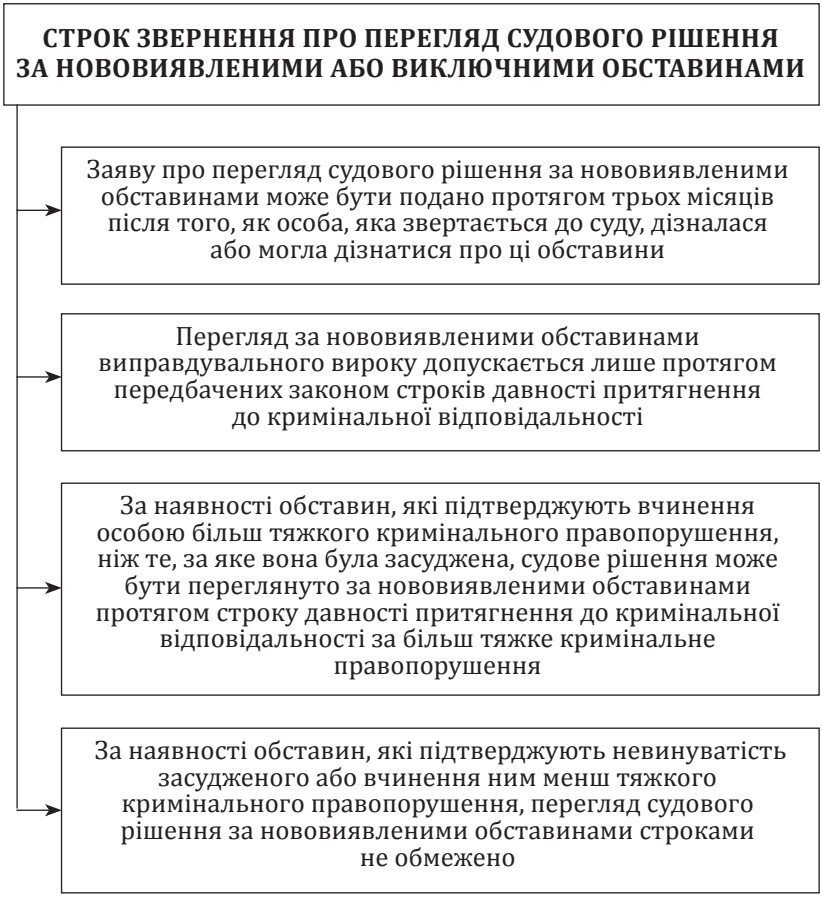

СТРОК ЗВЕРНЕННЯ ПРО ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ
Заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами може бути подано протягом трьох місяців після того, як особа, яка звертається до суду, дізналася або могла дізнатися про ці обставини
Перегляд за нововиявленими обставинами виправдувального вироку допускається лише протягом передбачених законом строків давності притягнення до кримінальної відповідальності
За наявності обставин, які підтверджують вчинення особою більш тяжкого кримінального правопорушення, ніж те, за яке вона була засуджена, судове рішення може бути переглянуто за нововиявленими обставинами протягом строку давності притягнення до кримінальної відповідальності за більш тяжке кримінальне правопорушення
За наявності обставин, які підтверджують невинуватість засудженого або вчинення ним менш тяжкого кримінального правопорушення, перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами строками не обмежено

Схема 6.4

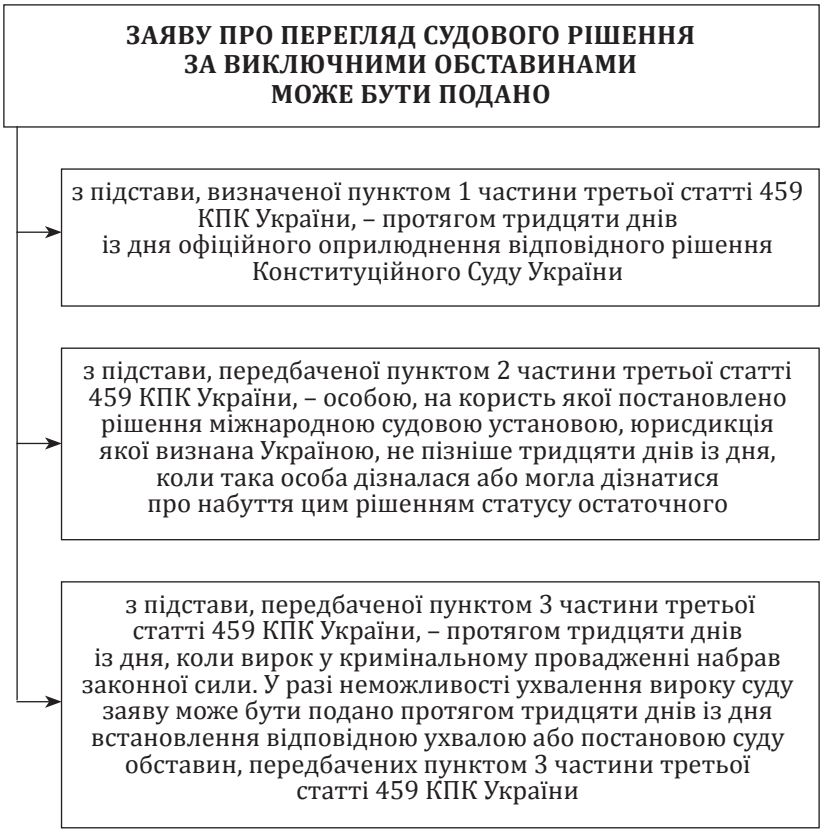

ЗАЯВУ ПРО ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ
ЗА ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ
МОЖЕ БУТИ ПОДАНО
з підстави, визначеної пунктом 1 частини третьої статті 459 КПК України, – протягом тридцяти днів із дня офіційного оприлюднення відповідного рішення Конституційного Суду України
з підстави, передбаченої пунктом 2 частини третьої статті 459 КПК України, – особою, на користь якої постановлено рішення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, не пізніше тридцяти днів із дня, коли така особа дізналася або могла дізнатися про набуття цим рішенням статусу остаточного
з підстави, передбаченої пунктом 3 частини третьої статті 459 КПК України, – протягом тридцяти днів із дня, коли вирок у кримінальному провадженні набрав законної сили. У разі неможливості ухвалення вироку суду заяву може бути подано протягом тридцяти днів із дня встановлення відповідною ухвалою або постановою суду обставин, передбачених пунктом 3 частини третьої статті 459 КПК України

Схема 6.5

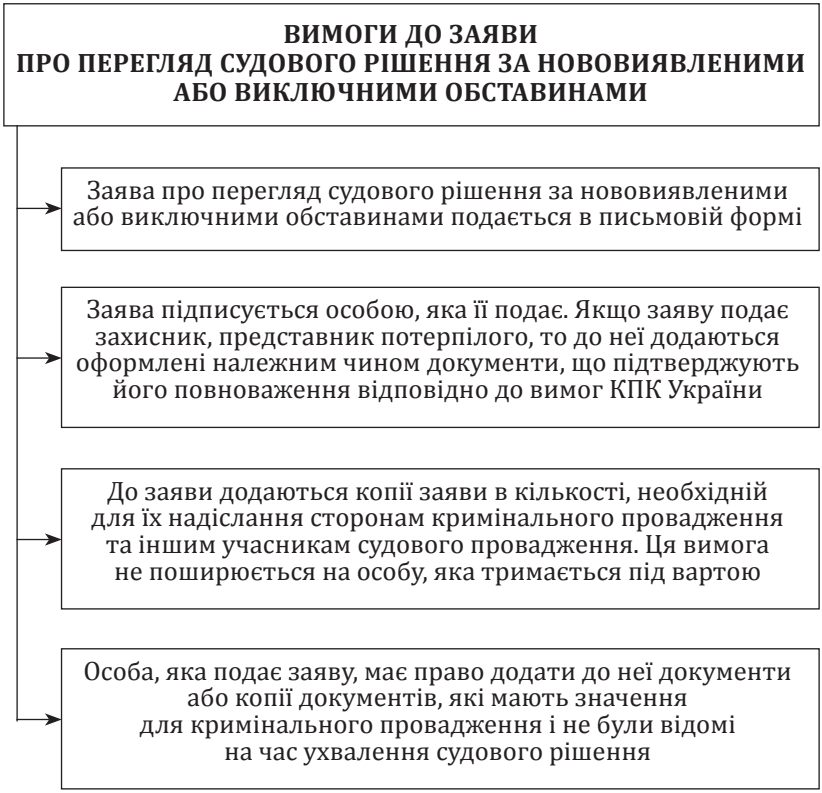

ВИМОГИ ДО ЗАЯВИ
ПРО ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ
АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ
Заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами подається в письмовій формі
Заява підписується особою, яка її подає. Якщо заяву подає захисник, представник потерпілого, то до неї додаються оформлені належним чином документи, що підтверджують його повноваження відповідно до вимог КПК України
До заяви додаються копії заяви в кількості, необхідній для їх надіслання сторонам кримінального провадження та іншим учасникам судового провадження. Ця вимога не поширюється на особу, яка тримається під вартою
Особа, яка подає заяву, має право додати до неї документи або копії документів, які мають значення для кримінального провадження і не були відомі на час ухвалення судового рішення

Схема 6.6

У заяві про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами зазначаються:

- найменування суду, до якого подається заява про перегляд
- прізвище, ім'я, по батькові (найменування), поштова адреса особи, яка подає заяву, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо такі є
- судове рішення, про перегляд якого за нововиявленими або виключними обставинами подається заява
- обставини, що могли вплинути на судове рішення, але не були відомі та не могли бути відомі суду та особі, яка звертається зі заявою, під час судового розгляду
- обґрунтування з посиланням на обставини, що підтверджують наявність нововиявлених або виключних обставин, та зміст вимог особи, яка подає заяву, до суду
- клопотання особи про витребування копії рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, в органу, відповідального за координацію виконання рішень міжнародної судової установи, якщо її немає у розпорядженні особи, яка подала заяву, – у разі подання заяви про перегляд судового рішення з підстави, передбаченої пунктом 2 частини третьої статті 459 КПК України
- клопотання про поновлення строку подання заяви
- перелік документів та інших матеріалів, які додаються

Схема 6.7

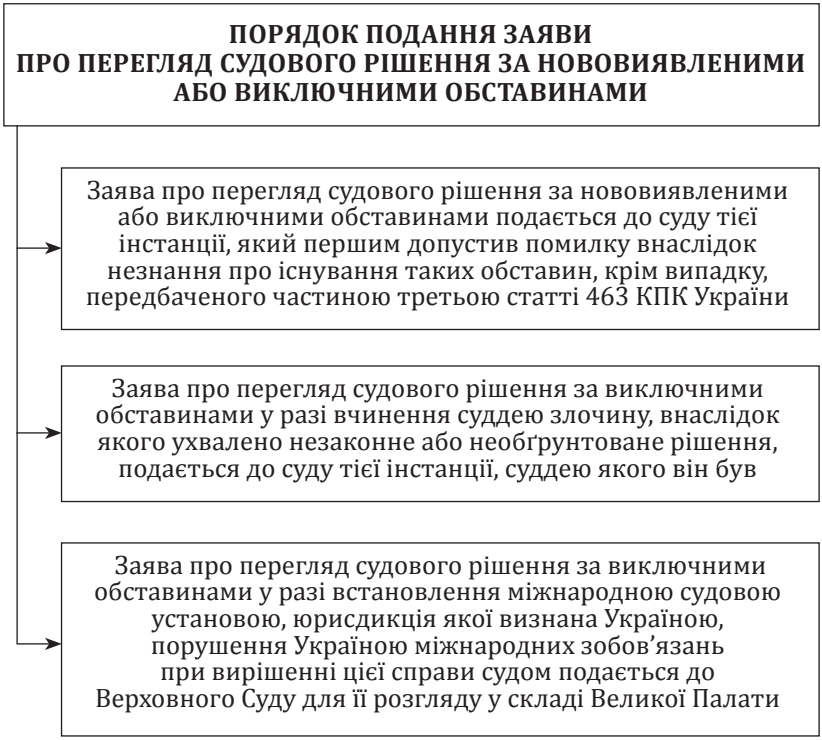

ПОРЯДОК ПОДАННЯ ЗАЯВИ
ПРО ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ
АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ
Заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами подається до суду тієї інстанції, який першим допустив помилку внаслідок незнання про існування таких обставин, крім випадку, передбаченого частиною третьою статті 463 КПК України
Заява про перегляд судового рішення за виключними обставинами у разі вчинення суддею злочину, внаслідок якого ухвалено незаконне або необґрунтоване рішення, подається до суду тієї інстанції, суддею якого він був
Заява про перегляд судового рішення за виключними обставинами у разі встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні цієї справи судом подається до Верховного Суду для її розгляду у складі Великої Палати

Схема 6.8

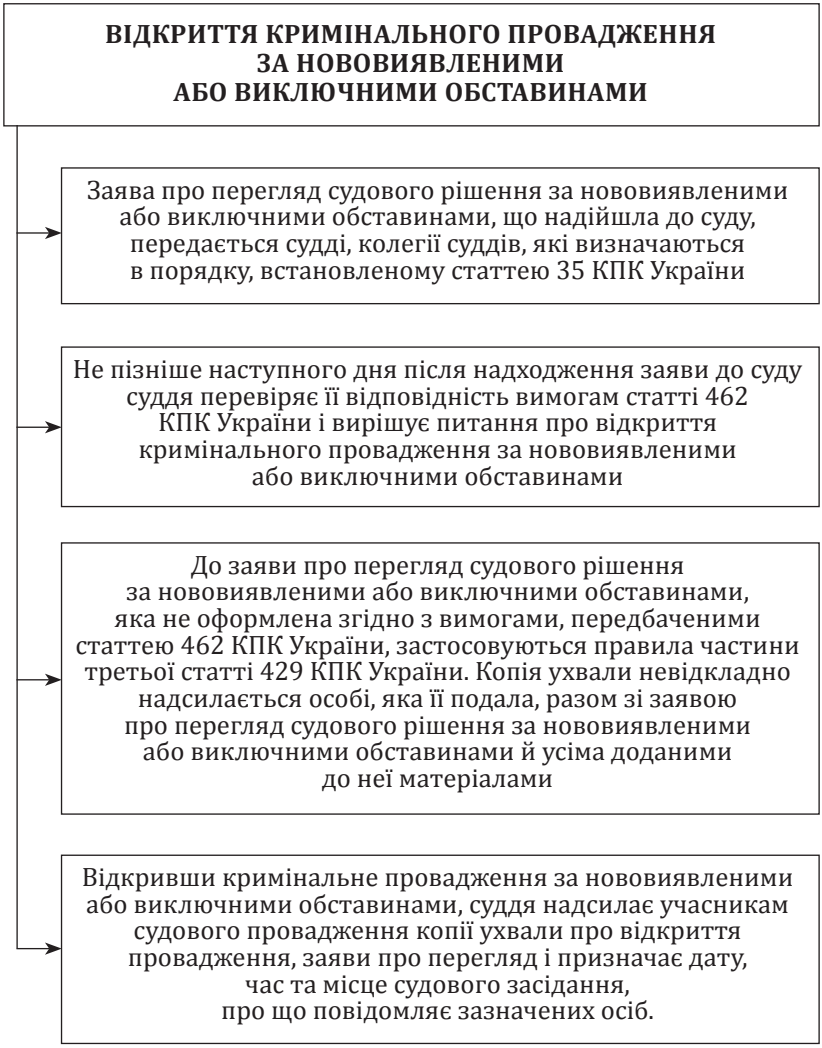

ВІДКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ
Заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, що надійшла до суду, передається судді, колегії суддів, які визначаються в порядку, встановленому статтею 35 КПК України
Не пізніше наступного дня після надходження заяви до суду суддя перевіряє її відповідність вимогам статті 462 КПК України і вирішує питання про відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами
До заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, яка не оформлена згідно з вимогами, передбаченими статтею 462 КПК України, застосовуються правила частини третьої статті 429 КПК України. Копія ухвали невідкладно надсилається особі, яка її подала, разом зі заявою про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами й усіма доданими до неї матеріалами
Відкривши кримінальне провадження за нововиявленими або виключними обставинами, суддя надсилає учасникам судового провадження копії ухвали про відкриття провадження, заяви про перегляд і призначає дату, час та місце судового засідання, про що повідомляє зазначених осіб.

Схема 6.9

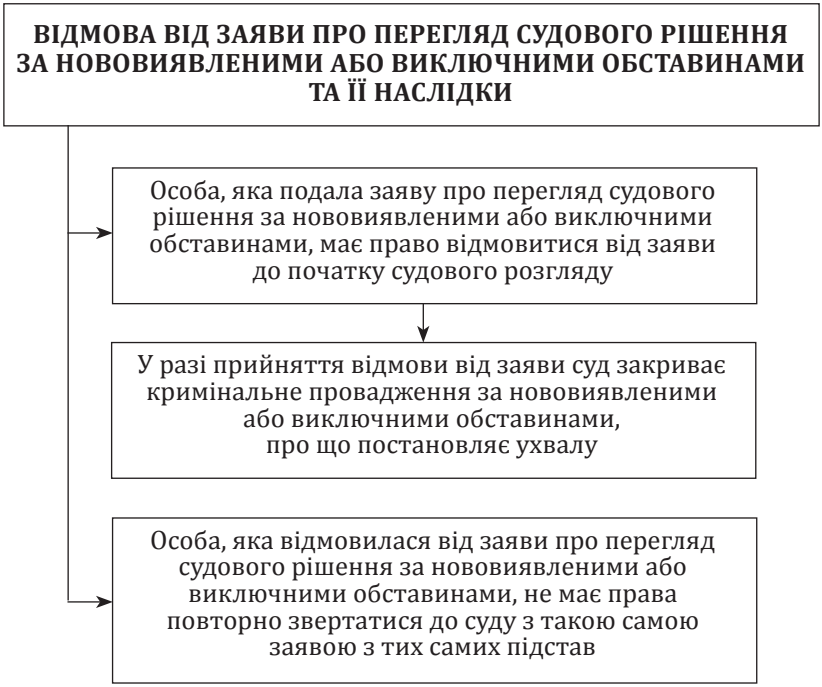

ВІДМОВА ВІД ЗАЯВИ ПРО ПЕРЕГЛЯД СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ
Особа, яка подала заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, має право відмовитися від заяви до початку судового розгляду
У разі прийняття відмови від заяви суд закриває кримінальне провадження за нововиявленими або виключними обставинами, про що постановляє ухвалу
Особа, яка відмовилася від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, не має права повторно звертатися до суду з такою самою заявою з тих самих підстав

Схема 6.10

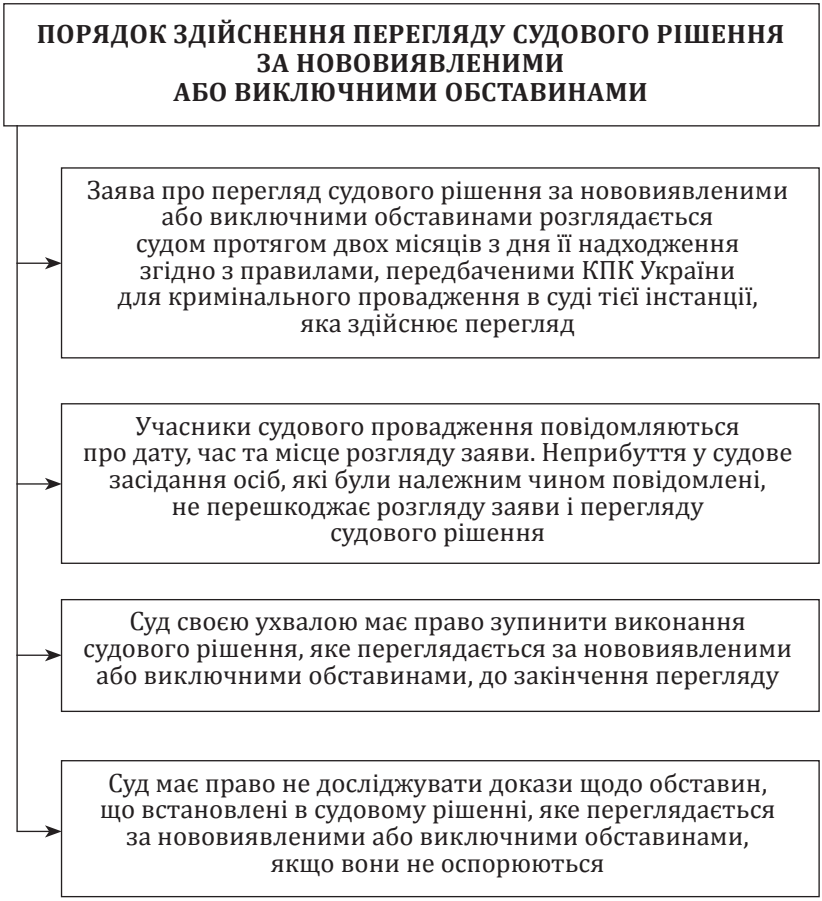
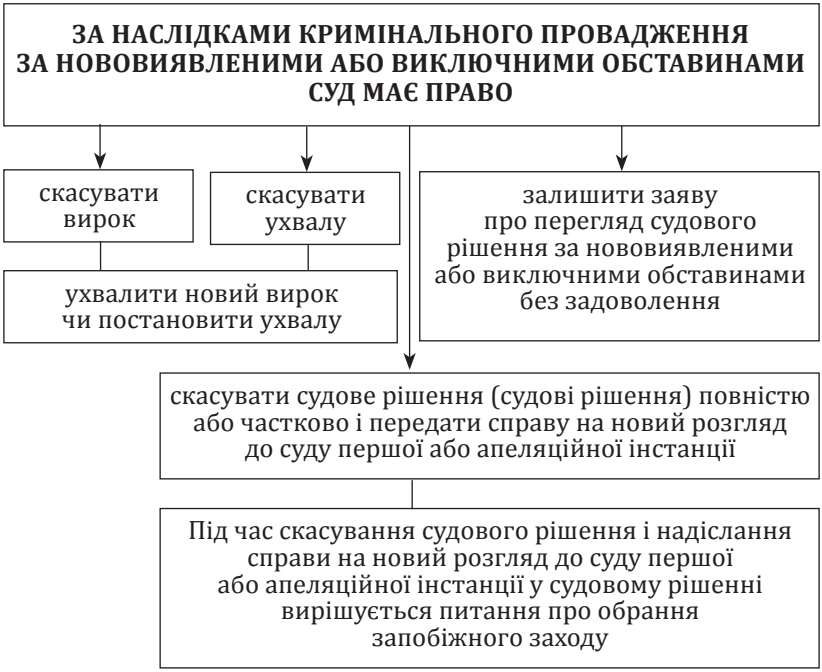

ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА НОВОВИЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ
Заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами розглядається судом протягом двох місяців з дня її надходження згідно з правилами, передбаченими КПК України для кримінального провадження в суді тієї інстанції, яка здійснює перегляд
Учасники судового провадження повідомляються про дату, час та місце розгляду заяви. Неприбуття у судове засідання осіб, які були належним чином повідомлені, не перешкоджає розгляду заяви і перегляду судового рішення
Суд своєю ухвалою має право зупинити виконання судового рішення, яке переглядається за нововиявленими або виключними обставинами, до закінчення перегляду
Суд має право не досліджувати докази щодо обставин, що встановлені в судовому рішенні, яке переглядається за нововиявленими або виключними обставинами, якщо вони не оспорюються

Схема 6.11

Судове рішення за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами може бути оскаржене в порядку, передбаченому КПК України для оскарження судових рішень суду відповідної інстанції. З набранням законної сили новим судовим рішенням втрачають законну силу судові рішення інших судів у цьому кримінальному провадженні.

Схема 6.12

Контрольні запитання

1. Які є підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами?
2. Що відноситься до нововиявлених обставин?
3. Що відноситься до виключних обставин?
4. Хто має право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?
5. Який строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?
6. Що має зазначатися у заяві про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?
7. Який порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?
8. Які наслідки відмови від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?
9. Який порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?
10. Яке рішення може бути прийняте за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами?

Тема 7
ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ

Зміст освітнього матеріалу

Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження після набрання судовим рішенням законної сили. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Звернення судового рішення до виконання. Відстрочка виконання вироку. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків. Питання, які вирішуються судом після виконання вироку. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку. Зарахування у строк відбування покарання часу перебування засудженого в лікувальній установі.

Схема 7.1

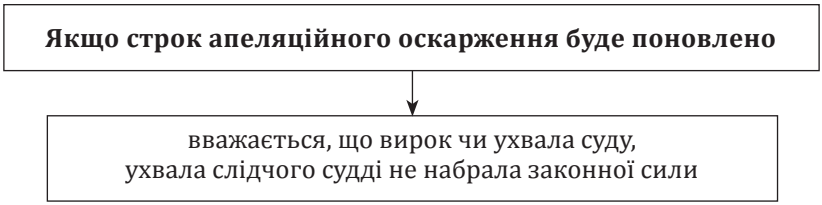

Схема 7.2

Схема 7.3

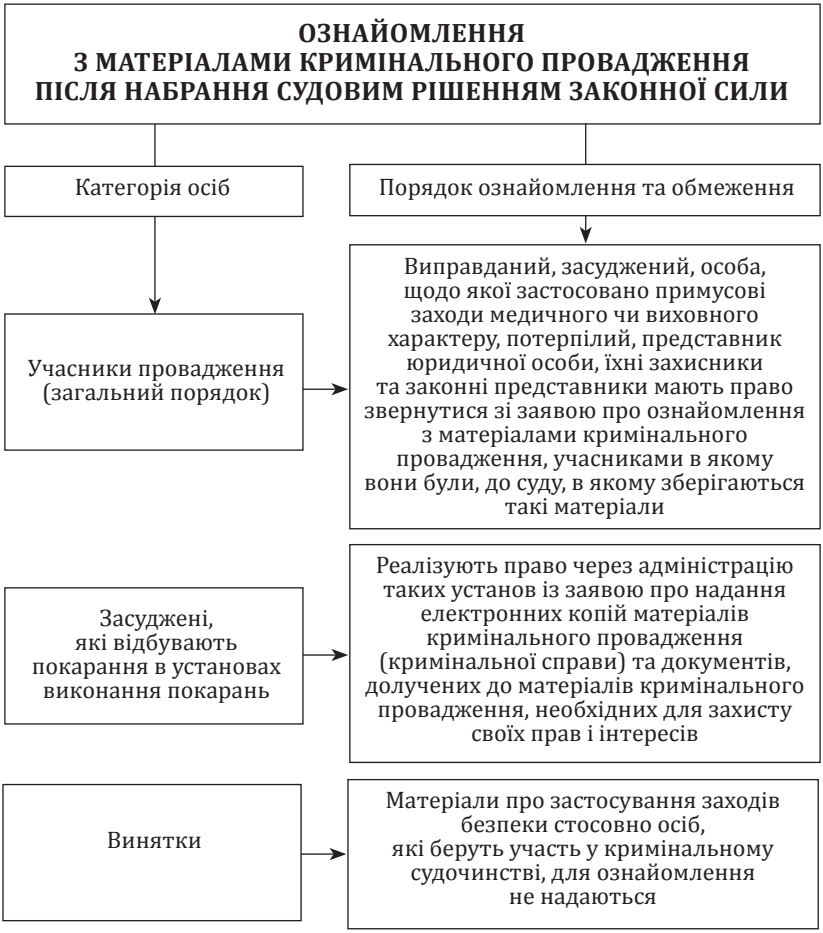

ОЗНАЙОМЛЕННЯ
З МАТЕРІАЛАМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
ПІСЛЯ НАБРАННЯ СУДОВИМ РІШЕННЯМ ЗАКОННОЇ СИЛИ
Категорія осіб
Порядок ознайомлення та обмеження
Учасники провадження (загальний порядок)
Виправданий, засуджений, особа, щодо якої застосовано примусові заходи медичного чи виховного характеру, потерпілий, представник юридичної особи, їхні захисники та законні представники мають право звернутися зі заявою про ознайомлення з матеріалами кримінального провадження, учасниками в якому вони були, до суду, в якому зберігаються такі матеріали
Засуджені, які відбувають покарання в установах виконання покарань
Реалізують право через адміністрацію таких установ із заявою про надання електронних копій матеріалів кримінального провадження (кримінальної справи) та документів, долучених до матеріалів кримінального провадження, необхідних для захисту своїх прав і інтересів
Винятки
Матеріали про застосування заходів безпеки стосовно осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, для ознайомлення не надаються

Схема 7.4

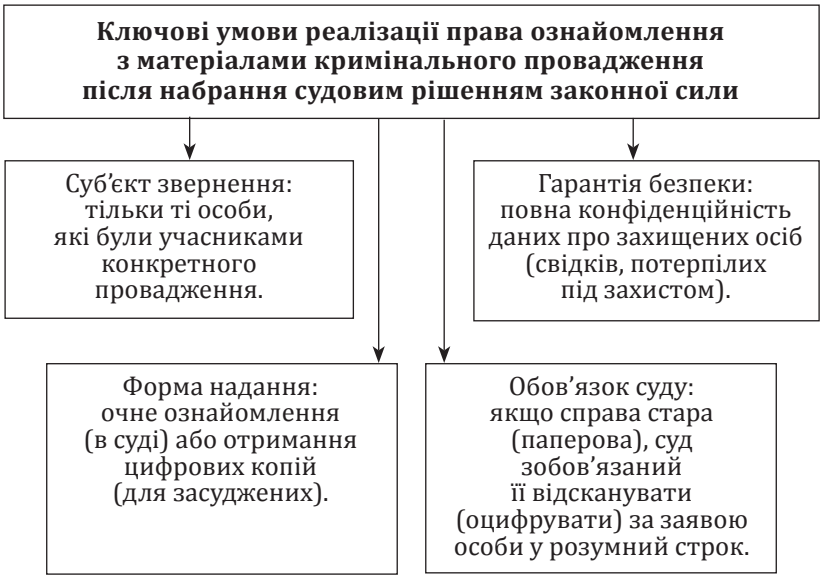

Ключові умови реалізації права ознайомлення з матеріалами кримінального провадження після набрання судовим рішенням законної сили
Суб'єкт звернення: тільки ті особи, які були учасниками конкретного провадження.
Гарантія безпеки: повна конфіденційність даних про захищених осіб (свідків, потерпілих під захистом).
Форма надання: очне ознайомлення (в суді) або отримання цифрових копій (для засуджених).
Обов'язок суду: якщо справа стара (паперова), суд зобов'язаний її відсканувати (оцифрувати) за заявою особи у розумний строк.

Схема 7.5

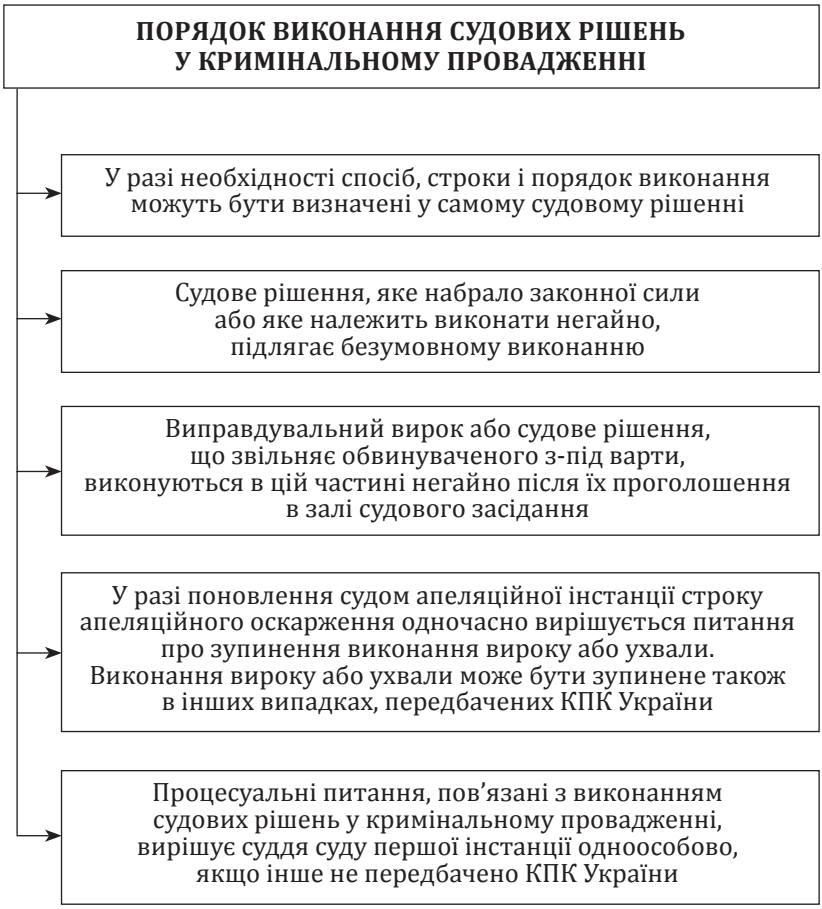

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ
У разі необхідності спосіб, строки і порядок виконання можуть бути визначені у самому судовому рішенні
Судове рішення, яке набрало законної сили або яке належить виконати негайно, підлягає безумовному виконанню
Виправдувальний вирок або судове рішення, що звільняє обвинуваченого з-під варти, виконуються в цій частині негайно після їх проголошення в залі судового засідання
У разі поновлення судом апеляційної інстанції строку апеляційного оскарження одночасно вирішується питання про зупинення виконання вироку або ухвали. Виконання вироку або ухвали може бути зупинене також в інших випадках, передбачених КПК України
Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у кримінальному провадженні, вирішує суддя суду першої інстанції одноособово, якщо інше не передбачено КПК України

Схема 7.6

ЗВЕРНЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ ДО ВИКОНАННЯ

- Судове рішення, що набрало законної сили, якщо інше не передбачено КПК України, звертається до виконання не пізніш як через три дні з дня набрання ним законної сили або повернення матеріалів кримінального провадження до суду першої інстанції зі суду апеляційної чи касаційної інстанції
- Суд разом зі своїм розпорядженням про виконання судового рішення надсилає його копію відповідному органу чи установі, на які покладено обов'язок виконати судове рішення
- Підставою для виконання суб'єктом державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань судового рішення, що набрало законної сили, є його примірник в електронній формі, надісланий суб'єкту державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань у порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром судових рішень та Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, що затверджений Міністерством юстиції України спільно з Державною судовою адміністрацією України
- У разі якщо судове рішення або його частина підлягає виконанню органами державного казначейства, таке виконання здійснюється за процедурою безспірного списання
- У разі якщо судове рішення або його частина підлягає виконанню органами державної виконавчої служби, приватним виконавцем, суд видає виконавчий лист, який звертається до виконання в порядку, передбаченому законом про виконавче провадження
- Органи, особи, які виконують судове рішення, повідомляють суд, який постановив судове рішення, про його виконання
- До набрання обвинувальним вироком законної сили обвинувачений, до якого застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, не може бути переведений у місце позбавлення волі в іншу місцевість

Схема 7.7

Судове рішення про умовно-дострокове звільнення особи від відбування покарання на підставі, визначеній статтею 81-1 Кримінального кодексу України (відбування покарання для проходження військової служби), або про відмову в умовно-достроковому звільненні
Тип рішення
Строк виконання
Адресати
УДЗ для мобілізації (ст. 81-1 КК)
Невідкладно, але не пізніше 24 годин
1. Відповідний ТЦК та СП.
2. Органи або установа виконання покарань.
Відмова в такому УДЗ
Невідкладно, але не пізніше 24 годин
1. Відповідний ТЦК та СП.
2. Органи або установа виконання покарань.

Схема 7.8

ВИКОНАННЯ ВИРОКУ ПРО ЗАСУДЖЕННЯ ОСОБИ ДО ВИПРАВНИХ РОБІТ, ПРОБАЦІЙНОГО НАГЛЯДУ, АРЕШТУ, ОБМЕЖЕННЯ ВОЛІ, ТРИМАННЯ В ДИСЦИПЛІНАРНОМУ БАТАЛЬЙОНІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ МОЖЕ БУТИ ВІДСТРОЧЕНО У РАЗІ:

тяжкої хвороби засудженого, яка перешкоджає відбуванню покарання	до його видужання
вагітності засудженої або за наявності у неї малолітньої дитини	на час вагітності або до досягнення дитиною трьох років, якщо особу засуджено за кримінальний проступок або злочин, що не є особливо тяжким
якщо негайне відбування покарання може потягти за собою винятково тяжкі наслідки для засудженого або його сім'ї через особливі обставини (пожежа, стихійне лихо, тяжка хвороба або смерть єдиного працездатного члена сім'ї тощо)	на строк, встановлений судом, але не більше одного року з дня набрання вироком законної сили

Відстрочка виконання вироку не допускається щодо осіб, засуджених за тяжкі (крім випадків, передбачених пунктом 2 частини першої статті 536 КПК України) та особливо тяжкі злочини незалежно від строку покарання.

Схема 7.9

ПРОЦЕДУРА ТА ОБМЕЖЕННЯ ВІДСТРОЧКИ
Суб'єкт ініціативи
Клопотання можуть подати: засуджений, адвокат, родичі або прокурор
Судовий розгляд
Питання вирішується судом, який виніс вирок, у відкритому засіданні
Категоричні заборони
Відстрочка неможлива для засуджених за тяжкі чи особливо тяжкі злочини проти національної безпеки або за тяжкі злочини проти особи
Процесуальний документ
Результат розгляду – ухвала суду, яку можна оскаржити, якщо одна зі сторін не згодна

Схема 7.10

ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ВИРОКІВ СУД МАЄ ПРАВО ВИРІШУВАТИ ТАКІ ПИТАННЯ:

- про відстрочку виконання вироку
- про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання
- про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання для проходження військової служби
- про заміну невідбутої частини покарання або покарання у виді довічного позбавлення волі більш м'яким
- про звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років
- про направлення для відбування покарання жінок, звільнених від відбування покарання внаслідок їх вагітності або наявності дітей віком до трьох років
- про звільнення від покарання за хворобою
- про застосування до засуджених примусового лікування та його припинення
- про застосування до засуджених примусового годування
- про направлення звільненого від покарання з випробуванням для відбування покарання, призначеного вироком
- про звільнення від призначеного покарання з випробовуванням після закінчення іспитового строку
- про заміну покарання відповідно до частини п'ятої статті 53, частини третьої статті 57, частини першої статті 58, частини першої статті 62 Кримінального кодексу України

Схема 7.11

ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ВИРОКІВ СУД МАЄ ПРАВО ВИРІШУВАТИ ТАКІ ПИТАННЯ:

- про застосування покарання за наявності кількох вироків
- про тимчасове залишення засудженого у слідчому ізоляторі або переведення засудженого з арештного дому, виправного центру, дисциплінарного батальйону або колонії до слідчого ізолятора для проведення відповідних процесуальних дій під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених іншою особою або цією самою особою, за які вона не була засуджена, чи у зв'язку з розглядом справи в суді
- про звільнення від покарання і пом'якшення покарання у випадках, передбачених частинами 2 і 3 статті 74 Кримінального кодексу України
- про оскарження інших рішень, дій чи бездіяльності адміністрації установи виконання покарань
- про застосування заходу стягнення до осіб, позбавлених волі, у виді переведення засудженого до приміщення камерного типу (одиночної камери)
- про зміну обов'язків, покладених на засудженого, звільненого від відбування покарання з випробуванням
- про звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям рішення про передачу особи для обміну як військовополоненого
- інші питання про всякого роду сумніви і протиріччя, що виникають при виконанні вироку

Оскарження рішень, дій чи бездіяльності адміністрації установи попереднього ув'язнення здійснюється в порядку, встановленому для пункту 13^{-1} частини першої статті 537 КПК України.

Схема 7.12

Схема 7.13

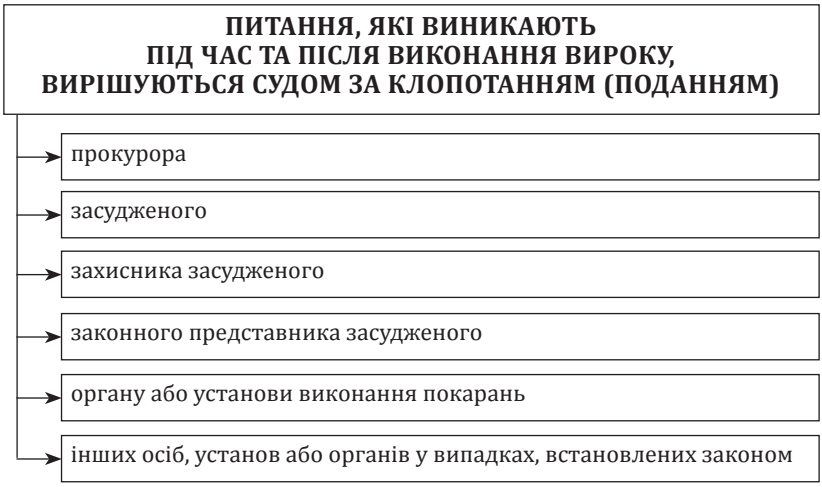

Схема 7.14

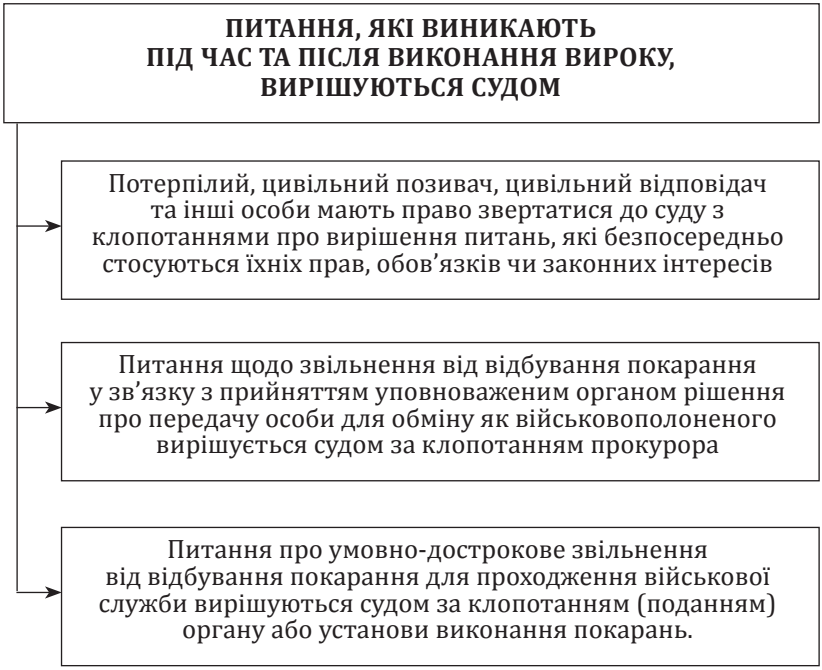

ПИТАННЯ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ
ПІД ЧАС ТА ПІСЛЯ ВИКОНАННЯ ВИРОКУ,
ВИРІШУЮТЬСЯ СУДОМ
Потерпілий, цивільний позивач, цивільний відповідач та інші особи мають право звертатися до суду з клопотаннями про вирішення питань, які безпосередньо стосуються їхніх прав, обов'язків чи законних інтересів
Питання щодо звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу особи для обміну як військовополоненого вирішується судом за клопотанням прокурора
Питання про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання для проходження військової служби вирішуються судом за клопотанням (поданням) органу або установи виконання покарань.

Схема 7.15

КЛОПОТАННЯ (ПОДАННЯ) ПРО ВИРІШЕННЯ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНОГО З ВИКОНАННЯМ ВИРОКУ, ПОДАЄТЬСЯ

→ до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого засуджений відбуває покарання, – у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 2–4, 6, 7 (крім клопотання про припинення примусового лікування, яке подається до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться установа або заклад, в якому засуджений перебуває на лікуванні), 7^{-1}, 13^{-1}, 13^{-4}, 14 частини першої статті 537 КПК України

→ до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого виконується вирок, – у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 10 (у частині клопотань про заміну покарання відповідно до частини третьої статті 57, частини першої статті 58, частини першої статті 62 Кримінального кодексу України), 11, 13, 13^{-2} частини першої статті 537 КПК України

→ до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого проживає засуджений, – у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 5, 8, 9, 13^{-3} частини першої статті 537 КПК України

→ до суду, який ухвалив вирок, – у разі необхідності вирішення питань, передбачених пунктами 1, 10 (в частині клопотання про заміну покарання відповідно до частини п'ятої статті 53 Кримінального кодексу України), 12 (у разі якщо вирішення питання необхідне в зв'язку із здійсненням судового розгляду, воно вирішується судом, який його здійснює), 14 частини першої статті 537, статті 538 КПК України

Схема 7.16

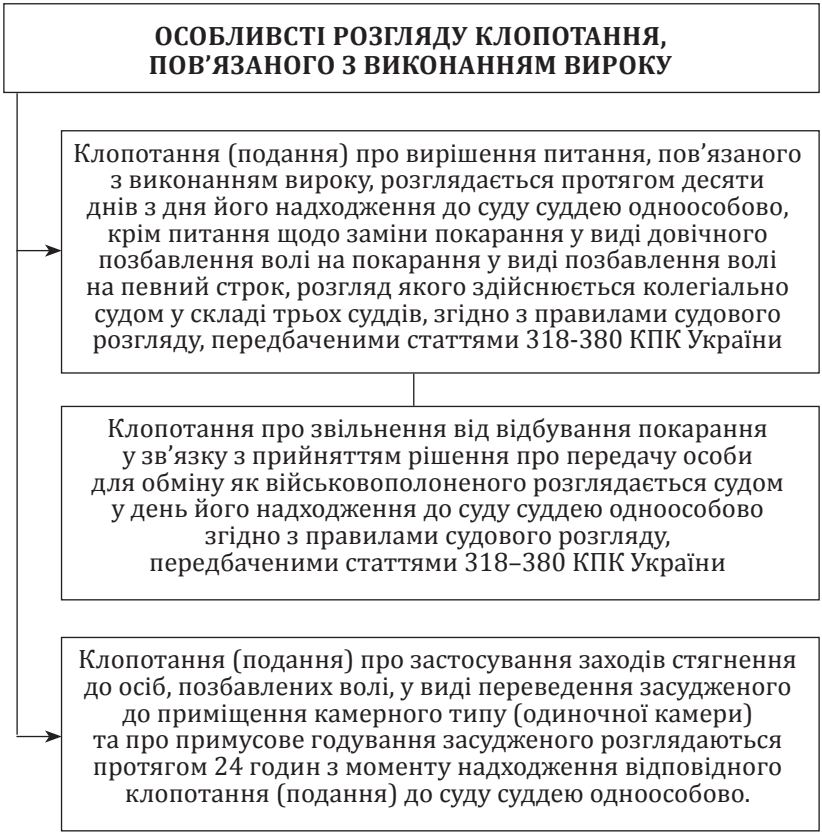

ОСОБЛИВСТІ РОЗГЛЯДУ КЛОПОТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНОГО З ВИКОНАННЯМ ВИРОКУ
Клопотання (подання) про вирішення питання, пов'язаного з виконанням вироку, розглядається протягом десяти днів з дня його надходження до суду суддею одноособово, крім питання щодо заміни покарання у виді довічного позбавлення волі на покарання у виді позбавлення волі на певний строк, розгляд якого здійснюється колегіально судом у складі трьох суддів, згідно з правилами судового розгляду, передбаченими статтями 318-380 КПК України
Клопотання про звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям рішення про передачу особи для обміну як військовополоненого розглядається судом у день його надходження до суду суддею одноособово згідно з правилами судового розгляду, передбаченими статтями 318–380 КПК України
Клопотання (подання) про застосування заходів стягнення до осіб, позбавлених волі, у виді переведення засудженого до приміщення камерного типу (одиночної камери) та про примусове годування засудженого розглядаються протягом 24 годин з моменту надходження відповідного клопотання (подання) до суду суддею одноособово.

Схема 7.17

ОСОБЛИВСТІ РОЗГЛЯДУ СУДОМ КЛОПОТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНОГО З ВИКОНАННЯМ ВИРОКУ

- У судове засідання викликаються засуджений, його захисник, законний представник, прокурор.
- Про час та місце розгляду клопотання (подання) повідомляються орган або установа виконання покарань, що відає виконанням покарання або здійснює контроль за поведінкою засудженого; лікарська комісія, що дала висновок стосовно питань застосування до засудженого примусового лікування або його припинення, у випадку розгляду відповідних питань; спостережна комісія, служба у справах дітей, якщо розглядається погоджене з ними клопотання; цивільний позивач і цивільний відповідач, якщо питання стосується виконання вироку в частині цивільного позову, інші особи у разі необхідності.
- За клопотанням засудженого, стосовно якого вирішується питання про примусове годування, або його захисника суд уповноважений викликати іншого лікаря для встановлення стану здоров'я засудженого та існування очевидної загрози його життю, спричиненої відмовою від прийняття їжі, та забезпечити лікарю можливість ознайомитися з матеріалами, якими обґрунтовується необхідність примусового годування.
- У такому разі суд відкладає розгляд клопотання на строк, необхідний для явки лікаря, але не більше ніж на 24 години.
- Неприбуття в судове засідання осіб, які були належним чином повідомлені про місце та час розгляду клопотання (подання), не перешкоджає проведенню судового розгляду, крім випадків, коли їх участь визнана судом обов'язковою або особа повідомила про поважні причини неприбуття
- Судове засідання щодо розгляду клопотання про звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям рішення про передачу особи для обміну як військовополоненого проводиться за участі прокурора
- Судове засідання щодо розгляду клопотання (подання) про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання для проходження військової служби проводиться за участю прокурора, засудженого та представника установи виконання покарань

Схема 7.18

НАСЛІДКИ РОЗГЛЯДУ КЛОПОТАННЯ (ПОДАННЯ), ПОВ'ЯЗАНОГО З ВИКОНАННЯМ ВИРОКУ

- За наслідками розгляду клопотання (подання) суд постановляє ухвалу, яка може бути оскаржена в апеляційному порядку
- Оскарження прокурором ухвали суду щодо умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, умовно-дострокового звільнення від відбування покарання для проходження військової служби або заміни невідбутої частини покарання більш м'яким зупиняє її виконання
- Строк дії ухвали про примусове годування засудженого не може перевищувати 30 днів. У разі необхідності строк примусового годування може бути продовжений судом за клопотанням прокурора та за наявності обставин, передбачених частиною другою статті 206^{-1} КПК України
- Подання апеляційної скарги на ухвалу про примусове годування засудженого зупиняє набрання ухвалою законної сили, але не зупиняє її виконання

Схема 7.19

РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ КЛОПОТАНЬ (ПОДАНЬ) З ПИТАНЬ ВИКОНАННЯ ВИРОКУ

У разі набрання законної сили ухвалою суду про відмову в задоволенні клопотання щодо умовно-дострокового звільнення засудженого від відбування покарання або заміну невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням розгляд повторного клопотання з цього самого питання щодо осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, а також щодо осіб, засуджених за тяжкі та особливо тяжкі злочини до позбавлення волі на строк не менше п'яти років, може мати місце не раніше як через рік з дня винесення ухвали суду про відмову, а щодо засуджених за інші злочини та неповнолітніх засуджених – не раніше як через шість місяців

У разі набрання законної сили ухвалою суду про відмову в задоволенні клопотання (подання) про умовно-дострокове звільнення засудженого від відбування покарання для проходження військової служби розгляд повторного клопотання (подання) органу або установи виконання покарань з цього самого питання та стосовно тієї самої засудженої особи може мати місце не раніш як через три місяці з дня винесення ухвали суду про відмову

У разі набрання законної сили ухвалою суду про відмову в задоволенні клопотання щодо зняття судимості розгляд повторного клопотання з цього ж питання може мати місце не раніше як через рік з дня винесення ухвали суду про відмову

У разі задоволення клопотання про звільнення від подальшого відбування покарання засудженим, який захворів на психічну хворобу під час відбування покарання, суддя вправі застосувати примусові заходи медичного характеру відповідно до статей 92–95 Кримінального кодексу України

Розгляд справ щодо питань, визначених у пункті 13^{-1} частини першої статті 537 КПК України, здійснюється в порядку адміністративного судочинства

Час перебування засудженого в лікувальній установі під час відбування покарання у виді позбавлення волі зараховується у строк позбавлення волі.

Схема 7.20

Контрольні запитання

1. Протягом якого часу судове рішення набирає законної сили?
2. Які наслідки набрання законної сили судовим рішенням?
3. Хто має право ознайомитися з матеріалами кримінального провадження після набрання судовим рішенням законної сили?
4. Який порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні?
5. Які особливості звернення судового рішення до виконання?
6. У яких випадках може бути надана відстрочка виконання вироку?
7. Які питання вирішуються судом під час виконання вироків?
8. Які питання вирішуються судом після виконання вироку?
9. Який порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку?
10. Куди подається клопотання (подання) про вирішення питання, пов'язаного з виконанням вироку?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко О. В. Оскарження рішень слідчого судді на стадії досудового розслідування. *Вісник кримінального судочинства*. 2021. № 3. С. 45–52.
2. Бабенко О. С. Процесуальні гарантії захисту прав особи при застосуванні запобіжних заходів. *Юридична наука*. 2022. № 4. С. 112–118.
3. Барабаш Г. В., Коваленко А. В. та ін. Практикум зі складання кримінально-процесуальних документів. Дніпро : ДДУВС, 2022. 320 с.
4. Беднарська В. М. Судове провадження в кримінальному процесі : навч. посібник. Сєвєродонецьк : ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2019. 168 с.
5. Благута Р. І., Гуцуляк Ю. В., Дуфенюк О. М. та ін. Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів : ЛьвДУВС, 2019. Ч. 2. 616 с.
6. Бондар В. І. Функції слідчого судді у кримінальному провадженні: сучасні підходи. *Право України*. 2020. № 9. С. 98–105.
7. Вапнярчук В. В. Судовий контроль у кримінальному провадженні: проблеми реалізації. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021. № 2. С. 134–142.
8. Гловюк І. В. Окремі питання оскарження ухвал слідчого судді. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 1. С. 156–160.
9. Гловюк І. В., Хитра А. Я., Луцик В. В. та ін. Кримінальний процес України : у 2 ч. Ч. 2. Судове провадження : навч. посібник. Дніпро : ДДУВС, 2023. 420 с.
10. Гринюк В. О. Досудове розслідування: межі судового контролю. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 12. С. 213–217.
11. Дрозд О. Ю. Апеляційне провадження у кримінальному процесі України: сучасний стан і перспективи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2023. № 1. С. 89–94.
12. Капліна О. В. Проблеми забезпечення права на захист у кримінальному провадженні. *Вісник Академії правових наук України.* 2020. № 3. С. 55–63.

13. Ковальчук І. С. Повідомлення у кримінальному провадженні: процесуальна форма та значення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 210–214.
14. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю. П. Аленін, Л. І. Аркуша, В. К. Волошина та ін. ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2020. 582 с.
15. Кримінальний процес : підручник / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін. ; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 780 с.
16. Кримінальний процес України. Особлива частина : підручник / В. М. Тертишник. Київ : Алерта, 2021. 576 с.
17. Кримінальний процесуальний кодекс України : постатейні матеріали практики Конституційного Суду України та Верховного Суду станом на 10 січ. 2024 р. / уклад. : А. В. Столітній, С. В. Шмаленя та ін. ; за заг. ред. А. В. Столітнього. Київ : Норма права, 2024. 1404 с.
18. Кримінальний процесуальний кодекс України. Окремі думки суддів. Постатейні матеріали : наук.-практ. посібник / уклад. : А. В. Столітній, С. В. Шмаленя та ін. Київ : Норма права, 2024. 1464 с.
19. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні : теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.
20. Лобойко Л. М. Реалізація принципу змагальності на стадії досудового розслідування. *Право і суспільство*. 2021. № 6. С. 145–150.
21. Михайленко Т. О. Судовий контроль за дотриманням прав людини під час досудового розслідування. *Вісник прокуратури*. 2022. № 2. С. 78–84.
22. Навчальний посібник для підготовки до державного екзамену з дисциплін «Кримінальний процес», «Криміналістика» / В. В. Шаблистий, А. Ф. Волобуєв та ін. Дніпро : ДДУВС, 2024. 600 с.
23. Особливі порядки кримінального провадження : підручник / за ред. О. В. Капліної. Харків : Право, 2024. 366 с.
24. Погорецький М. А. Проблеми оскарження процесуальних рішень у кримінальному провадженні. *Право України*. 2021. № 5. С. 120–128.
25. Приймак І. В. Теорія та практика здійснення повідомлення у кримінальному провадженні : монографія / за наук. ред. І. І. Татарина. Львів : ЛьвДУВС, 2023. 228 с.

26. Рожнова В. В. Процесуальні рішення слідчого судді: поняття та види. *Науковий вісник Херсонського державного університету.* 2022. № 4. С. 167–171.
27. Савенко М. Є. Апеляційне оскарження та перегляд ухвал слідчого судді, постановлених під час досудового розслідування : монографія. Харків : Право, 2021. 256 с.
28. Сеник Т. Б., Бобечко Н. Р. Відкладення судового розгляду кримінального провадження : монографія. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2024. 220 с.
29. Чернявський С. С. Слідчий суддя як суб'єкт кримінального процесу: проблеми теорії та практики. *Вісник кримінального судочинства*. 2020. № 2. С. 23–30.
30. Шаренко С. Л. Теоретико-прикладні основи діяльності слідчого судді в кримінальному провадженні : монографія. Харків : Право, 2021. 480 с.
31. Шиян А. Г. Захист у кримінальному провадженні в суді першої інстанції : навч. посібник. Дніпро : ДДУВС, 2024. 180 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Татарин Ігор Іванович,
кандидат юридичних наук, доцент
(теми 1, 2, 3);
Хитра Андрій Ярославович,
кандидат юридичних наук, доцент
(теми 4, 5, 6, 7)

Судовий розгляд у кримінальному провадженні

Альбом схем

Редактор *Оксана Шмиговська*
Макетування *Галина Шушняк*

Зам. № 52-26.

Львівський державний університет внутрішніх справ
Україна, 79007, м. Львів, вул. Городоцька, 26.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 2541 від 26 червня 2006 р.